

FÓKUSZBAN A HÁZIÁLLATOK

NOE TEVÉTEK

2022/6.

A CSALÁD MINDEN TAGJA SZÁMÁRA
352-353. SZÁM

BEKÖSZÖNŐ	3
VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	4-5
KIEMELT HÍR	6-7
Három tonna üvegbe zárt szeretet	6-7
EELMÚLT IDŐSZAK ESEMÉNYEI	8-9
Önkéntesköszöntés – Felső-Duna Régió	8
Önkéntesköszöntés – Al-Duna Régió	8
Közösségi ház avatás és önkéntesköszöntés Nyíradon	8
35. születésnap ünneplése az alapítókkal	8
Fiatalok a kisgyermekes családokért adománygyűjtés	9
HELYI EGYESÜLETEINK ÉLETÉBŐL	10-15
CSALÁDI ÉLET	16-25
Kiskedvencek – nagycsaládban	16-18
Állatot ajándékba?	19
Öseinkig nyúlik vissza az embert szolgáló állatok tisztelete	20-21
Családi kiskedvenceinkkel az élet, avagy az állattartás hatásai	22-23
A házi kedvencek tartásának pszichológiája	24-25
Az ünnep számomra...	26-27
SZÉPIRODALOM	28-37
Lajtos Nóra: <i>Angyal a jászolban</i>	28-29
Kedvenc karácsonyi verseink, prózáink	30-33
Tóth László: <i>Gyermekeink a fa alatt</i>	34-35
Könyvajánló	36
Pályázati felhívás	37
BESZÉLGETÉS	38-45
Beszélgetés Hornung Ágnessel	38-39
Egy állatorvos egy napja	40-42
Beszélgetés Ovádi Péterrel	44-45
ÉLETMÓD	46-47
Nagycsaládban élni jó – az állatoknak is!	46
Kedvezmények	47
PARFINÉRIA	48-49
Kata Konyhája – Karácsonyi Kedvencek	48-49
GYERMEKKUCKÓ	50-59
Mestereccset pályázat	50
Hornisch Alíz: Az állatok nyelvén értő lány	51-53
Rejtvény	54-57
Ünnepi hangulatban	58-59
ÖRÖMHÍR	60

Felelős kiadó: Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke
Főszerkesztő: Forgács Laura
Felelős szerkesztő: Nemes Attila
Tipográfia: Székelyhidi Zsolt
Grafika: Szalay Éva, Reményhal Kft.
1056 Budapest, Március 15. tér 8.
Tel./fax: 235-0945, 317-4909, 317-4563,
NOE-FON
70/771-6565
NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000
ISSN 1788-9103
Honlap: www.noe.hu
E-mail: noe@noe.hu
Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30
Ebédszünet: 12.30-13.00

A NOE számlaszáma:
11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)
NOE tagdíj alszámla száma: 11705008-20474210
NOE adószáma: 19024471-1-41
A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:
11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Családjainkért Alapítvány és az Otthon Segítünk Alapítvány közhasznú.

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:
OTP Bp., V. kerületi fiók 11705008-20427799

Az Otthon Segítünk Alapítvány adószáma: 18468414-1-42
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285

Nyomta: Korrekt Nyomdaipari Kft.

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

Al-Duna Régiós Iroda
VARGÁNÉ KUNCZT ORSOLYA
70/331-0760
kunczt.orsolya@noe.hu

Dél-Alföld Régiós Iroda
BENEDEK SZILVIA
70/332-3509
benedek.szilvia@noe.hu

Balaton Régiós Iroda
MOLNÁRNÉ BUDAI ANGELIKA
70/614-4978
budai.angelika@noe.hu

Felső-Duna Régiós Iroda
HORVÁTH HAJNALKA
70/776-0011
horvath.hajnalka@noe.hu

Budapest és Közép-Magyarország Régiós Iroda
Észak-Magyarország Régiós Iroda
RENDEK ILDIKÓ
70/934-3340
rendek.ildiko@noe.hu
Telefonos ügyintézés: H-P 8-16
Személyesen: előre egyeztetett időpontban

Felső-Tisza Régiós Iroda
DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA
70/521-2912
szolanics.zsuzsanna@noe.hu

A 352-353. sz. NOE Levelek címlap:
pixabay

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűeknek minősülnek. A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A NOE Levelek 354-355. számának lapzártája:
2023. január 31.

Kedves Nagycsaládos Honfitársam!

Különös belegondolni, hogy Európában, jó száz-száz-hús évvel ezelőtt még úgy beszélték, minél több a gyermek, annál nagyobb egy házon az áldás. Ezzel szemben ma ott tartunk, hogy egyet is vonakodva vállalnak a házaspárok, akik pedig három gyermeket nevelnek, már nagycsaládosnak számítanak. Ráadásul a világban jelenleg zajló események, a járványok, háborúk és válságok érthető módon nem igazán erősítik a fiatalok gyermekvállalási kedvét.

Ötszörös édesapaként és nagypapaként azonban mégis azt tapasztalom, hogy a gyermekek számával nemcsak a nehézségek mértéke, hanem az öröm is hatványozódik. Az előttünk járó nemzedékekre visszapillantva pedig azt is láthatjuk, hogy dédszüleink, nagyszüleink annak ellenére tudták tisztességgel felnevelni gyermekeiket, hogy a bennünket jelenleg sújtó nehézségek sokszorosa jutott nekik osztályrészül. Természetesen mindez nem sikerülhetett volna, ha nem segíti őket hitük ereje és egy nagyobb közösség támogatása. Éppen ezért gondolom úgy, ma is hatalmas jelentősége van a széles körű összefogásra építő társadalmi szervezeteknek. A magyar családok életében pontosan ilyen szerepet tölt be az idén fennállásának 35. évfordulóját ünneplő Nagycsaládosok Országos Egyesülete, amelynek munkatársai és önkéntesei elkötelezett és odaadó munkájukkal az elmúlt évtizedekben rengeteg honfitársunknak nyújtottak segítséget határainkon innen és túl. Most, az ünnepek közeledtével is biztosan temérdek dolguk lesz, hiszen segítségre szoruló családok mindig vannak – remélhetőleg adományozók és önkéntesek is szép számmal akadnak majd. És természetesen a jövőben is számíthatnak Magyarország kormányára.

Isten áldja Önöket! Isten óvja Magyarországot!

Budapest, 2022. december

Orbán Viktor

Vezető testületeink munkájából

Szeptemberben történt

Szeptember 2-án a Sepsi Tabakó Fesztiválon képviseltem egyesületünket. A Kádár Annamáriával, Kondor Ágotával és Nacsa Lőrincsel folytatott pódiumbeszélgetés keretében szó esett arról, hogy mitől lesz elérhető egy család számára egy adott település.

A szeptember 7-i elnökségi ülésen közel 800 új tagcsaládot vettünk fel tagjaink közé. Augusztus elején a Felső-Tisza régió legújabb szervezeteként alakult meg Beregi Csoportunk Vásárosnaményban, melynek csatlakozásáról most döntöttünk, továbbá kiírtuk aszalógép pályázatunkat szervezeteink számára.

Szeptember 19-én átadásra került az Apakulcs *Apa ezerrel* című pályázata NOE különdíja, Budai László Botond részére. Mint kiderült, László a NOE hírlevelében olvasott a pályázatról, így duplán örülhetünk sikerének. A zsűri munkájában és a díjkiosztón Nemes Attila szerkesztő, kommunikációs munkatársunk képviselte egyesületünket.

Szeptember 20-án ismét egyeztetést folytattam a családok érdekében Németh Szilárd rezsidélvélmi biztossal. Igyekezünk minél több családhoz eljuttatni az információt,

miszerint csak azok kapják meg a gyermekek után járó nagycsaládos gázár kedvezményt, akik azt igénylik.

Nyitrai Zsolt, a kiemelt társadalmi ügyekért felelős miniszterelnöki megbízottal a terveinkről, a családok előtt álló kihívásokról, a jövővel kapcsolatos teendőkről egyeztettem.

Szeptember 22-én a Civilút Alapítvány Odaadó-díjának átadásán és partneri találkozásán képviseltem egyesületünket. Gulyás Andrea, az alapítói jogok gyakorlója egyesületünkről így szólt: „A 35. születésnapját ünneplő Nagycsaládosok Országos Egyesületével számos programot valósítottunk meg közösen, Önkéntes Magazinunk 12 ezer nagycsaládoshoz jut el és a Varázsceruza jótékonyági akciónkat is immár harmadik éve támogatják.”

Szeptember 24-én tartottuk meg Rendkívüli Közgyűlésünket és választmányi ülésünket. A közgyűlés elfogadta éves tagdíjunk 8.000 forintra emelését, és az Ellenőrző Bizottság új tagjait is megválasztottuk.

KADOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Október 10-én a Miniszterelnökség által szervezett Civil Kerekasztalon képviseltem egyesületünket az Egyszülős Központban. A civilek előtt álló kihívások, a közösségek megőrzése, az együttműködések erősítése volt a fókuszban.

Október 11-én a kultúra és az innováció témáját és kapcsolatát jártuk körül a Polgári Gondola rendezvényén, melyen Dr. Kutassy Jenővel, a NOE elnökhelyettesével vettünk részt. Találkoztunk többek között Csák János kulturális és innovációs miniszterrel, aki maga is nagycsaládos.

Október 12. Egyesületünk ismét örömmel vett részt a Civilút Varázsceruza kezdeményezésében, és adta át felajánlott írszereinket az alapítványnak, mosolyt varázsolva sok sérült gyermek arcára.

Szeptember 26-án megbeszélést tartottunk Ovádi Péterrel, a Nemzeti Állatvédelmi Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztossal. A találkozó célja az volt, hogy megkeressük azokat a kapcsolódási pontokat a családi élet és az állatvédelem területén, ahol szorosabb együttműködést tudunk kialakítani, hiszen egy nagycsaládban bizony az állatok is családtagok.

Szeptember 29-én Hornung Ágnessel, a családpolitikáért felelős államtitkár asszonnyal folytattam egyeztetést. Közös célunk, hogy szorosan együttműködve a lehető legtöbb támogatást kapják a családok.

Októberben történt

Kedves vendég volt jelen októberi elnökségi ülésünkön, hiszen Márki Laci, korábbi elnökünk csatlakozott a megbeszéléshez. Az ülésen közel 800 új családot vettünk fel tagjaink közé. Október 7. A FEFAF nemzetközi családszervezet megtartotta évi rendes közgyűlését. Két év óta először nem online, hanem személyesen is találkozhattak 9 ország képviselői Brüsszelben. A családban végzett láthatatlan munka elismeréséért küzdő érdekképviseleti szervezethez, amely jövőre ünnepli megalakulásának 40. évfordulóját, egyre több európai országból csatlakoznak családok egyesületek. Egyesületünket Balla Katalin, a NOE szakértője képviselte.

A családok érdekében szorosabb együttműködésbe kezd egyesületünk az Egri Főegyházmegyei Karitással. Árvay Ferenc atyával felváltottuk szervezeteink felépítését és tevékenységét, és ennek alapján megállapodtunk közös munkánk részleteiben is.

Hejőbábán meglátogattuk a Várunk Rád Nagycsaládosok Egyesületét.

Szerencsen új csoportunk alakult. Az alakuló ülést Koncz Zsófia képviselőasszony is megtisztelte jelenlétével, aki régebb óta szívén viselte a szerencsi nagycsaládos közösség építését!

Október 27-én dr. Kutassy Jenő, a NOE elnökhelyettese képviselte egyesületünket a Kereszténydemokrata Estek elnevezésű rendezvényen. Az est vendége Csák János, kultúráért és innovációért felelős miniszter volt.

KADOSNÉ GYURKÓ KATALIN

FORGÁCS LAURA

Három tonna üvegbe zárt szeretet

A korábbi évek osztatlan sikerére való tekintettel, idén immár harmadik alkalommal rendeztük meg A szeretet ízei programunk átadó ünnepségét a Dinnyési Templomkert Hagyományőrző Turisztikai Központban. Az immár hagyománnyá avanszáló kezdeményezés célja, hogy a helyben, nagycsaládosok által feldolgozott sok-sok magyar gyümölcs és zöldség olyan tagcsaládjaink felé is eljusson, akik a nagyvárosokban élve jóval nehezebben jutnak hozzá a befőttekhez, savanyúságokhoz. Idén 93 taggyegetületünk/csoportunk összesen 2920 üvegnyi lekvárt, befőttet és savanyúságot ajánlott fel. A felajánlók nagylelkűségének köszönhetően mintegy három tonnányi „üvegbe zárt szeretetet” tudtunk átadni 7 szervezet részére.

A támogatott szervezetek idén a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete, a Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat, az Együtt Mindannyiunkért Alapítvány, az Ágota Alapítvány, a NOE Békésmegyeri Csoportja, valamint az Egyszülős Központ voltak.

Az átadó ünnepséget megtisztelte jelenlétével Hornung Ágnes, a Kulturális és Innovációs Minisztérium családokért felelős államtitkára, akivel lapszámunkban részletes interjú is olvasható. Államtitkár asszony köszöntőjében kiemelte, azon dolgoznak, hogy minden vágyott gyermek megszületessen Magyarországon. Úgy vélte, hogy jó úton járnak, mert az elmúlt időszakban a gyermekvállalási kedv több mint 30 százalékkal nőtt, miközben a szülőképes nők száma 20 százalékkal csökkent. Továbbá kitért arra is, hogy Magyarország nemcsak ebben jár élen az Európai Unióban, hanem a házasságkötések számában is, amely megduplázódott az elmúlt tíz évben.

Az ünnepségen részt vett továbbá Victor Katalin a Köztársasági Elnöki Hivatal társadalmi kapcsolatokért felelős elnöki tanácsadója, aki ötgyermekes édesanyaként 27 éve tagja egyesületünknek. Köszöntőjében rávilágított arra, milyen

fantasztikus az, hogy a nagycsaládok, akik jellemzően állandó időhiányban szenvednek, időt szakítottak a befőttek elkészítésére és idén a korábbi évekhez képest is kiemelkedő mennyiségű finomságot ajánlottak fel.

Kardosné Gyurkó Katalin, egyesületünk elnöke beszédében kiemelte, mekkora súlya van az adományozási kezdeményezésünknek, hiszen nem csak egymást támogatjuk, hanem azokat is, akiket az élet jobban sújt. Mint mondta, az emberi szeretet annál fontosabb, minél nagyobb a veszély, ezért is igyekeztünk a megszervezni, hogy az adományok egy része a Kárpátalján élő barátainkhoz kerüljön.

A családi hangulatú rendezvényen, a gyermekeknek különböző programokkal, játékokkal, kézműves foglalkozásokkal és arcfestéssel kedveskedtünk. A befőttek ünnepélyes átadásával egyidőben elnök asszonyunk, valamint helyettese Péterné Novák Krisztina névre szóló oklevéllel köszöntö meg munkáját mind a 92 felajánló szervezetnek. A nap zárásaként bőséges ebéddel vendégeltük meg a jelenlévő családokat, melyből nem hiányozhatott a helyben sült kenyérlángos, mely frissen sült a Dinnyési Templomkert Hagyományőrző Turisztikai Központ kemencéjében.

Részlet Kardosné Gyurkó Katalin köszöntőjéből

„Hosszú évek óta mondjuk, hogy a több gyermek több szeretetet hoz a világba, s amikor – immár harmadik éve – eljövünk ide A Szeretet Ízei-program átadó ünnepségére ezt kézzelfoghatóan megtapasztaljuk. Láthatjuk, tapinthatjuk, sőt megízlelhetjük, hogy ez nem egy szlogen, nem marketingfogás, hanem maga a valóság. Valóság a munka, amivel elkészítitek a finomságokat, valóság a segítség, amit felajánlásotokkal nyújtotok más családok számára – és hiszem, hogy valóság az, hogy ezzel is jobba válik egy kicsit a világ. Jobbá, mert ti nagyon sokan, immár kétszáznál is több befőzőautomata révén évről évre egyre több felajánlást tesztek, idén már kétezerötven üvegbe zárt szeretet látható itt mögöttem az asztalon. Ez azt jelenti, hogy számíthatunk egymásra, és mások is számíthatnak ránk. Mi nagycsaládosok nem csak kérni, de adni is tudunk: itt a bizonyíték, tessék, érezhető súlya van, jól látható formája és mindez csodálatosan nagy mennyiségben. És bizony nemcsak egymást tudjuk segíteni, de azokat is, akiket az élet nálunk jobban sújt, most éppen kárpátaljai barátainkat, akiket a háború rémisztő valósága vesz körül. Az emberi hang, az emberi gesztus, a szeretet annál fontosabb, minél nagyobb a veszély, ezért hívtunk ide benneteket, hogy megtapasztalhassátok: Hallunk benneteket, figyelünk rátok, és ahol csak tudunk segítünk, mert testvérek vagyunk a szeretetben és abban a nagyon nagy családban, amelynek a neve magyarság. A haza ettől haza, a nemzet ettől nemzet. A megízlelt szeretet pedig bátorítást és erőt ad. Talán reményt is,

annak reményét, hogy érdemes gondolnunk a télre, érdemes terveznünk, érdemes eltenni a gyümölcsöt, felhasználni a szüleink, nagyszüleink receptjeit, érdemes befőzni lekvárt, szörpöt, befőttet, mert ezzel egy kicsit magunkból adunk mindazoknak, akik közel állnak hozzánk.

De ez az alkalom arról is szól, hogy amilyen színes ez a sok-sok finomság itt mögöttem, olyan sokféle a szeretet is. Benne van Csizmadia László és Heizler Norbert, akik a CÖF részéről megkerestek bennünket, benne van Nyilas Kálmán, aki még Nógrádban az idősekkel gyűjtött befőtteket. Az ő inspirációjuk azonban a ti lelkesedéseiteknek köszönhetően emelte ezt a programot a NOE egyik legfontosabb eseményévé. A szeretetet mennyisége nem a befőttesüvegek számától függ, csakis töletek. Attól a munkától, amit beletesztek abba, hogy ma itt velünk örülhessenek a támogatott szervezetek. Igen, a szörpök, lekvárok ízét, az üvegek szépségét a ti munkátok adja. Mert a ti munkátok a szeretet alapanyaga.

Gondoljatok bele: 92 helyről érkeztek felajánlások, vagyis megmozdultunk az ország minden részén, s teremtettünk egy újabb alkalmat arra, hogy találkozzunk, és erősítsük egymást. Úgy érzem, ez a valódi sikere ennek a programnak. Köszönöm hát minden felajánlónak a munkát, a befektetett energiát, az áradó szeretetet!”

FORGÁCS LAURA

Önkéntesköszöntés – Felső-Duna Régió

Október 1-jén az Ága-Boga Nagycsaládosok Érdei Egyesületének 15.(+1) születésnapján Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke köszöntötte a családokat Simonpusztán. A délelőtti lovas és családi programok után a Felső-Duna régió önkénteseit köszöntöttük. Hálásan köszönjük Nekik, amit a tagcsaládokért tettek és tesznek!

Önkéntesköszöntés – Al-Duna Régió

A rendezvényen Tell Edit rendezésében Dombi Tinódy László: Pepe és a Bandita című színdarabját adták elő a Kenessey Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola színjátszó tagozatának tanulói. Az előadás végén a szereplők dedikált könyvet kaptak az írótól Dombi Tinódy Lászlótól, aki személyesen vett részt a bemutatón. Az eseményt Gyalog Hortenzia a Gerjeni Nagycsaládosok Egyesületének elnöke nyitotta meg. Az egybegyűlteket üdvözölte Gerjen polgármestere Romhányi Károly majd Kardosné Gyurkó Katalin a NOE elnökeként köszöntötte meg a közösségért végzett áldozatos munkát. Ezután az önkéntesek méltatása, ajándékozása következett, ezzel a gesztussal is megköszönve munkájukat, kitartásukat, és azt, hogy mindig lehet rájuk számítani. A rendezvényt egy flashmobot követően ebéd zárta finom gerjeni ízekkel. A rendezvényen részt vett Kardosné Gyurkó Katalin, Kisé Szirtes Andrea, Vargáné Kunczt Orsolya.

35. születésnap ünneplése az alapítókkal

Október 24-én volt a NOE alapításának 35. évfordulója. Ennek apropóján, a születésnap rendezvényt sorozatunk következő elemeként, október 28-ára összehívtuk egyesületünk alapító tagjait, akikkel bensőséges hangulatban ünnepeltük születésnapunkat.

A születésnapi ünnepségnek a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Díszterme adott otthont. Alapító tagjaink mellett jelen voltak korábbi elnökeink, valamint Hornung Ágnes, a családokért felelős államtitkár is. A rendezvény színvonalát a Benyus család zenei blokkjai emelték tovább.

Közösségi ház avatás és önkéntesköszöntés Nyírádon

Október 14-én átadásra került a jelentős önkéntes munkával és kormányzati támogatással felújított közösségi ház Nyírádon, a Balaton Régió Központjában. Ekkor került megtartásra a Balaton Régió önkéntes köszöntése is, s az örömteli ünnepet megtisztelte jelenlétével Nagy János, a Miniszterelnöki Irodát vezető államtitkár, Gál Dávid, a Baptista Szeretetszolgálat ügyvezető igazgatója valamint Nagy Gábor, Nyírád polgármestere is. Molnárné Budai Angelika régióvezetőnk és csapata igazán kitett magáért, amiért ezúton is hálás köszönetet szeretnénk mondani.

Fiatalok a kisgyermekes családokért adománygyűjtés

Idén is folytatódott a Nagycsaládosok Országos Egyesülete valamint a CBA és Príma bolthálózat közös, „Fiatalok a kisgyermekes családokért” elnevezésű adománygyűjtő akciója, melynek köszön-

hetően évről-évre több tonna élelmiszer és más adomány gyűlik össze, így az ünnepek közeledtével nagyon sok családnak tudunk segíteni a gyűjtéssel.

A „Fiatalok a kisgyermekes családokért” címmel meghirdetett kezdeményezés hatodik alkalommal került megrendezésre és a korábbi évekhez hasonlóan, idén is nagy sikerrel zajlott, több mint 7,5 tonna adomány gyűlt össze. A gyűjtés eredményeit sajtótájékoztató keretében ismertettük, majd a jelenlévő kisgyermekes családoknak a gyűjtött adományokból összeállított jelképes ajándécsomagok kerültek átadásra. „Amikor ezek a fiatalok a kisgyermekes családoknak gyűjtenek, megtapasztalják, hogy jó adni, de legfőképpen azt, hogy nincsenek egyedül. Az egyik legfontosabb dolog ebben a világban, hogy a sok kiszámíthatatlanság mellett azt érezzük, nem vagyunk egyedül. Bármennyi szeretetet is tud adni egy család, adódnak gondok, amelyekkel szembe kell nézni. Ha viszont tudjuk, hogy van egy közösség, amelyre számíthatunk, könnyebb elviselni az élet viharait és kitartani az igenek mellett.” mondta el beszédében Kardosné Gyurkó Katalin, egyesületünk elnöke.

„Ez a kezdeményezés tökéletes példa arra, hogy létezik támogató környezet, hiszen az üzleti szférától kezdve, a civil szervezeteken át, a fiatalokat bevonva, nagyon széles körű összefogás valósult meg a program során. Az ilyen gyűjtések szemléletformáló hatása is van, hiszen a fiatalok önkénteskedése által egy sokkal jobb, szolidárisabb jövő elé tudunk nézni.” – hangsúlyozta Nagy-Vargha Zsófia, a Kulturális és Innovációs Minisztérium fiatalokért felelős helyettes államtitkára.

A sajtótájékoztatón jelen volt továbbá Fodor Attila, a CBA kommunikációs igazgatója is, aki beszédében így fogalmazott: „Nagyon fontos a fiatalok nevelése, egy ilyen adománygyűjtő program pedig alkalmas arra, hogy a fiatal nemzedék számára megmutassuk, mennyire fontos az összefogás és a rászoruló emberek támogatása.”

AL-DUNA RÉGIÓ

Kiskunhalas

15 éves a Fészekrakó Egyesület

A Fészekrakó Egyesület idén ünnepelte 15 éves fennállását. Egy gyönyörű, napsütéses őszi napon gyűltünk össze a helyi Végh-Kúriában, ahol közösen előkészültünk a bográcsos babgulyáshoz. Amíg főtt az ebéd, többfajta kézműves foglalkozás és előadás várta a családokat. Készültek a hűtőmágnesek és az úszó papírvirágok, továbbá megtudhattuk, hogyan dolgozik egy mezőőr. Közről meg-

nézhattuk az aransakál bundáját, illetve többfajta trófeát. Az anyukák azt is megtudhatták, hogyan készíthetnek mosószer vadgesztenyéből, vagy hogyan tudnak úgy spórolni a háztartásban, hogy közben még a környezetet is óvják. A finom ebéd után következett a hagyományos tombolasorsolás, ahonnan senki nem ment haza üres kézzel. Közben mindenkire felkerültek a csillámtetoválasok, ami nélkül nincs családi nap. Jó volt együtt lenni, felhőtlenül élvezni ezt a napot!

ILCSIK ANNAMÁRIA

Pécs

Családos múzeum- és kiállításlátogatás a Zsolnay negyedben

Október 22-én szombaton délután a Zsolnay negyedben jártunk. Az első program, a gyárlátogatás volt. Először a Zsolnay család, valamint a gyár történetét és életét ismerhettük meg a kint séta alatt. A Zsolnay Manufaktúrában láttuk, ahogyan elkészül egy pávás porcelán, amit éppen festettek. Megtudtuk, hogy 3 évet kell tanulnia annak, aki ilyen művészi munkát szeretne végezni a gyárban. Ezután kezdődött egy séta a negyed épületei, szobrai között a kerteket is érintve. Itt egy másik túravezető lány folytatta az idegenvezetést érdekesebbnél érdekesebb történetekkel a Zsolnay család tagjaival kapcsolatban. Az egykori labor épületében fizikai, interaktív kísérleteket próbálhattunk ki. Legvégül a család- és gyártörténeti múzeumba látogattunk el.

Egy fantasztikus és élménydús napra emlékezhettünk hazafelé, mert tulajdonképpen egy „privát” bejáráson vehettünk részt a legszebb pécsi gyárban, tömeg nélkül! Köszönjük szépen a városnak a lehetőséget!

SIMON ZSÓFIA (12)

7. hagyományos Márton-napi ünnepség a pécsi nagycsaládosoknál

November 12-én, szombaton immár 7. alkalommal tartotta meg hagyományos Márton-napi ünnepségét a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület. Ez a tagoknak szóló esemény mindig jó alkalom arra, hogy felelevenítésre kerüljön Magyarország egyik társvédőszentjének életpéldája.

Lámpások is készülnek mindig, melyekből ez alkalommal is jutott a közeli gyermekklinika Onkológiai osztályára. Az éppen bent alvó, kis betegek az erkélyről hallgatták Márton-napi énekünket, melyet a pislogó lámpásaink tettek szívet melengetővé. A ludaskásánkat mind a 100 résztvevő megkóstolhatta savanyúsággal és málnaszörp-pel. A szép novemberi estét kedves tagtársunk igen részletes Szentföldi zárandokútról tartott élménybeszámolója zárta.

SIMON TAMÁS

Kaposvár

Hírek a Kaposvári Egyesület életéből

A Nagycsaládosok Kaposvári Egyesülete októberben családi napot tartott a festői szépségű Ropolyi-tónál. A rendezvény helyszínére, a nádtetejű, népi bútorokkal berendezett tájházhoz a több, mint 40 fős csapat egy része kerékpárral érkezett. A délelőtti folyamán a csapatokba rendeződő családok egy

izgalmas, játékos vetélkedőn vettek részt. A csapatok különböző ügyességi feladatokkal tehették próbára kreativitásukat, fürgeségüket. A munkájuk eredményeként minden csapat oklevélben részesült, a legügyesebb három

csapat munkája külön díjazásra került. A vidám hangulatban telt verseny végére elkészült a bográcsban főtt, gazdag pusztapörkölt is, melyet jóízűen fogyasztottunk el a Zselici Tájvédel-

mi Körzetben. A napsütéses délután a résztvevők választása szerint társalgással, napozással, gyalogos kirándulással, gombázással, a Zselic növény- és állatvilágának felfedezésével telt. A programdús napon maradandó élményekkel gazdagodtak a résztvevő családok.

Október végén az egyesület által szervezett Tökfaragó Délutánon tizenegy családból több, mint 20 gyermek próbálhatta ki a tök-lámpás készítést. Az ügyes kezek jutalma édességcsomag volt.

URECZKY JÓZSEF

Iváncsa

Melyiket a 9 közül?

Egy kellemes őszi napon egyesületünk 80 fővel indult útnak, hogy megtekintse a Fővárosi Nagycirkusz előadását. Látnyokban, fellépő ruhák színes forgatagában nem volt hiány. Az ámulatba ejtő ügyesség, és a gyönyörű történet együtt felejthetetlen volt. Az előadás után még a Városligetben élvezhettük a napsütést. A játszótér birtokba vétele, a séta az árnyékot adó fák alatt, a pihenés a tóparton kellemesen zárta a délutánt.

Civil Est 2023

Október 15-én községünk civil szervezetei valamint az önkormányzat képviselői Civil Esten vettek részt. A rendezvény célja, hogy minél jobban megismerjük egymás programjait, céljait, esetleges gondjait. Öröm volt számunkra, hogy szinte minden szervezet képviseltette magát. A közösen elfogyasztott vacsora után kötetlen beszélgetéssel zártuk az

estét. Reméljük mindenki számára értékesnek bizonyult ez a találkozó. Jó, hogy községünkben ennyi Civil szervezet tevékenykedik, teszi színessé a mindennapjainkat.

Tökös Játsszóház

Egyesületünkben hagyomány a „Tökös Játsszóház” megrendezése. Az idei évben nem tökfaragással kezdtük a rendezvényt, hanem egyéb, tökhöz köthető kreatívkodással. A jelenlévőknek lehetőségük volt hungarocell tököket festeni, lámpásokat készíteni, gipszfestésben ügyeskedni, színezní, játékos feladatokkal cukorkákat gyűjteni. Természetesen a csillámtetkő készítése sem maradhatott el. Ezt követően finom süttötök krémlevest, és kemencében sült kenyérlángost szolgáltunk fel. Öröm volt nézni a közös étkezést. Zárásként a saját készítésű lámpásokkal lementünk a főtérre, ahol marcipán tallérokat kereshettek a gyermekek. Jutalmul a szorgoskodásukért robbanó cukorkás édességet vihettek haza.

Vidám, zibongással teli, igazi nagycsaládos napot sikerült megszerveznünk.

HAJDU ZOLTÁNNÉ
MARIKA

Dombóvár

II. Dombóvári Terményderbi

Ismét nagyszerű, közösségépítő program részesei lehettek a II. Dombóvári Terményderbire kilátogató családok. Az Életfa Nagycsaládos Egyesület október 22-én rendezte őszi nyílt programját a Szigeterdőben, ahová nem csak egyesületünk tagjait, hanem a városban és környékén élőket is szeretettel vártuk. Kegyes volt hozzánk az időjárás is, így egész délelőtti hangos kacagás töltötte

be a Béke Park területét. A délelőtti folyamán a vállalkozókedvű családok izgalmas feladatokat teljesítettek hét állomáson. A kalandos próbatételek megmozgattak kicsiket és nagyokat egyaránt. Ám voltak sokan, akik nem csak az élményt vitték haza, hanem a rendezvény zárásakor a tombolasorsolás nyere-myeivel is gazdagodtak.

UNGVÁRINÉ ÁGI

BALATON RÉGIÓ

Keszthely

30 éves a NAKE

Szeptember 24-én nemcsak hagyományos családi napot tartottunk a Georgikon Majormúzeumban, hanem a 30 éves jubileumot is. Közel 120 tagunk ünnepelte a NAKE-t.

Dél előtt egy rövid köszöntő után, meglepetés műsorban részesültek a jelenlévők, melyekben egyesületünk vállalkozó szellemű gyermekei és szülei verseltek, énekeltek megható pillanatokat okozva ezzel a társaságnak. Közben folytak az előkészületek a meleg ebédhez, rotyogott a pincepörkölt és a húsos káposzta. A finom ebéd után torta várt mindenkit, mely annyira ízletesre sikeredett, hogy egy morzsa sem maradt belőle. A délelőttől egész zárásig kicsik és nagyok öröme egy élő csocsó játékban mutathatták meg tudásukat a „játékosok”, mely meglepően izasztó volt. Délután arcfestéssel kedveskedtünk a gyerekeknek, az élethű alkotásoknak nagy sikere volt. Eközben a major egész területén szórakozhatott mindenki. Volt, aki a malomban örölt lisztet, mások kocsikáztak, vagy egyéb népi jellegű játékokat próbáltak ki, de akadt, aki az állatok etetésével töltötte az időt. Mindenki nevében mondhatom, hogy egy szuper, tartalmas és vidám napot tölthettünk együtt!

KISSNÉ BÖRCZI NIKOLETTA

Őszi túra a Csobáncban

Október 9-én én is elindultam a három csemetével bevenni Csobánc várát. Az idő szerencsére kedvezett nekünk, és ismét egy szuper csapattal tölthettük el a nap nagy részét. Gyönyörű szőlősorok között elindulva az első megállóknál a Papsapka köveknél volt, ahol a gyermekek a távolugrást is gyakorolhatták. Bár néhol meredek kaptatókon, kanyargós ösvényeken vezetett utunk (persze nem a vár felé jelzett úton haladva), le a kalappal a gyermekek és a többször őket nyakban/ölben cipelő szülők előtt, hiszen felértünk a váromhoz. Innen már páratlan körpanoráma tárult elénk! Előkerültek az otthon csomagolt szendvicsek, rágcsálni valók, a gyerekek többsége megmászta a rom-vár falait és kis pihenő után, már a könnyebbik úton – elindultunk lefelé. Köszönjük a csodálatos napot és hangulatot! Jövünk legközelebb is!

PARRAGNÉ FLISZÁR TÍMEA

Zalahaláp

Zalahalápi gólyák

Egyesületünk 2020 augusztusában 10 családdal alakult, és azóta szép számmal gyarapszik kis közösségünk. Jelenleg 23 családunk van. Igyekezünk minél több rendezvényen részt venni és magunk is szervezni különböző programokat. 2021-ben egy helyi fafaragó mestert kértünk meg egy gólyapár elkészítésére, hogy szimbolizáljuk a család születését és ennél a szobornál köszönthessük közösségünk újszülöttjeit. Önkormányzatunk segítségével lett egy zászlótartó is, melyre a babák nemének megfelelően

PATUSNÉ BARTALOS NIKOLETTA

kék, illetve rózsaszín gólyát ábrázoló zászlót tudunk felhúzni a baba érkezésekor. A gólyafészekre körbe a gyermekek nevét és születésük dátumát jelző szívecskét akasztunk, ezzel jelezve, hogy ki az új lakója a községnek. 2021-ben egy különböző nemű ikerpárral avathattuk a szobrocskáinkat, 2022. Október 14-én 9 kisfiút és 7 kislányt köszöntöttünk, majd egyesületünk süteménnyel, üdítővel és műsorral ajándékozta meg a meghívott vendégeinket, Molnár Orsi előadó pedig gyermekdalokkal kedveskedett a jelenlévőknek.

KÖZÉP-MAGYARORSZÁG RÉGIÓ

Dunaharaszti

Töklopó Halloween Buli

Már október legelején elkezdtünk készülni a halloweeni játéksorozatra. Október utolsó két hetében az őszhöz és a halloween témakörhöz kapcsolódóan jelmez-, és tökfaragó versenyt hirdettünk. A Dunaharaszti három pontján elhelyezett kis tököket három verset megfejtve találhatták meg a játékokban résztvevők.

Október 29-én délután a művelődési házban kezdetét vette a Töklopó Halloween Buli! Egyesületünk lelkes tagjai a rendezvény előtti órákban az alkalomhoz illő dekorációval díszítették fel a nagytermet, így rögtön egy viccesen rémisztő más világba érkezhettek a gyermekek és kísérőik. A rendezvénytérbe belépve azonnal érezhették a látogatók a csodás

mézeskalács illatát. Az édes-mézes finomságokat a gyerekek is elkészíthették. A méltán népszerű kézműves asztaloknál szebbnél szebb alkotások születtek, mint a halloween-i lámpások, a „töktáskák”, a de nevéres kulcstartók. Közel 50 darab tököt faragtak a lelkes szülők, nagyszülők és gyerekek. Persze A jelmezversenyen korántsem volt könnyű dolga a zsűrinek, hiszen sok esetben igencsak egyedülálló és ötletes megoldásokkal rukkoltak elő a versenyzők. A rendezvény záró attrakció a Napraforgó Meseszínház interaktív, zenés mesejátéka, az Elvarázsolt királyfi című előadás volt. Ez a mese a nehézségek legyőzéséről szól vidám, zenés köntösben. Az eseménysorozat zárásaként, este városunk főterére lehetett elhozni a kifaragott tököket, igazi tökcsofúttal megvilágítva a teret.

KISSNÉ GÁL ÁGNES

Nagykőrös

Családi Retro Bál

A Nagycsaládosok Nagykőrösi Egyesülete az elmúlt időszak eseményei miatt két év kihagyás után tudta újra megrendezni Családi Retro Bálját. A tagcsaládok már nagyon várták ezt a rendezvényt, hiszen ez az egyik legkedveltebb programja egyesületünknek. A városban és a környéken egyedi módon a családok gyermekeikkel, barátaikkal, ismerőseikkel együtt szórakozhattak. A bál megint nagyon jó hangulatban, kicsiknek és nagyoknak

egyaránt teljes körű szórakozást biztosítva telt el. A köszöntőt követően generációs táncműsort láthattak a vendégek, a vacsorát követően pedig elkezdődött a buli. Bemelegítésként a fiatalabb korosztállyal táncoltunk csoportosan. A gyermekek által már nagyon várt tombola nyeremények kisorsolására is sor került. Támogató helyi vállalkozások, a helyi önkormányzat és tagcsaládjaink felajánlásaiból értékes és nagyszámú tombola nyeremények gyűltek össze. Ünnepeztünk születésnapokat is! A tánc és szórakozás hajnalig tartott.

PAP LAJOSNÉ FARKAS ZSUZSANNA

Székesfehérvár

Dorinita Farm látogatás

Október 23-án a felsődobosi Dorinita Farmra szerveztünk családi napot. A Székesfehérvártól cca 15 km-re levő kis településre minden család egyénileg érkezett meg. A programot György Anita háziasszony köszöntöje után, sajtókészítéssel kezdtük, ahol a fokhagymástól az áfonyáig 12 féle ízesítőt tehettünk a sajtokba. A felmelegített, frissen oltott tejjel gyorsan kellett dolgozni, mert hamar formálhatatlan lett. A családi

gazdaságban lévő több mint 200 állatot Dorina, a házigazda nagylánya mutatta be az érdeklődőknek. A kicsiknek legjobban a mini pónilovak tetszettek. A bátrabbak a lovaglást is kipróbálhatták.

Jó volt látni a sok mosolygós arcot, és a jó levegőn feltöltődni a ködös, téli, benti napokra.

Aki ezek sorok olvasása után kedvet kapott, hogy a székesfehérvári csoportunkhoz csatlakozzon, bátran keressen minket!

SEBŐK JUSZTINA

FELSŐ-TISZA RÉGIÓ

Debrecen

Szeptemberi beszámoló: Mosolyvirág NADE

Szeptember 9-én a Méliusz Könyvtár által rendszeresen szervezett könnyed hangvételű, ám mégis tartalmas tematikus sétán vettünk részt Egyesületünk tagcsaládjaival. Másnap egy feledhetetlen túrára indultunk a mesés Zöld-tóhoz, a Magas-Tátrába. Több családnak is részt vette ezen a feledhetetlen kiránduláson.

A szeptember 12-i NADE gyűlésen először ábeszteltük az aktuális pályázatokat, jövőbeli terveket, majd Dorogi Lizy volt a vendégünk, akinek vezetésével személyiség tesztet töltöttünk ki.

Szeptember 24-én részt vettünk a NOE közgyűlésén, majd 26-án ismét NADE gyűlést tartottunk, mely keretében az Auchan Áruház vezetőségének meghívására az áruház területén Szalayné Kánya Zsuzsa dietetikus előadását hallgathattuk meg tagcsaládjainkkal.

Októberi beszámoló: Mosolyvirág NADE

Október elején a Debreceni Vojtina Bábszínház jegyeket ajánlott fel családjaink számára, majd részt vettünk A szeretet ízei program

ramon Dinnyési Hagyományörző Központban. Ezután generációk közötti főzésen vettünk részt (mama-lánya- unokája, papa-fia-unokája) a helyi iskola tankonyhájában, Szalayné Kónya Zsuzsanna dietetikus vezetésével.

Október közepén a Debreceni Karitatív Testület jóvoltából meglátogattuk a Csokonai Fórumot és a Csokonai Nemzeti Színház felújítási munkálatait is megtekintettük.

Október 14-én először rendezett közösségi napot a Tesco Magyarország Debrecenben. Az áruházlánc helyi képviselői játékonysági programjaik eredményeit mutatták be, ahol az Élelmiszerbankot képviselve mondott beszédet vezetőnk.

Október 24-én NADE gyűlést tartottunk, mely keretében ügyes halloween-i alkotások születtek. A felnőttek érdekes információkat tudtak meg a mézről, továbbá egyik új tagcsaládunk is bemutatkozott.

A hónapot egy hortobágyi kirándulással zártuk, ahol lehetőségünk volt a daruk vonulásának megfigyelésére.

BEKE MARGÓ

Kemecse

Hírek a Nagycsaládosok Egymásért Egyesülete életéből

Egyesületünk, a tavalyi nagy sikerre való tekintettel, szeptember

17-én ismét megrendezte a családi napot tagcsaládjaik részére, újfent óriási sikerrel. A helyszín a Református Gyülekezeti ház udvara volt, ez úton is köszönjük Szalkó Károly Nagytiszteletes felajánlását és Kovács Sándorné segítségét. A nap krumpli pucolással indult. Ebben a jelenlévő anyukák (és apukák) segítettek. Almási Zoltán finom paprikás krumplival lepte meg a jelen lévő családokat. A gyerekek fociztak, bújócskáztak, fogócskáztak, az anyukák és apukák egy jót tudtak beszélgetni. Abban a megtiszteltetésben részesültünk, hogy az Országos Egyesület Régiós vezetője Deliné Szolancs Zsuzsanna és a Nyíregyházi NOE Családi kör elnökszszonya Németh Zoltánné és családja, elfogadta a meghívásunkat. Bár az időjárás nem volt túl kegyes hozzánk, ennek ellenére is kitűnő volt a hangulat. Kvíz, „horgászat”, ügyességi verseny került megrendezésre a legjobb ajándékban és oklevélben részesültek. Az ebéd után sajnos „leszakadt az ég” ezzel a rendezvényünk is véget ért. Ez a nap új tagjaink számára is lehetőséget biztosított a bemutatkozásra. Köszönjük minden kedves tagcsaládnak, akik részt vettek!

VARGA ATTILÁNÉ

Miskolc

Őszi Találkozó miskolci módra

Egyesületünk több, mint hetven fővel részt vett a NOE által szervezett Őszi Találkozón a Sobri Jóska Élmenyparkban, Kislődön. A Miskolci Nagycsaládosok Egyesülete már a pénteki napon megérkezett a régióba. Szombaton a reggeli után indultunk, hogy mindenki időben odaérjen az Őszi Találkozó megnyitó ünnepségére. A megnyitó után a családok birtokba vehették az egész parkot. Rengeteg attrakció és élményelem várt ránk. Délben egyesületünk családait egy finom gulyáslevesre hívtuk meg, majd folytatódott a park felfedezése. Szinte végig sem értünk a számtalan lehetőségen a nap végéig. Zárás után csapatunk összegyűlt egy közös fotóra és drónos videóra. Az estét már Alsóörsön töltöttük, a kempingben táborüzet raktunk és egy jó hangulatú beszélgetésre gyűltünk össze. Mindenki lehetőséget kapott a bemutatkozásra. Hála Istennek sok új tagcsaládunk is bekapcsolódott az esti beszélgetésbe. Vasárnap Balatonfüred felé vettük az irányt, ahol a hajóállomáson várt bennünket a Kisfaludy Lapátkerekű Gőzhajó. A vasárnap déli napsütésben nagyon kellemesen telt el az egy órás hajóút. A hazaindulás előtt, visszatérve Alsóörse, közösen megébédeltünk. Kellemes élményekkel tértünk haza.

BAK LÁSZLÓ

Fereteges finomságok, fesztivál és őszi program a tiszavasvári Nagycsaládos bakterházban

Szeptember 23-25-ig háromnapos programon fogadta a NOE Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete vendégeit, akik Szombathelyről, Csongrádról és Nyíregyházáról érkeztek. Péntek este finom vacsorával vártuk a barátainkat a Civil Házban, majd minden szervezet bemutatkozhatott.

23-án nagyon jó volt látni már kora délutántól a sürgés-forgást: Készültünk a másnapi Zúzoszléző fesztiválra, ahová a nyíregyházi és a szombathelyi nagycsaládosok csapata nevezett be. 24-én reggel ismét a segítő önkéntesek serege dolgozott szorgalmasan. Napközben a jó időt és a változatos programokat kihasználtuk, majd a csapatunk közösen fogyasztotta el a finom zúzosleves, a vasi különlegességet, s az ügyes gazdasszonyok által készített házi süteményeket. Délután a vendégek városnézésen vettek részt, majd a koncerteken

is jól szórakozott mindenki. Este igazi old school hangulat várta a vendégeket és a nap folyamán segítő nagycsaládos tagjainkat a Civil Házban. Volt szalonasütés, nagy közös beszélgetés, ismét házi sütik, desszertek. Vasárnap reggel kirándulásra indultunk: Tarcalon a bányató csillogó vizében gyönyörködtünk és az Áldó Krisztus szobrot is megtekintettük. Majd elbúcsúztunk a vendégeinktől.

Október 15-én, szombaton szeretettel fogadtuk családjaikat „a zárás előtti nagy-nagy programunkon”, ahol a résztvevők őszi kreatív foglalkozáson, s egy valódi nagycsaládos bakterházi programon vehettek részt. A konyhában a gyerekekkel foszlós kalácsot süttünk, kipróbáltuk a Nagycsaládosok Országos Egyesülete jóvoltából pályázat útján elnyert aszalógépet is, az udvaron birtokba vettük a Városi Civil Alap pályázati támogatásból megvásárolt új játék- és sporteszközöket is.

LÉVAI ANDREA

DÉL-ALFÖLD RÉGIÓ

Újkígyós

Nagycsaládos Játékonysági Bál Újkígyóson

Az újkígyósi egyesület játékonysági bált szervezett, amelyen több mint 260 vendég vett részt, és amelyen a békéscsabai, gábortelepi és két-sopronyi nagycsaládos egyesület is képviseltette magát. A rendezvényen megemlékeztünk az egy éve elhunyt elnökről, Békési Attiláról is.

Kardosné Gyurkó Katalin fővédnök nevében Péterné Novák Krisztina elnökségi tag köszöntötte a vendégeket. A kellemes közös együttlét és a szórakozás mellett a kitűzött játékonysági cél is várakozáson felül teljesült, hiszen a tiszta bevétel több mint 970.000 Ft volt. A 2.000 Ft-os támogatójegyek

sorsolásán az Újkígyósról származó Süli János országgyűlési képviselő jóvoltából wellness üdülést lehetett nyerni a paksi Erzsébet Nagy Szállóba. Négy helyi művész – Horváth-Gazsó Adrienn, Csernus Luca, Pelle Rita, Rákóczi Antal – pedig saját festményét ajánlotta föl nyereményként. A tombolasorsolás fődjá egy gőzallomás volt az Unicon Zrt. jóvoltából. Hálásan gondolunk minden résztvevőre, támogatóra, segítőre, akiknek a rendezvény sikerességét köszönhetjük.

SZEBELLÉDI ZOLTÁN
(A képeket Csernus Luca készítette.)

Kiskunfélegyháza

Családi értékek a XXI. században

A Családi értékek a XXI. században akkreditált minikonferenciát kilencedik alkalommal rendezte meg a Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete képviselőjében Tarnóczki Sándorné Tünde védőnő, az egyesület elnöke. Az október 19-i eseményre különböző egészségügyi szakmacsoportokban dolgozókat vártak.

Elsőként Gitidiszné Gyetván Krisztina védőnő, perinatális szaktanácsadó a család és a családszerkezet megváltozásáról beszélt, majd Bendig Borbála koragyermekkori intervenció szakgyógyepedagógus, mozgásterapeuta képek és videók bemutatásával ismertette a babák mozgásfejlődésének lépéseit, szakaszait, végezetül pedig Uzsalyné dr. Pécsi Rita PhD neveléskutató, pedagógiai szakértő az éniidentitás és a nemi identitás kialakulásáról tartott szakmai képzést.

(forrás: felegyhazikozlony.hu)

Kiskedvencek – nagycsaládban

3+1 dolog, amiben segíthetnek bennünket kiskedvenceink

Morcos, a nagytestű, barna kutya vidáman dugta be fejét a teknős karámjába, ahol az éppen reggelizett. „Játszunk egyet? Kivehetlek?” – csóválta kérdően a farkát Morcos, miközben leste a nem túl bőbeszédű teknős választát. Tekila – így hívták a teknőst – rezzenéstelen, üveges tekintettel rága a salátát. Aztán lassan a kutya felé fordította fejét: „Rendben, játszhatunk, ha befejeztem az evést. De utána ne tegyél vissza, mert szeretnék egy kicsit barangolni a kertben!” „Jó lesz, jó lesz!” – vakkantott elégedetten a kutya, s izgatottan várakozott az alacsony karám mellett. Amikor Tekila végzett salátájával, Morcos behajolt hozzá, megvárta, míg a teknős felmászott a nyakára, óvatosan kiemelte a karámból, s már indulhatott is a játék.

Nagycsaládban gyakran tapasztaljuk, hogy egymástól életkorban, személyiségben, bármilyen egyéb tulajdonságban nagyon is különböző családtagok milyen jól kijönnek egymással, milyen szépen együttműködnek, akár csak Tekila és Morcos. De mást is elleshetünk kiskedvenceinktől, és másban is segítségünkre lehetnek, ezek közül a dolgok közül veszünk most szemügyre 3+1-et.

1. A legodaadóbb „bébicsősznek” is szüksége van pihenőre...!

Nincs az a többgyermekes család, ahol ne jönne jól néha egy kis segítség a gyermekek körül. Így van ez Cirmiéknél is, ahol egy tizenkét éves lány, valamint egy tízéves és egy ötéves fiú mindennapjaiba hozott sok örömet a közönséges házimacskák fájába tartozó cirmos. A macskák remekül ráhangolódnak a gyerekekre, így Cirmi is egykettőre megtalálta saját feladatait körülöttük, és nemcsak a játékban: rendes napi teendői közé tartozik, hogy esténként mindig ott dorombol a kislány ágya szélén, amíg csak el nem alszik a lányka, a macska csak azután keredzkedik ki vadászni. A macskák jól érzékelik az érzelmeket is, így ha óvodás védenca valami miatt sírva fakad, Cirmi két szökkenéssel mellette terem, s próbálja – rendszerint eredményesen – megvigasztalni.

A gyerekek szülei mást kaptak Cirmitől: az apa felfedezte, milyen hatékonyan érvényesíti érdekeit a macska: ha pihenésre van szüksége, biztosan talál magának egy jó kis rejtékhelyet, ahová ellentmondást nem tűrően elvonul szundítani,

ha viszont szokásos napi simogatásadagjára van szüksége, akkor addig dorombol, addig törleszkedik a család fő nadrag-szarához, míg meg nem kapja járandóságát. Az anya viszont a cirmos nyugalomát csodálja, ahogyan az képes jelen lenni és élvezni az élet apró örömeit: egy jóleső nyújtózkodást reggel, a nap meleg sugarainak simogatását a bundáján délben, egy finom illat ínycsiklandó illatát este, vacsorához készülődve.

Mi nagycsaládos szülők sokszor hajlamosak vagyunk saját szükségleteinket hátra sorolni, legyen szó akár pihenésről, akár kikapcsolódásról vagy éppen egymáshoz kapcsolódásról. Talán onnan ered ez, hogy gyermekvállaláskor mind az anya, mind az apa feladatai megsokasodnak, ráadásul ez a kihívásokkal teli folyamat egy nagycsaládban többször is lejátszódik. Így aztán külön odafigyelést igényel, hogy ebben az időszakban is megtaláljuk mind az egyéni pihenés, mind a párkapcsolati örömök apró időszeltekéit, és ne csak a gyermekeinkkel töltött időtől várjuk a feltöltődést.

Tudtad? Egy 2016-os vizsgálat szerint a házias gyermekesek a legboldogabbak közé tartoztak Magyarországon: 75,6%-uk vallotta magát többnyire vagy mindig boldognak. Ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy a gyermekes házaspárok közel negyede többnyire nem érzi magát boldognak, s feltehetően küzd a szülői, házastársi, munkavállalói stb. szerepek közötti egyensúly megtalálásával.

2. Felelősségvállalás – nemcsak állattartóként

A kisállatok tartása remek lehetőség arra, hogy a felelős állattartást megtanítsuk gyermekeinknek. De vajon melyik az az állatfaj, amelyik jól érezné magát az otthonunkban, s amelynek társasága számunkra is vonzó? Nos, igazi családi önismereti utazás ezt kideríteni. Hangos nagycsalád vagyunk, de szeretnénk tekintettel lenni a szomszédokra, s nem növelnénk tovább a zajt az otthonunkban? Kutyára vágyunk, viszont nincs szívünk lakásban tartani? Dédelgetni szeretnénk a kis szőrös kedvencet, vagy inkább sportolni, túrázni vinnénk magunkkal? Szívesen gyönyörködünk egy szép akváriumban, vagy gyönyörködés helyett inkább interaktivitásra vágyunk? Lakóhelyünk, anyagi lehetőségeink, szabadidőnk mennyisége, gyermekeink életkora,

felnevelési vágyaink, gyermekkori emlékeink – és még ezernyi más szempont befolyásolja döntésünket.

Akármilyen állatot is választunk, gondozásával a felelősség csíráit is elültethetjük gyermekeinkben. S mindez az élet más területein is kamatozni fog, akár még tanulmányi eredményüket is jótékonyan befolyásolhatja, mert ha valakinek nem megy a tanulás, akkor az „ugyanabból többet” megoldási kísérlet, vagyis hogy üljön naponta még pár fertályórával többet a tananyag fölött a gyermek, általában kudarcot vall. Ezzel szemben, ha megnöveljük a felelősségét napi rutinjában, például egy kisállat körül, akkor a megizmosodott felelősségérzet még a tanulás terén is megmutatkozhat. Persze lehet, hogy a kert végében álló zöld szemeteskuka is nagyon hálás, ha „megetetik” a gyerekek, de hálája biztosan nem veszi fel a versenyt egy jóllakatott kis négylábú örömtáncával...

3. Amikor a hierarchia állati jól működik

Annak, aki egy állatfajból, például kutyából többet is tart, ismerős a helyzet, hogy az állatok elég gyorsan felállítják maguk között a hierarchiát, ami aztán egyszerűsíti az életüket: tudják a helyüket, hogy melyiküknek mit szabad, mit nem. Ugyanakkor a 21. századi családok életében mintha nehezebb lenne a hierarchia gondolatával megbarátkozni, s a hierarchiát arra használni, amire való: hogy megerősítse a családi struktúrát, azon keresztül pedig a család valamennyi tagját. Ebben a hierarchiában jól elkülönül feladataiban és felelősségében az ún. szülői és a gyermeki alrendszer.

Ma sok szülő számára divatosabb és vonzóbb a gyermeket egyenrangú partnernek tekinteni, s bevonni őt a döntésekbe, meghallgatni véleményét kisebb-nagyobb kérdésekben, olyanokban is, amelyek egyáltalán nem rá tartoznak (pl. szülessen kistestvéred?), vagyis a gyermek gyakran felkerül a szülői alrendszerbe, ami lelkileg megterhelő számára. Más szülők a gyermek legjobb barátjának szerepében látják szívesen magukat. Ám számos kérdést vet fel, ha például egy anyuka a lánya legjobb barátnője. Hiszen akkor kizorul a helyéről a kortárs legjobb barátnő. És hogyan lehet „legjobb barátnőként” szülői szerepben az édesanya? Ilyen esetekben a szülő leléti a gyermeki alrendszerbe, miközben a gyermek bizonytalanságot, ambivalens érzéseket élhet meg a másik „gyermek” mellett.

Tudtad? A szülői nevelési stílusok ismert kutatója, Diana Baumrind szerint három nevelési stílust különböztethetünk meg. A fent említett jelenség mögött az ún. engedékeny szülői nevelési stílus térnyerése húzódik meg: az engedékeny szülőre az jellemző, hogy nagy szabadságot biztosít gyermekeinek, ugyanakkor nem vár el érett viselkedést tőlük, miközben nagyfokú szülői válaszkészség és viszonylag kevés kontroll, büntetés alkalmazása jellemző rá. A másik véglet a tekintélyelvű nevelési stílus képviseli, amely alacsony melegséggel párosul, ugyanakkor a szülő világos szabályokat támaszt, ám megkérdőjelezés nélküli engedelmességet vár el a gyermektől, akinek viselkedését büntetéssel igyekszik kontrollálni. A két szélsőség közötti ún. irányító nevelési stílus tekinthető az optimálisnak, amely egyszerre foglalja magába a szülői melegséget és válaszkészséget, ugyanakkor világos elvárásokat is megfogalmaz a gyermek magatartásával kapcsolatban.

Visszatérve a négylábúakhoz: mi történik, ha befogadunk egy kutyát? Egyértelmű kihívást fog intézni a családi rendszerhez: ha engedékeny szülői nevelési stílussal találkozunk, könnyen lehet, hogy maga veszi mancsába az irányítást, s a kutya lesz a falkavezér, ha viszont irányító nevelési stílusú családdal hozza össze a sors, akkor a jó családi működés még jobbra, még kiforrottabbá válhat általa, ahol mind a szülők, mind a gyerekek, mind a kutya pontosan tudják a helyüket, feladataikat.

+1. Gyógyulás terápiás állatok segítségével

Talán még ritkaságszámba megy, de a kutyák már régen nemcsak a látássérülteknek és a mozgáskorlátozottaknak segítenek, hanem például gyermekorvosi rendelőben vagy akár családterapeutánál is találkozhatunk kiképzett állatokkal Magyarországon is. Egy-egy nehéz érzelmi helyzetben vagy éppen betegségben, kezeléseket, vizsgálatokat előtt az állatok is tudnak segíteni a pácienseknek a stressz csökkentésében. Néhány évvel ezelőtt egy családterápiás workshopon alkalmam nyílt munka közben megfigyelni a budapesti Bethesda Gyermekkórházban gazdájukkal a kis terápiás minilovakat, amelyek komoly munkát végeznek az eltérő fejlődésű gyermekekkel dolgozva, s azokkal a kis betegekkel is, akik hosszú időt kénytelenek ingerszegény, kórházi környezetben eltölteni. Emellett hetente egyszer valamilyen kis páciens szobájában is elidőzik pár percet az amerikai miniló, az ő jóllétüket is támogatja. Nem meglepő, hogy még a 15-16 éves serdülők is várják látogatását!

Egyikük a neurológián elmesélte, hogy míg a bohócdoktoroktól tizenévesen már idegenkedik, de a minilovakat ő is minden héten nagyon várja. Mi történik, míg ott van nála a két miniló valamelyike? Kis fejüket odahajjták a fehér lepedős kórházi ágyra, s várják a simogatást, közben visszatükrözik, megsokszorozzák a szeretetet, amit a fiútól kapnak. Valamiképpen leveszik a válláról a stresszt is. Kicsit visszahozzák a fiút a jelenbe, az éppen lepergő pillanat örömebe-nyugalomába, s ez alatt a néhány perc alatt eltűnik az aggodalom a kezelésekkal, a távoli hazamenetellel kapcsolatban... Mindenközben úgy alakult, hogy otthon ennek a fiúnak a két kisöccse is kapott egy „terápiás állatot”: egy menhelyről örökre fogadtak egy hófehér macskát, amelyik decemberben éppen azt követően érkezett haza, amikor bátyjuk kórházba került.

Így míg ő a kórházban gyógyult a minilovak társaságában, addig kistestvéreit a menhelyi macska megszeliidítése kötötte le, és segítette abban, hogy ne hiányozzon nekik annyira beteg testvérük és szüleik, akik szintén sok időt töltöttek a kórházban.

Minden bizonnyal jól végezték munkájukat a minilovak, hiszen a fiú karácsonyra meggyógyult, s a kisöccsei is átvésztelték a betegség nehéz időszakát; amiben Hógolyó, a fehér kandúr is segítségükre volt. Róla a fiúk tudni vélik: a Mikulás halkan ringó szánjáról, zsákja mellől kószált el azon a havas éjszakán, amikor a Mikulás ajándékai mellett magát is belopta a fiúk szívébe.

BARÁTH MÁRTA
KOMMUNIKÁCIÓS SZAKEMBER,
KÉPZÉSBEN LÉVŐ CSALÁDTERAPEUTA

Felhasznált irodalom:

Diana Baumrind: The influence of parenting style on adolescent competence and substance use, *The Journal of Early Adolescence* 11 (1991/1) 56–95.

Központi Statisztikai Hivatal: *Mikrocenzus 2016., 11. Szubjektív jóllét*; https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mikrocenzus2016/mikrocenzus_2016_11.pdf

Állatot ajándékba?

Karácsonykor minden szülő szeretne örömet okozni a gyermekének, és olyan ajándékot adni, amire a gyerkőc nagyon vágyik. De mit tegyünk, ha csemeténk saját állat után áhítozik leginkább?

Járjuk a díszesen kivilágított utcákat, a feldíszített bevásárlóközpontokat, és végig azon gondolkodunk, mivel csálhatnánk boldog mosolyt gyermekünk arcára. Szeretnénk olyan meglepetéssel készülni, ami hosszú ideig okoz neki örömet, és ami nem egy tucat ajándék a polcon. És akkor eszünkbe jut, hogy milyen szeretettel beszélt gyermekünk a barátja kutyájáról, az osztálytársa cicájáról vagy a szomszéd néni hörcsögeiről.

Először jó ötletnek tűnt...

Nálunk szerencsére a nagyszülők kertes házában két kutya, egy cica és egy papagáj várja a játékra és kisállatok dögönyözésére áhítózó gyermekcsereget. Így fel sem merült, hogy gyerkőceink saját állatot akarjanak. Ez így is volt, egészen az idei évig, amikor már jóval húsvét előtt elkezdődött a könyörgés, ami szerint ők bizony egy élő nyuszinak örülnének a legjobban. Pár nap erejéig még el is játszottam a gondolattal, hánytam-vetettem magamban a dolgot. Mivel szerettem volna örömet okozni nekik, ezért úgy döntöttem, hogy jöhet a nyuszi. Azonban, mivel a kis tapsifülesnek sem akartam rosszat, kerestem egy olyan kisállatkereskedőt, akivel megbeszéltem, hogy csak pár hétre vinném el magunkhoz látogatónak a kis állatot, utána pedig visszahozom hozzá. Utólag beigazolódott, hogy életem egyik bölcs döntései közé tartozott ez az elhatározás. A gyerekek magukon kívül voltak az örömtől a nyuszi láttán, ám pont ahogy gondoltam, néhány nap után lelohadt a lelkesedésük és másfél hét múlva már egyedül maradtam az alomtakarítással. A második hét végén, megbeszéltem velük, hogy a nyuszi

nálunk való vendégeskedése véget ért, és visszaszállítottam a mamájához. Családilag elbúcsúztattuk *Nyuszkát*, ő pedig visszakerült az állatkereskedésbe. Ott ráadásul meg is dicsérték, azt mondták, hogy nagyon sokan vásárolnak állatot ajándékba úgy, hogy nem ismerik az új házi kedvenc tartási igényeit, nem tudják, hogy az állattartás mennyi időt, pénzt

és tartási helyet igényel. Az először jó ötletnek tűnő házi kedvenc ajándékozás ezért ér sokszor szomorú véget, és ezért landolnak az állatok a kocsiból kidobva, az út szélén.

Miért ne?

Mielőtt megvásárolnánk az ajándékba szánt állatot, gondoljunk végig, hogy kinek is szánjuk. Ha a családban egy kisebb gyerkőcöt szeretnénk meglepni vele, akkor biztosak lehetünk benne, hogy a kicsi szüleinek akasztunk plusz egy gondot a nyakába. Nekik kell majd ugyanis gondozni, etetni, ellátni az állatot. Ha egy nagyobb gyermeknek szánjuk ajándékba, akkor se feledkezzünk meg a felelős állattartás fontosságáról! Nagy valószínűséggel az ünnepek utáni szürke hétköznapiakon a növekvő, táplálást és időráfordítást igénylő állat, a gyermek számára a tanulás mellett már csak nyűg lesz. A kezdeti lelkesedés valószínűleg alábbhagy, és jön a következő dilemma, hogyan szabaduljon meg a család a megunt állattól? Sajnos ennek lehet egyenes következménye, hogy az ajándékba kapott állat az oda nem figyelés, illetve a rosszul kezelés miatt elpusztul.

Mikor mégis?

Ha a családban vagy az ismeretségi körben egy gyermek mégis mindenképpen ragaszkodik ahhoz, hogy saját állata legyen, akkor készítsük fel arra, hogy újdonsült állattulajdonosként mi vár majd rá. Magyarazzuk el neki, hogy az újonnan befogadott kedvenc nem csak egy háromnapos vagy szezonális csoda lesz, hanem felelősségteljes gazdjaként a család feladata lesz, hogy egészséges és teljes életet biztosítson számára. Ha van rá lehetőség, vigyük el a gyermeket olyan ismerősökhöz, ahol van már olyan állat, amelyet ő szeretne. Ott mutassuk meg neki, mennyi feladat vár rá, ha tényleg ragaszkodik egy saját kis kedvenchez. Vásárolhatunk szakkönyveket is, melyekből a gyerkőc megismerheti a kiválasztott kedvenc megfelelő tartási körülményeit, így felkészülve várhatja az állat érkezését. És persze ha keresztgyermeknek, vagy unokaöcsnek szánjuk az élő ajándékot, mielőtt megvásárolnánk az állatot, mindenképp konzultáljunk a gyermek szüleinek, és kérjük ki a véleményüket, ők beleegyeznek-e ebbe? Állatot ajándékozni alapos átgondolás nélkül felelőtlen dolog, hiszen a leendő gazdát felkészületlenül érheti a rászakadó felelősség. Ne feledjük, az állattartással teljes elkötelezettséget és felelősséget kell vállalni a kedvenc jólétéért, egészségéért. Hosszú, és teljes értékű életet pedig csak úgy lehet neki biztosítani, ha az új kedvencnek folyamatosan gondját viselik, és rendszeres állatorvosi felülvizsgálatban részesül.

VINICZAI ANDREA
COACH ÉS TRÉNER

Őseinkig nyúlik vissza az embert szolgáló állatok tisztelete

Fiatalasszonyként férjem tiszakóródi családjánál rendszeresen töltöttünk néhány napot nyaranta. Alkonyatkor alig vártuk a csorda hazatérését. Városi lányként ámulattal néztem, ahogy a házhoz tartozó állatok, Hegyes és Bimbó, maguktól befordultak a kapun. Telis-tele volt a tőgyük, úgy tűnt, alig tudják cipelni.

Amáli néni, filigrán, energikus asszony, fejkendőben, kötényben már szaladt az istállóba, Béla bácsi némileg komótosabban ballagott utána a gumicsizmájában, miközben igazított egyet a nadrágszíján. Én is szaladtam báméskodni, de csak úgy, hogy ne zavarjam a munkát – vagy inkább, ahogy éreztem akkor –, a szertartást. A nyolcvanas éveket írtuk, modern idők, volt már fejőgép a gerendákra szerelve. A fecskék előzékeny kirepültek egy kis időre a melegtől. Hamarosan csörgedezni kezdett a tej a csövekben és nem kellett sokáig várni arra sem, hogy egy nagy csuporban megkapjuk a még meleg, habos, mennyei ízű nedűt. Számmunkra, akik a paraszti létnek csak az idilljét láttuk-kaptuk, ez maga volt a csoda. Hát még, amikor első, második, majd harmadik gyermekünknek is érkezett a bögre. Béla bácsi később biciklire ült és elkerekedett a tejcsarnokba, leadni az értékes portékát. A tej csak akkor volt kevesebb, ha boci született. Míg selymes buksiját simogattuk, érdes nyelvvel a kezünket próbálta nyalogatni, hátha abból is kinyerhető valami ehető.

Aztán teltek az évek és Béla bácsit eltemettük. Az istálló kiürült és nemcsak a család fő távozása, hanem a megváltozott gazdasági körülmények miatt is. Szomorú látvány volt az üres istálló és nemcsak ezen a portán, sorban, minden háznál.

Munka és rítus

Korábban elképzelhetetlen lett volna egy falusi porta állatok nélkül. A paraszti gazdasághoz épp úgy hozzátartoztak, mint a veteményeskert. A disznóólban rőfögött egy-két hízó, az

istállóban tehen kérődzött, a tyúkólak elkerített kertecskéjében pedig az aprójószág téblábolt. Volt, ahol – tájegységtől és a hagyományoktól függően – nyúl, galamb, birka vagy kecske is színesítette az állatállományt. A lótarás sem volt ritkaság, hiszen az igásállatokra szükség volt a földeken és a termények szállításánál.

A paraszti háztartásokban nem keletkezett hulladék, az állatok mindent elfogyasztottak, és maguk is hasznosultak szőröstől-bőröstől. Életükben gyapjukat, tollukat, tejüket és tojásukat adták, levágásuk után pedig minden porcikájukat feldolgozták a konyhán. Méghozzá nagy gonddal, megadva a módját, különböző rituálék keretében. Ebben is megnyilvánult az embert szolgáló állatok tisztelete, amely őseinkig nyúlik vissza.

Egy-egy disznótor nemcsak családi, de társadalmi esemény is volt, nemcsak ételkészítés szükségesszerűsége, de ünnep is. Az egész éves kemény munka ünnepe, amellyel a jövő év húskészletének javát is megteremtették. S bár a „forgatókönyv” csaknem minden vidéken hasonló még ma is – a hajnali pálinkától a déli orjalevesen át az esti sültkig, toroskáposztáig –, szinte portánként is vannak jelentős különbségek a háziak szájaíze szerint. Mára pedig a technikai és konyhai eljárások is sokat egyszerűsödtek. A rítus azért megmaradt. Az állatok hajdan befektetést és tőkét is jelentettek a családoknak: tovább tanul a gyerek, adjunk el egy tehenet, vágjunk le egy disznót.

Egymásrautaltságban

A gazdaságban rend volt. Másként nem is működhetett volna. A rend alapjait az évkör diktálta, azután pedig a hagyományok és a szokások, amelyek évszázadokig megszabták, mikor mit kell enni és azt hogyan kell elkészíteni. A kalendáriumok rögzítették is a gazdák, gazdasszonyok mindenkori teendőit, amelyek mintha nem is papíron íródtak volna, hanem kőbe lettek volna vésve. Senki meg nem kérdőjelezte a létjogosultságukat. A paraszti gazdaság ilyen módon önálló volt, a falusi ember együtt élt, együttműködött a természettel. Ember és állat egymásrautaltságában az állat volt az első, addig a család sem evett, amíg a jószág jól nem lakott.

A falvakban a kutyák és a macskák ezzel szemben nem számítottak különösebben értékesnek. A „házi kedvenc” kifejezést tán nem is ismerték-használták a legújabb időkig. Bár szinte minden háznál volt kutya, ezek legfeljebb házőrzőként szolgáltak, senki nem simogatta, dédelgette őket, sőt, sok helyen úgy vélték, minél elvadultabb, annál jobb, annál inkább távol tartja a hívatlan vendégeket.

Gyerekkori emlékem, hogy nagyszüleim vecsési kertjében mindig volt egy „Vitéz”, akit láncon tartottak. Vad volt, vicsorgó, nem volt szabad közel mennem hozzá, nagy ívben kellett kikerülnöm a házát, ahonnan azonnal kivágódott, ha mozgást észlelt. A macskák viszont szabadon kószáltak a kertek között, számukra nem jelentett akadályt a kerítés. Egy kis maradék mindenhol akadt számukra: szívesen látták őket, hiszen rengeteg egér volt a magtárak körül. Ezeknek az állatoknak a gondozására azonban nem sok figyelmet fordítottak, az ivartalanításuk sem volt szokás, ha mégis szükség volt ilyesmire, a házigazda maga végezte. (A kakasoknál rendszeres volt a miskárolás, ennek azonban élelmészési okai voltak.)

A kappan ugyanis nagyobbra nő, több húst ad.) Állatorvos a hetvenes éveig nemigen fordult meg ebből a célból a falusi udvarban.

Ősi gének, új szemlélet

A háztáji állattartás helyett, illetve mellett megjelent a nagyüzemi állattenyésztés. A szarvasmarhák közül a nagyhús- és tejhozamú fajták lettek a meghatározók, az őshonos állatok először háttérbe szorultak, majd a kihalás szélére sodródtak a szocialista gazdálkodás idején. Néhány

elkötelezett, a pusztai emberek többévszázados tudásával felvértezett pásztornak köszönhető, hogy a szürkemarha, vagy a rackajuh túlélhette ezeket az évtizedeket. A gulyások, juhászok ugyanis a központi irányelveknek, utasításoknak ellenszegülve nem vágták le a meglévő állatállományt, hanem elrejtették a Hortobágy mélyén. Így ma ezek az ősi gének szaporodhatnak ismét, s akár egykoron, ma is jelképei lehetnek a magyar pusztának, különleges húruk pedig gourmet termékek alapanyaga. Sőt, az ismét „felfedezett” mangalicával együtt az egészséges táplálkozás kihagyhatatlan elemei.

Örvendetes módon a legelőkön ismét egyre több állatot látni, a tehenek száma is nő. Az önellátás, önfenntartás jegyében az állattenyésztés, a felelős gazdálkodás ismét felértékelődik az egyén és a települési önkormányzatok szintjén egyaránt. Az ágazat támogatottsága is átalakult, a takarékoság követelménye pedig szemléletváltást hoz, amely összekapcsolódik a „vissza a természetbe” eszményével és igényével.

R. SIMOR KATALIN

R. Simor Katalin 1984-ben végzett magyar-népművelés szakon a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen, majd másoddiplomát szerzett a MUOSZ Bálint György Újságíró Akadémiáján 1987-ben. Elsősorban a kommunikáció és a média területén végzett szakmai munkát az elmúlt három évtizedben. Újságírói munkáját 2008-ban Debrecen város Sajtódíjával ismerték el. Válogatott írásából két könyve is megjelent. 2013 februárjától a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóságának módszertani referense. Munkatársaival együtt részt vesz a megye közművelődési projektjeinek megvalósításában.

Családi kiskedvenceinkkel az élet, avagy az állattartás hatásai

Talán mindannyiunk számára ismerősek lehetnek azok a gazdik, akik kisállataik iránti elfogultságát és szeretetét egyszerűen nem tudjuk mire vélni. Átfut az ember fejében, hogy nem túl sok-e ez az extrém figyelem, szeretet. Egyáltalán normális-e, ha a kisállat köré szerveződik a család élete és ő lesz az úr a házban? A cikkből kiderül, hogy milyen jótékony hatásai és előnyei lehetnek egy kisállatnak és az is, hogyan érhető el, hogy ne csak egy divathóbort legyen az állattartás.

A legtöbb gazdi a mindennapok során megtapasztalhatja azt az örömteli élményt, amikor a csillogó szemű házikedvenc lehangoló rajongással jutalmazza a jelenlétét. A napi gondok azonnal elszállnak, és eltölt egy kellemes melegség, a biztonságos szeretet, a „minden rendben van” érzet. A kisállatok gondoskodó jelenléte, elbűvölő kisugárzása, feltétel nélküli szeretete mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy egyre szélesebb körben hódolunk az állattartásnak. Így manapság egyre többen fogadnak akár még kis lélettérbe is kisebb-nagyobb testű állatot, hogy hódolhassanak az állattartás örömeinek és pozitív hatásainak.

és a dopamin, amelyek az agy jutalmazó rendszereire hatnak. Ezek a hormonok hozzájárulnak ahhoz, hogy az állatokkal való foglalkozás, időtöltés önmagában örömmel töltsön el, jobban érezzük magunkat tőlük.

Az állattartás nagy felelősséggel, tervezéssel, alázattal jár, ami egyrészt rendszerességet hoz a mindennapokba, jobb tervezést, rutint teremt az életben, másrészt javítja a felelősségvállalásra való hajlandóságot, a tudatos gondolkodást. Az állat tudatos nevelése, idomítása nyomán az újabb trükkök elsajátítása sikerélményeket, önbizalmat kölcsönözhet, növelve az élnépszerűséget. A négylábú jószágok gyakran

a társas magányt, az elszigetelődés megélését is mérsékelik. Kifejezetten pozitív hatása tud lenni a mindennapi gondoskodásnak, hiszen az állat folyamatos visszacsatolása az igényei kielégítéséről megerősítenek, növelik a kompetenciaérzetet, azt, hogy igazán fontosak vagyunk. Továbbá az állat azonnali, ösztönös visszacsatolása személyiségformáló hatással van, egészen kisgyermek kortól kezdve, ami hozzájárul az önismeret és az érzelemszabályozás fejlődéséhez is. Az állat feltétel nélküli elfogadása, szeretete megnyugvást hoz, és formálja az élethez való hozzáállásunkat, saját szociális kapcsolódásainkban való működésünket. Az állatokkal való interakciók, az önmonológok – vagyis az adott helyzetben megélt érzések, megélések kommunikálása – fejlesztik az önkifejezést, a nyílt kommunikációt, és formálják a gondolkodásunkat.

Egy megközelítés szerint az emberi egészségre gyakorolt pozitív hatásokat a társas támogatás elmélete magyarázza. Ez alapján az állat képes arra, hogy az emberi társas támogatáshoz hasonló érzelmi, társas támaszt adjon a gazdájá

sámára. Ennek a pszichés hatásnak köszönhető, hogy **az állat jelenléte hatékonyan tudja csökkenteni a szorongást, a stressz szintet, valamint megvédi a stressz negatív, egészségkárosító hatásaitól is.** Egy szeretett élőlény jelenléte, aki teljes odafigyeléssel és szeretettel fordul felénk, csökkenheti a kortizol szintünket, ezzel együtt a testünk stresszállapotát. Továbbá egyes kutatások azt is alátámasztják, hogy az állatoktól kapott társas támogatás jelentősen csökkenti a depresszió kialakulásának esélyét.

A háziállattartás a pszichés jóllétén túl a fizikai egészség számos tényezőjéhez is hozzájárul. Kedvenceink simogatása nyugtató hatással van az emberi testre, normalizálódik a légzésszám és a szívverés, ami hosszú távon pozitív eredményekkel jár. **Több vizsgálatban kimutatták, hogy a körülöttünk élő állatokkal való interakció, kapcsolódás során csökken a szorongás, a fájdalomérzet, ezenkívül pozitív hatással van a szív- és a keringési rendszerre, illetve stresszcökkentő hatása van** (egyes kutatások bizonyítják, hogy az állat jelenléte teljesítményhelyzetben is csökkenti a stressz-szintet). Az eddig felsorolt pozitív hatások mellett kedvenceink mozgásigényét kielégítve a kisállatok tartása nagyobb aktivitással, több mozgással jár a gazdák részéről is, ami szintén hozzájárul az egészségesebb életmódhoz, felerősítve az eddig felsorolt fiziológiai hatásokat. Mindemellett, kifejezetten az állatok sétáltatásakor tapasztalhatjuk, hogy sokkal nagyobb a valószínűsége annak, hogy valaki megállít, könnyebben elegyednek szóba ismeretlen, állatszerető emberek. Ezáltal a szociális tér is kitágul és erősödik, nyitottabbá válunk, rugalmasabbak leszünk az új impulzusok kezelésében.

Kiskedvenceink „fogságában”

A legtöbb családban a kisállatokat családtagként kezelik, felruhazzák emberi tulajdonságokkal, hiszen velük együtt válik egészsé a család. Azonban fontosnak tartom rámutatni arra, hogy egyes esetekben ez elmozdulhat egy extrém mértékű

kiskedvenc rajongásba, imádatba, ahol már az állat veszi át az uralmat az ember felett. Ilyen esetekben az emberi racionalitás sérülhet, az ember olyan viselkedésmintákat vehet fel, ami a külső környezet számára nehezen érthető.

Kifejezetten fontos odafigyelni rokonainkra, távoli szeretteinkre, akik magányosan, elvonultan élnek (az ő kitettségük ebből a szempontból magasabb), és azt tapasztaljuk, hogy kiskedvenceik veszik át az uralmat az életük felett. Intő jele lehet ennek, ha megfigyelhető, hogy egyre távolabb kerül a humán társaságtól, elidegenedik, beszűkül a szociális tere, szinte csak az állatról tud beszélni, akiről úgy fogalmaz, mintha kizárólag ő léte-

ne számára. Ilyen esetben az tapasztalható, hogy az állat boldogsága érdekében saját magát háttérbe helyezve él: sokadik drága játékot vásárolja meg, a kisállat számára drágább ételeket vesz meg, mint önmaga számára, a saját egészségét, az éves szűrővizsgálatokat elhanyagolja, de a kisállatot egy apró sérülés miatt már állatorvoshoz viszi semmilyen anyagi költséget nem sajnálva, mindeközben önmagára nem szívesen költ.

A felelős állattartásnak rengeteg pszichés és fizikai előnyét élvezhetjük, azonban fontos, hogy megtaláljuk az egyensúlyt, a racionális kereteket imádott kisállatainkkal való kapcsolatunkban, hiszen így lehet hosszútávon szeretettel és örömmel teli az együtt töltött idő. Legyünk óvatosak a közösségi oldalak „cuki” állatos videóival, tartalmaival kapcsolatban is, hiszen erőteljesen formálhatják az ember hozzáállását a kisállataihoz. A divathóbortból való állattartásnak sok bukta-tója van mind az állat, mind a gazdi szempontjából. Felelős állattartóként legyünk tudatosak abban, hogy amit a közösségi oldalak tartalmai közt találunk, látszatra talán lehet követendő példa, de hosszútávon sem az állat, sem a magunk örömeit és kapcsolódását nem fogja szolgálni. Megkímélve kedvencünket és magunkat is – csak akkor fogadjunk be „új családtagot”, ha rendelkezésünkre áll mindaz a szeretet, türelem, idő és energia (a felmerülő költségekről nem is szólva), amit egy ennyire tudatos kapcsolat kialakítása igényel.

KISFALUDY LILLA
PSZICHOLÓGUS

Az állattartás pszichés és fizikai hatásai

Számos tanulmány rámutat arra, hogy az állatok pozitív hatással vannak a pszichológiai és fiziológiai jóllétre. A háziállatokkal, kifejezetten a kutyákkal való kapcsolódás hozzájárul az önismeret és az önbizalom fejlődéséhez, a szociális készségek és bizonyos kognitív területek megerősödéséhez.

A kisállatok simogatása, szeretgetése, édes jelenléte olyan hormonok termelését segítik elő, mint a szerotonin

A házi kedvencek tartásának pszichológiája

A kisállatok tartásának témája több okból is különösen aktuálissá szokott válni az ünnepi időszak közeledtével. A házi kedvencek közelségének pozitív hatásai mellett, az állattartással járó felelősségvállalás és annak pszichológiai vonatkozásai is mindenképpen figyelmet érdemelnek. Fontos kérdés továbbá az is, hogy milyen hatással lehet ránk az, ha a környezetünkben azt tapasztaljuk, hogy valaki nem megfelelő módon bánik egy állattal, és ezáltal esetleg szenvedést okoz neki. Cikkünkben ezeket a kérdéseket járjuk körül azzal a céllal, hogy az olvasó betekintést nyerjen a kisállatok és az ember kapcsolatára vonatkozó egyes kérdések pszichológiai vonatkozásaiba.

Az ünnepekkel kapcsolatban a házi kedvencek tartása többféle módon is előtérbe szokott kerülni. Az egyik legjelentősebb kérdés az, hogy érdemes-e kisállatot ajándékozni családtagoknak, legfőképpen gyerekeknek vagy idősebb hozzátartozóknak. Az ajándékozásból fakadó örömszerzés mellett ugyanis nagy jelentősége van annak is, hogy hosszú távon milyen kötelezettségekkel jár egy állatról való gondoskodás és ez milyen hatással lehet ránk pszichésen. Az ünnepek kapcsán az is fel szokott merülni, hogy az utazások és az otthonról való hosszabb távollétet igénylő családlátogatások idejére hogyan tudjuk megoldani kisállatunk ellátását és felügyeletét. Fontos olyan megoldást találni, amely lehetővé teszi, hogy az ünnepi programok alatt ki tudjunk kapcsolódni és fel tudjunk tölteni. Ehhez azonban szükséges az, hogy jó kezekben és biztonságban tudjuk a kiskedvencünket. Ennek hiányában ugyanis az aggodalomé lesz a főszerep, ami fokozza a negatív érzéseinket és rossz hatással van a hangulatunkra.

Számos kutatás foglalkozott már azzal, hogy az állatok közelsége milyen pozitív hatással van ránk. A fizikai kontaktusnak és az érintésnek az emberek egymás közötti kapcsolatában is óriási jelentősége van, nincs ez másképp az ember-állat kapcsolatban sem. Az állatok is rendelkeznek érzelmi agyi központtal és ennek köszönhetően képesek érzelmeket átélni és érzelmi interakcióba lépni velünk. Az állatokkal való

fizikai közelség megélhető simogatáson keresztül, de akkor is, amikor például egy cica az ölünkbe ül vagy a kutya odabújik hozzánk a kanapén. A testi érintés, a közelség és az ezáltal megélhető összetartozás érzés olyan agyi folyamatokat indít be, amelyeknek köszönhetően fokozódnak testünkben a kellemes érzések, ez pedig segít bennünket a szorongásoldásban, a stresszkezelésben és a pozitív energiáink mobilizálásában. Vannak olyan kutatások, amelyek szerint a kisállatok közelsége az alvásunkra is jó hatással van, hiszen, ha csökken a szorongásunk, akkor az igen gyakran együtt jár azzal, hogy könnyebben alszunk el és mélyebben alszunk éjszaka, aminek köszönhetően sokkal kipihentebben ébredünk reggel.

Az érintés jótékony hatásai mellett a házi kedvenceknek köszönhetően sokat tanulhatunk a másokról való gondoskodásról és az ebből fakadó kellemes érzésekből is építkezhetünk.

Amikor gyerekeket ajándékozunk meg egy állattal, akkor érdemes arra is gondolni, hogy ennek kapcsán a gyermek is sokat fejlődhet a gondoskodás és a felelősségvállalás terén. Ez ugyanis nagy lehetőség annak megélésére, hogy egy állattal való kapcsolódásból nemcsak úgy származhatnak pozitív érzések, hogy megsimogatom vagy mosolygok rajta, amikor játszik vagy valamilyen szórakoztató dolgot csinál. Mert noha ezek nagyon könnyen mosolyt csalhatnak az arcunkra és fokozhatják a jó érzéseket okozó hormonok termelődését az agyunkban, annak is rengeteg jó hatása van, hogy megtanulunk odafigyelni a kiskedvencünk igényeire és felismerjük azt, hogy egy adott pillanatban mire van szüksége. Mi emberek evolúciós okokból is arra vagyunk kondicionálva, hogy jó érzéseket okozzon bennünk, ha másoknak segíteni tudunk és ugyanez igaz akkor is, amikor ezt a segítséget és támogatást egy állattal kapcsolatban éljük meg. Mászt megajándékozni a figyelmünkkel és a gondoskodásunkkal növeli a kompetencia érzésünket és hozzájárul ahhoz is, hogy pozitívabb legyen az énképünk. A gyermekeknek pedig különösen fontos azt megtanulni, hogy egy állattal való kapcsolódás – ugyanúgy, mint az emberi kapcsolatokban – nemcsak örömteli pillanatokkal jár együtt, hanem a gondoskodásból és az odafigyelésből fakadó feladatokkal és kötelezettségekkel is.

Gondoljunk csak arra, amikor például egy gyerekek inkább valamilyen számítógépes játékhoz lenne kedve, ugyanakkor érzékeli, hogy a kutyája egy sétára vágyik. Ilyen helyzetekben van lehetőség annak megtapasztalására, hogy mit jelent a saját igényeinket időlegesen félretéve teret adni annak, hogy egy számunkra fontos állatnak szerezzünk örömet.

Elsősorban idősebb emberek esetén – de ez bárkire igaz, aki egyedül él – nagy szerepe lehet a házi kedvenceknek abban, hogy az egyedüllétet jobban éljük meg. Az egyedül élő emberek életében a kisállat programot, napi tevékenységet ad, vagyis strukturálja az időt. Van kihez beszélni, van kivel megosztani bánatát, érzéseit még akkor is, ha nem tud emberi nyelven válaszolni. A macskák dorombolással és odabújással, a kutyák pedig a nézésükkel, a közelségükkel, a figyelmükkel jutalmaznak a gazdáikat. Kutatások is igazolják, hogy egy állat társaságában sokkal pozitívabb érzésekkel jár együtt az egyedüllét, nem éljük meg olyan intenzíven a magányt, nem okoz fizikai és lelki fájdalmat az egyedüllét, vagy legalábbis egy állat közelsége segít tompítani azt.

Sajnos előfordul az, hogy a háziállatokat nagy lelkesedéssel fogadják egy családban, azonban később a mindennapi kötelezettségek mellett mégsem tudnak róluk megfelelő módon gondoskodni. Ilyen esetekben az állatért vállalt felelősség része annak a belátása is, hogy nem tudunk neki elég törődést adni. Ha találunk olyan elhelyezési módot és családot, ahol a szükségleteire jobban oda tudnak figyelni, akkor hosszú távon akkor is jól teszünk vele, ha egy ideig nehéz érzéseket okoz majd neki, hogy megszakad az a kötelék, amely

hozzánk fűzte. És valójában magunkon is segítünk, hiszen annak megélése, hogy nem tudunk elegendő törődést adni egy hozzánk ragaszkodó kisállatnak, tartósan rossz érzéseket válthat ki belőlünk.

Vannak sajnos olyan esetek is, amikor valaki úgy tart kutyát, hogy annak az emberhez való kapcsolódási igényét teljesen figyelmen kívül hagyja. Sokszor előfordul, hogy az ingatlanok őrzésére tartott kutyákat hosszú időre, akár hetekre is egyedül hagynak, esetleg láncon tartanak, és az ellátásukról sem gondoskodnak megfelelően. Ez rendkívül nagy szenvedést okoz az állatnak, akinek lételeme az ember közelsége. Az emberek jelentős része empátikus az élőlényekkel kapcsolatban. Ezért amikor azt látjuk, hogy egy állat szükségleteit nem veszik figyelembe, vagy rosszabb esetben elhanyagolják, akkor ez sokunkból együttlérzést vált ki, amely esetleg cselekvésre is késztet bennünket annak érdekében, hogy jobba tegyük az állat helyzetét és enyhítsünk szenvedésein. A hatóságok vagy állatvédő szervezetek értesítése (jegyző, rendőrség) egy olyan lehetőség, amellyel indokolt esetben érdemes lehet élni a nem megfelelően tartott állat jóllétének helyreállítása érdekében. Azzal azonban mindig célszerű óvatosnak lenni, hogy a hatóságok vagy állatvédő szervezetek közbelépése nélkül önállóan cselekedjünk, hiszen jogi szempontból aggályos lehet az, ha például egy másik ember tulajdonában álló telekre belépünk, még akkor is, ha ezt az előbb említett célok miatt, csupán jószándékból tesszük meg.

Mindannyian a természet részei vagyunk és emiatt a növények pusztítása és az állatok szenvedése is negatívan hat ránk. Az, ahogyan a növényekkel és az állatokkal bánunk, visszahat ránk a természetben keresztül. Nemcsak az erdőket lehet pusztítani, rosszabb esetben teljesen kiirtani, hanem az általunk tartott állatokról való gondoskodás minőségén keresztül is rombolhatjuk vagy gyarapíthatjuk a természetet, az utóbbi esetben ezáltal jobba tehetjük a közös életünket. Ezért annyira fontos, hogy a természettel való kapcsolatunkban mindig tartsuk szem előtt azt, hogy visszahat ránk az, ahogyan gondoskodunk a növényvilágról és az állatainkról!

DR. KOVÁCS PETRA
JOGÁSZ, PSZICHOLÓGUS

Az ünnep számomra...

Isteni vendég érkezik hozzám

Az ünnep a hétköznapiakból való kiemelkedést, az arra való készülést pedig a dolgok felülről való szemlélését teszi lehetővé.

Az ünnep lényege abban áll, hogy elismerve a jelentőségét, nem egy egyszerű hétköznapiaknak tekintem, hanem készülök rá. Az ünnep kíván tőlem valamit; hogy megálljak, és magamba tekintsek. Mi hiányzik a szívemből? Talán a hála, az öröm, vagy a béke? Miből van túl sok? Miből kéne lefarag-

nom, mi szorul egy kis pucolásra?

Karácsony a keresztény ember számára a Megváltó születésének ünnepe, melynek jelentőségét az értelmekkel biztosan felfogom – és vajon a szívemmel is befogadom? Felismerem azt, hogy a karácsonynak tétje van? Isteni Vendég érkezik hozzám! Hogyan tudom elérni, hogy Jézus megszülessen a szívemben? Az ünnepre való hangolódásban természetesen fontosak lehetnek a dekorációk, a süteménykészítés, a karácsonyi dalok és filmek. De ez mind nem elég.

Önmagamot kell megújítanom, átgondolnom az Istennel és embertársaimmal való kapcsolatot. És ez nehezebb lépés, mint ajándékot venni, kitakarítani az egész lakást vagy finom töltött káposztát főzni.

Az ünnep megajándékoz. Karácsonykor lehetőséget kapok arra, hogy gyönyörködjek Isten jóságában a jászol előtt, hogy megpihenjek az Ő jelenlétében. Hálatelt a szívem, mert azzal, hogy jön a Messiás, nemcsak a megváltásunk közeleg, hanem kiemelt időt és teret kapunk arra, hogy megjobbítsuk életünket. Munkánk megéri a fáradságot, a gyümölcs ugyanis nem más, mint maga Jézus, aki a szeretettel teli szívünkben örömmel vesz szállást! Ez az, ami igazán számít. Pál apostol nyomán a szeretethimnusz, akár így is újrafogalmazhatnánk: „A karácsonyfák elszáradnak, a mézeskalács elfogy, a tárgyi ajándékok elhasználnak, de a szeretet nem szűnik meg soha”.

Amíg tart földi pályafutásunk, addig nem késő magunkon alakítani – Isten és mások iránti szeretetből. Az adventi idő kifejezetten alkalmas erre. Idén karácsonykor ne csupán szeretetünket, hanem Jézust is ajándékozzuk meg – szeretettől túlszorduló, áldozatkész szívünkkel! Ezekkel a gondolatokkal kívánok kegyelmekben gazdag ünnepet minden kedves Olvasónak!

MARTON ZSOLT
RÓMAI KATOLIKUS PÜSPÖK

Isten a mélyben

Egyszer gyülekeztem ifjúságának tagjaival karácsony előtt a Kőbányai úti hajléktalanszállón szolgáltunk énekkel, áhítattal, rövid kis jelenettel. Még meleg volt a pogácsa, amit vittünk. Másnap kora reggel a Parlament épületében tartottam karácsonyi áhítatot országgyűlési képviselőknek. Süppedő szőnyegen haladtam a gyönyörű Gobelín Terem felé, a folyosón pincérek szolgáltak fel kávét és üdítőt. Ezzel szemben

a hajléktalanszállón lepusztult falak között, csótányokon taposva, fázósan toporogtunk. Cigarettázó férfiaknak, félrészeg nőknek, tizenéves fiataloknak és Mikulás-szakállú öregeknek beszélünk a karácsonyról. Amint a várandós Máriáról beszélek, tekintetem egy szinte még leánykára esett. Kétség nem fért hozzá: gyermeket várt.

Tudatosan úgy készültem erre a kettős alkalomra, hogy ugyanazt az ígét olvastam fel, szinte szó szerint ugyanazt

a prédikációt mondtam el. A Máté írása szerinti evangélium egy szakasza alapján arról a Jézusról szóltam, akinek nem volt hova fejét lehajtania (Mt 8,20). Mindkét helyen elmondtam, hogy a názáreti család hajléktalan volt. Nemsokára a menekültek sorsában is osztoztak. A felnőtt Jézus életére is az állandó üldözöttség, kirekesztettség és úton levés volt jellemző. Holtfáradt, kimerült lehetett, hiszen a csónakban is elaludt, hiába háborgott a tenger. Nem volt bejelentett lakóhelye, sem állandó munkája. Csövezett. Hogy lehet ilyen mélyre süllyedni?! Egy betlehemi barlangistállóban született, és egy Jeruzsálem melletti sírbarlangban temették el. Egyik sem volt a sajátja. És ő volt a világ üdvözítője. Hogy lehet ilyen mélyre süllyedni? Igen, ez itt a kérdés. Az Isten süllyedt ilyen mélyre.

A karácsony erről is szól, hogy Isten így lett emberré. Kitevítve az istálló trágyájában, majd a világ minden szennyének közepette.

A karácsonyi Jézus nemcsak az egyházban van jelen, hanem a világban is. Nemcsak a fényben, hanem a sötétben is. Nemcsak a szentben, hanem a profánban is.

DR. FABINY TAMÁS
EVANGÉLIKUS PÜSPÖK

Az Istenhez való tartozás öröme

A „NOE levelek” következő száma, amelyben jelen soraim is olvashatók lesznek, december közepére várható. Az időponthoz legközelebb eső ünnep a kereszténység számára: Karácsony. Ilyenkor azért adunk hálát, hogy az ószövetségi prófécia beteljesüléseként Isten emberi testet öltött és közénk jött Jézus Krisztus személyében: „az Ige testté lett...” (Jn 1, 14).

Karácsony a szeretet, az öröm, a család és az otthon ünnepe. Fényét minden időben törekedtek kioltani. A közelmúltban a kommunizmus, a jelenben a globalizáció, a pénzköltésre ösztönző üzleti érdekek pedig folyamatosan. Hatásukra a karácsony képe sokat torzult. Tájékoztatnunk kell gyermekeinket arról, hogy Jézus nem egy mesefigura, vagy karácsonyi kellék, hanem az Istentől kapott legnagyobb ajándékunk. Ha ezt elmulasztjuk, saját gyermekeiknek már nem ezt a képet fogják továbbadni. Az „ajándékozás kényszerének” azonban ők is ki lesznek téve, mert ez már kőkemény üzlet.

Azt is tudnunk kell, hogy a karácsony biblikus megélése nem kirekesztő. Ez egy téveszme. Hatására nem szabad el távolodnunk attól, ami számunkra meghatározó ősi érték. Nem szabad lemondanunk azokról az ünnephez fűződő szokásokról, jelképekről, amelyek mind azt juttatják kifejezésre, hogy Karácsony a Szeretet Ünnepe. A maguk módján az ateisták, a nemkeresztények is ünnepelnek. A szeretet nyelve egyetemes.

Kedves Édesanyák, Édesapák! Előfordulhat, hogy a körülményekből fakadóan az idén ajándékaik nem fogják megütni gyermekeink iránti mélységes szeretetük által meghatározott mértéket. A hiányt ellensúlyozzák valami mással, fontosabbal. Adják át nekik az Istenhez való tartozás örömét. Szánjanak rájuk több időt, törődést, hogy érezhessék minden pillanatban számíthatnak Önökre. Ez viszont nem kis munka, érdemes már most elkezdni, hogy az ünnepre ajándékká érjen és az ünnep után pedig állandósulhasson.

Urunk áldja gazdagon életüket, gyermekvállalásukat, amely már önmagában áldás.

Kívánok igazi Karácsonyt és hittel, reménységgel, szeretettel teljes Újévet!

KATÓ BÉLA
REFORMÁTUS PÜSPÖK

Karácsony előkészítése és ünnepe a nagycsaládban

Hét-, majd pedig nyolcgyermekes nagycsaládban élhettem át gyermekkorom karácsonyait. (A legifjabb öcsém már akkor született, amikor szemináriumban készültem a papságra, így akkortól már nem tölthettem otthon karácsony ünnepét.)

A karácsony előtti hetek a készülődésről szóltak. Templomunk védőszentje Szent Miklós volt, így az ő ünnepét már karácsony felé tekintve

teljes ünnepélyességgel tartotta meg édesapám és az általa meghívott paptestvérei. Mi gyermekek pedig gyűjtöttük a jócselekedeteket a karácsonyfa díszítéséhez: a kis Jézus „ingecskéit” ékesíthettük egy kicsit minden szeretetből fakadó cselekedettel. December közepén pedig már a hosszú estén a kántálásra készültünk: több szólamban igyekeztünk megtanulni legalább 3-4 karácsonyi éneket, amelyeket aztán a falut végigjárva énekeltünk el minden hívő családnál a szentestén.

Egyházunkban a karácsony előtti bűnbánati időszak mindmáig bőjtő idő maradt (mint ahogyan hajdan évszázadokon át

a latin egyházban is volt). De a kora reggeli közös imádság/liturgia is gyermekkoromtól fogva kapcsolódott hozzá. Bár görögkatolikus egyházunkban Rorate sohasem volt, de mindig jó felkészülést jelentettek a hajnali vagy reggeli zsolozsmák, amelyeken már hetekkel az ünnep előtt is felcsendül a Hittudós Gergely prédikációjából kialakult ének: „Krisztus születik, dicsőítsétek! Krisztus a mennyből jő, ünnepeljétek!”.

A Szenteste és a karácsony legfőbb ajándéka mindig a születő és közénk jött Jézus Krisztus. A „békesség Istene” küldte le őt közénk, ezt énekeljük Izajás próféta jóvondolása alapján, és ezért az ünnep féltett kincse a harmónia, a családon belüli összhang. Szinte bármi áldozatot megér az a szeretet, amely a két vagy három generációt összekapcsolja éneklés, beszélgetés vagy játék közben egy szép szobában vagy a templomban karácsony szent ünnepén. Gyermekkoromból sok karácsonyi liturgiáról maradt „hideg templom” emlékem, amely most is fenyegető az ideai energia-érak miatt. De ahogy annak idején a fagyoskodó családok is boldogan ünnepelték ezt a legmelegebb légkörű ünnepet, úgy idén is élményteli, szeretettel teljes karácsonyt kívánok minden nagycsaládnak és végre várva-várt békességet a szomszéd országnak is.

OROSZ ATANÁZ
GÖRÖGKATOLIKUS PÜSPÖK

Angyal a jászolban

A pilingélő hópelyhek szépen ráültek nagyapám kucsmájára, míg kiment az udvarra, s onnan az istállóba megitatni Bandit és Csibészt. A vastag szövésű lópokrócot is a hátukra terítette. Szokatlanul dermesztő volt abban az évben a szenteste. Kicsi kint ült a szecskavágó gép alatt, oda vackolta be magát, ahová a szénaszálakat odasöpörte az éjszakai szél. Nem volt egy ugató fajta, kicsiny teste vacogott a hideg mínuszokban, majd nagyapám csizmaszárának nyikorgására nyüszíteni kezdett. Nagyapám álmos szemei kikerekedtek, hiszen már éjjeli kettő volt, amikor meglátta az egy hete elkóborolt Kicsit. Őlbe vette a kedves, kis tékozló jószágot, és a fáskamrába csinált neki meleg vackot, ő is kapott egy lópokrócot a hátára. Mekkora karácsonyi ajándék lesz ez Zsófinak! – gondolta nagyapám, s vékony bajuszán megcsillant volna bizonyosan a holdsugár fénye, ha a hófelhő nem takarja el az eget. Ajkai is mosolyra húzódtak.

Nagymama közben megébredt. Mindig felkel, amikor nagyapa az éjjeli lovas ceremóniáit végzi. Csak most sokallotta nagyapám kinti ügyködését, ezért az ágy szélére kiülve várta, amíg becsoszog nagyapám a hálószobába. „Hazajött Kicsi! Érted? Hazajött! Hányszor körbe bicikliztem a falut miatta az elmúlt napokban, és tessék! Csak hazajött a kis tékozló fiú!” Nagymama összekulcsolta kezeit, mint aki egy gyors fohászt intéz az Úrhoz, és hálát adott Istennek, hogy újra velük van Kicsi.

Reggel mi gyerekek, az éjjéli mise fáradalmait még nem pihentük ki. Reggeli után mind a négyen úgy ültünk le a karácsonyfa alá, mint a négy adventi gyertya: Hit, Remény, Öröm és Szeretet. A két kis öcsém Bajszival játszott, a cirmos cicával, míg a húgom, a feketével, Negróval. Együtt lakott három generáció nálunk. Én éppen betegeskedtem, de egy kicsit jobban érezve magam, átmenni készültem nagymamáékhoz, amikor a folyosón hallom, hogy kaparja valami az ajtót. Akkor láttam meg Kicsit. Kicsi nem járt soha

bent a lakásban, csak hírül akarta adni létezését. Azonnal visszaszaladtam a testvéreimhez, és ujjongó örömmel újságoltam a hírt: Kicsi előkerült!

Hirtelen mennyből jövő angykákká váltunk egyszerre: bélelt csizmáinkba bújtatva lábunk, a kabátot csak a vállunkra vettük, úgy szaladtunk ki a hóba Kicsihez. Egy tócsában összegyűltek az éjjeli csillagok. Beléjük tapostunk. Szétröptek az égi gyufaszálak. És mi csak kézről kézre adtuk a csendes kis állatot, aki hálából nem győzött nyaldosni egyikőnket-másikónkat, de édesapánkat a legjobban, hiszen ő volt az igazi gazdi mellettem. Apám műhelyében mindig meleg volt, télen is csak úgy füstölt a kályha, Kicsi meg ott somfordált a kályha körül. Néha azért a hóba is kibátorkodott, olyankor szaporábban szedte a lábait, majd megfetrengett a friss hóban, megrázta magát, és bement a műhelybe.

Nagymamát közben Bajszí és Negró vették körül az ülőkén: Bajszí csendesen, hosszan elnyúlva pihent szorosan nagymama derekánál, Negró a gobelin fonalakat segített válogatni a fahéjillatú délutánban. Majd nagymama nekilátott a gobelin kép kivarrásához. Egymásba öltötte a szálakat, négyzetmilliméterről négyzetmilliméterre haladt, először egy fekete folt jelent meg a vásznon, majd egy hófödte épület ábrázolódt.

Az adventi gyertyák fényei ragyogták be a szobát. Zsófi láza nem akart csillapodni, sőt, a Tatra csúcsáig kúszott fel a hőmérő higanyszála, s a tátrai havasokkal együtt vacogott a paplanok és plédok alatt. Lázálmái voltak, melyeket megfeszíteni készült mindig, de akkor felébredt. Aztán egyszer végig álmodta, hogyan keveri ki a festéket, hogyan alapozza le a vásznat, majd vékony ecsetkezeléssel miként viszi föl a színeket a vászonra, s festi meg Vénusz könnyeit a pipacsmezőn. Téli kép illetet volna az évszakhoz, de lázálmában az ember könnyen eltéved. Advent volt: Zsófi aznap éjjel a jászolmeleg szénában fekvé képzelte magát, nagyapja faluvégi istállójában. Majd látta, amint kedvenc kutyája vacogva vonít egy szénakupacba bújva. Aztán azt is látta, amint karácsony első napján a testvérei hogyan játszanak a macskákkal, majd valamiért ölből ölbe adják, szeretgetik a kiskutyáját. Érezte, hogy az apja műhelyében izzik a parázs, majd egy nagyobb fát rak a kályhába, és csak úgy folytak, csorogtak a hátán végig az izzadságcseppek, pirosító folt jelent meg az arcán, majd lilulni kezdett a szája. Még látta utoljára, hogyan varrja ki nagymamája a kedvenc háziállatait, háttérben a hófödte istállóval. Egyszerre értelmet nyertek a színek, a gobelinfonalak, a fahéjillat és minden, ami addig nem volt lényeges.

A karácsonyi díszek, habár már megkoptak az ünnep fényétől, hiszen közeledett az év utolsó napja, több üveggömb is a földre gurulva várta az éjfélt. Nagymama és nagyapa hamar nyugovóra tértek, ők nem várják már meg évek óta az éjfélt. Bajszí és Negró követték példájukat, még a faluvégiek petárdái sem ébresztették fel álmaikból. Apám is eloltotta a kályhában a tüzet, s enni adott Kicsinek, majd magára hagyta. Nagyapa éjjeli kettőkor, ahogyan szokta, kiment megitatni Bandit és Csibészt, s amit akkor látott: egy igazi angyal szállt le a földre. Hófehér arcán halványpir mosoly, szép, kecses szárnyaival repdesett, míg földet nem ért az istálló bejáratánál. Az őszitendő már leköszöntött a szomszéd falu domboldalán, az újesztendő pedig itt kopogott angyalostól az istálló ajtaján. Nagyapám szótlánul figyelte az angyalt, majd ölbe vette, a jászolba fektette, és erős zokogásban tört ki. Amikor bement a házba, mindenhol égett a villany. Anyám ott feküdt mellettem. Az utolsó hidegborogatás is megszáradt homlokomon, azt forgatta a kezében, amikor angyallá változtam. Az agyhártya-gyulladás újabb áldozatot szedett. Én pedig Bandinak és Csibésznek eldúdoztam a jászolban egy altatódalt, amitől ők is álomba szenderültek.

LAJTOS NÓRA

Dr. Lajos Nóra (1977, Püspökladány) Debrecenben élő irodalomtörténész, író, költő, kritikus, szerkesztő. Nyolc kötete jelent meg.

Kedvenc karácsonyi verseink, prózáink

Nagy Gáspár: Jegyezvén szalmaszállal

„- ... mindig és mindig:
Bűnökben édesült, iramult napok
habjaiban fuldokló emberek,
egy szalmaszállal, tudjátok-e?
talán a menthetetlent mentitek.

- ... kívül és belül:
poklosan örvényült, háborult világ,
de remény sohasem meghaló,
ha minden utolsó szalmaszál
ABBÓL A JÁSZOLBÓL VALÓ!”

Beküldő: Véghné Frecska Mónika

Bódás János: A karácsonyi Jézushoz

Jézus, te is születél,
milyen fiú lehettél?
Verekedni szeretted?
Hát mosdani? . . . Vagy jobb voltál
minden földi gyereknél?
Hát zöld egrest ettél-e
egészséged vesztére?
Fárol sokszor estél-e?
Kék foltokkal rakva hányszor
értél haza estére?
Panasz is volt néha rád?
Ne szomorítson a vád:
ha elszakadt a ruhád,
vagy valamit összetörtél,
kiporolt-e jó anyád?
Ó, te égi, tiszta fény,
követni mernélek én,
szakadékok peremén,
ha tudnám: te is így kezdted,
gyermekként, akárcsak én.

Beküldő: Fórisné H. Ágnes

Balázsné Kóczián Enikő:
Karácsonyi jókívánság

Harang csendül, közeleg a Karácsony;
Pilláimon lebeg egy varázslatos álom.
Elmerengek mélán a hófödte tájon,
megdobban a szívem egy-egy csöppnyi vágyon.
Bevallom néha oly bizonytalan vagyok,
mégis hálás vagyok néked, hogy e földön itt vagyok.
De mit is kérhetnék még tőled Drága Jó Istenem?
Úgy érzem minden megadatott itt már én nekem.
Van szép tágas, meleg otthon,
ételre és ruhára sincs már túl sok gondom.
Nem kell fényűző luxus, holmi csecse-becse
mikor magaménak tudható gyermekeim tiszta őszinte szeretete.
Megadatott számomra egy összetartó, szerető család
rám talált az életben egy egy igaz hű barát
Mit is kérhetnék még a kedves családnak?
Mikor itt vagyunk mi szeretetben egymásnak.
Bár egyvalamit azért mégis csak kérnék;
Életünket egészségben egymás mellett élnénk
Ez lenne a számomra a legfontosabb
ezáltal lennék a világon a legboldogabb.
Mit is kérhetnék még az embereknek?
Esélyt az esélyteleneknek,
otthont az otthontalanoknak,
ételt az éhezőknek
barátokat és szerelmet a magányban szenvedőknek.
Gyógyulást a betegeknek
és megbocsátást a bűnösöknek.
Mit is kérhetnék tőled e nagyvilágnak?
Hagyják hátra maguk mögött az emberi hibákat.
Töltsé be a szívüket az igaz szeretet,
Békességben, összefogva töltsük be a tereket.
Ragyogja be ünnepünket tisztaságod fénye
S vele együtt ébredjen fel egy szebb jövő reménye.

Beküldő: Balázsné Kóczián Enikő

Túrmezei Erzsébet: Kérdez a gyermek

„Ott fenn lakott a csillagok felett,
de amikor karácsony este lett,
Lejött a földre, mint kicsiny gyerek.
És ő, a hidegszívű emberek!
Kis istállóban kellett hálnia.
Szalmán feküdt Ő, az Isten Fia.
Elhagyta érettünk az egeket.
Ugye-e, apukám, nagyon szereted?”

Az apa nem szól. Olyan hallgatag.
De a kis kedvenc nem vár szavakat,
Odaszorítja vállára meleg,
kipirult arcát, s tovább csicsereg.
„Kicsiny gyermek lett, gyenge és szegény,
és ott aludt az állatok helyén,
szűk istállóban. Nem is érthetem.
Milyen meleg ágyacskám van nekem,
pedig csak a te kis lányod vagyok.
S Ő, Isten Fia, Ő, a legnagyobb,
szalmán feküdt, amikor született.
Ugy-e, apukám, nagyon szereted?”

Kint csillagfényes hideg este... tél...
Bent apja ölen kis leány beszél.
„Ott se nyughatott szalma-fekelyén.
Futniuk kellett éjnek-éjjelén.
Halálra keresték a katonák.
Menekültek a pusztaságon át.
Milyen keserves útjuk lehetett.
Ugy-e, apukám, nagyon szereted?”

Az apa leteszi a gyermeket.
„Ugy-e, szereted? Ugye, szereted?”
Nem bírja már, el kell rohannia.
A jászolban fekvő Isten Fia
karácsonyesti képe kergeti.
Feledte és most nem feledheti.
Most a szeméből könnyre-könny fakad.
Most vádakat hall, kínzó vádakat.
Elmenekülne még, de nem lehet.
Most utolérte az a szeretet.

S míg a szívébe égi béke tér,
mintha körül a hólepett, fehér
tetők, utak felett távol zene,
angyalok tiszta hangja zengene
szívet szólólongató, szép éneke:
„Szegény lett érted. Ugy-e, szereted?”

Beküldő: Kovács Márta, Török Ádám

Schaffer Erzsébet: A spárga útja

Az idén biztosan lesz szalma is a karácsonyfa alatt. Úgy, ahogy
gyerekkorunkban volt. Azt a régi istállót s jászolt idéző, zizegő,
aranyfényű szalma, közte ott állnak majd a báránycák, ahogy
már sok karácsony óta ott bámészkodnak csöndesen a fa alatt.
Lesz köztük egy-két most érkezett is. Minden karácsonnyal
megszaporodnak...

Úgy kellett ám őket megtalálni...

Azon a karácsonyon már sokan álltak körül a fát, kisgyerekek
is, ki lábon, ki ölben várakozott. Előtte ott voltunk a Dédi szo-
bájában, a kisebbek az ablakban, lesték a csillagot, ami minden
karácsony este fölroppen a kertben. Fölröppent akkor is, ami-
kor a hetedik emeleten laktunk, s azóta minden karácsonykor.
Csillagszóró csillag az, olyan titokzatos ívet húz a kerti fák közt,
csak lesik a gyerekek, hogy jaj, hová esik. Amikor eltűnik, akkor
szólal meg a csengő... S megyünk a nagyszobába.

Így volt azon a karácsonyon is, amiről most mesélek. Álltunk
a fa körül, énekeltünk, s az ének után, az öleléseket, a jókíván-
ságokat követve, ahogy szokták, nézték, figyelték, mi minden
van a fa alatt. Volt ott sok minden, de a legfeltűnőbb egy vastag
spárga volt. Rajta cédula:

„Kövessétek a spárga útját! Elvezet valahová...”

Nosza kabátot vett mindenki, hagytuk a meleg szobát, indul-
tunk a spárga nyomán. Le a lépcsőn, ki a kertbe. Vezetett a vas-
tag fonál, kanyargott a kerti úton, mentünk a nyomán, a gyere-
kek szaladtak volna, de sötét volt, fogták a madzagot. Az egyik
öreg fenyőfa tövébe vezetett...

A fenyőfa tövében ott várakoztak a báránycák. Nagyobbak,
kisebbek, fűszagúak, bodrosak, egy egész kicsi nyáj. A nyáj köze-
pén apró bölcső, abban világított egy szál fehér gyertya...
Néztem a kis csoportot, a gyertyafény és a báránycák körül a
gyerekeket és a szüleiket, s arra gondoltam, csak éjre el hozzá-
juk mindig a hidegben melegítő, sötétben világító, reményt adó
karácsonyi fényesség...

Beküldő: Vargáné Kunczt Orsolya

Ady Endre: Kis karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.
Szeretném az Istent
Nagyon dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.
Isten-dicséretre
Mégiscsak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.
Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.
Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

Beküldő: Buttkai Ildikó

Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?
Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.
Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhítat
minden szívet átitat.
Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.
Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Beküldő: Kuklisné Horváth Ildikó

Az igazi szeretet - Az 1 Korinthus 13.
karácsonyi változata

Ha a házamat fenyőágakkal, gyertyákkal, égőkkel és csillogó harangocskákkal díszítem fel, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint díszlettervező.
Ha a konyhában fáradozom, karácsonyi süteményeket sütök kilószámra, ízletes ételeket főzök, és az evéshez csodálatosan megterített asztat készítek elő, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint szakácsnő.

Ha a szegénykonyhában segédkezzem, az öregek otthonában karácsonyi énekeket, és minden vagyonomat segélyként elajándékozom, de a családom felé nincs bennem szeretet, mindez semmit nem használ nekem.

Ha a karácsonyfát csillogó angyalokkal és horgolt hópelyekkel díszítem fel, ezernyi ünnepen veszek részt, a templomi kórusban énekelek, de Jézus Krisztus nincs a szívemben, akkor nem értettem meg, miről is szól a karácsony.

A szeretet félbeszakítja a sütet, hogy a gyermekét megölelje.
A szeretet hagyja a lakásdíszítést, és megcsókolja a házastársát.

A szeretet barátságos az idő szűke ellenére is.
A szeretet nem irigyl másokat házukért, amiben jól kiválasztott karácsonyi porcelán és odaillő asztalterítő van.
A szeretet nem kiált rá a gyerekekre, hogy menjenek már az útból, hanem hálás érte, hogy vannak, és útban tudnak lenni.

A szeretet nem csak azoknak ad, akiktől kap is valamit, hanem örömmel ajándékozza meg épp azokat, akik ezt nem tudják viszonzni.
A szeretet mindent elvisel, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.
A szeretet soha el nem múlik.
A videojátékok tönkre mennek, a gyöngysorok elvesznek, a számítógépek elavulnak.

De a szeretet ajándéka megmarad.

Beküldő: Török Ádám

Ady Endre:
Karácsonyi Rege

I.
Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszu sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.
Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből

Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

III.
Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyalog ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Beküldő: Benedek Szilvia

Kis karácsony, nagy karácsony

Kis karácsony, nagy karácsony,
Kisült-e már a kalácson?
Ha kisült már, ide véle,
Hadd egyem meg melegébe.

Kis fenyőfa, nagy fenyőfa,
Kisült-e már a malacka?
Ha kisült már, ide véle,
Hadd egyem meg melegébe.

Jaj, de szép a karácsonyfa
Ragyog rajta a sok gyertya.
Itt egy szép könyv, ott egy labda.
Jaj de szép a karácsonyfa!

Kis karácsony, nagy karácsony,
Van-e kolbász a padláson?
Ha nincs a kolbász a padláson,
Nem ér semmit a karácsony.

Kezem, lábam, jaj, de fázik,
Csizmám sarkán jég szikrázik.
Ha szikrázik, hadd szikrázzon,
Azért van ma szép karácsony!

Béke szálljon minden házra,
Kis családra, nagy családra!
Karácsonyfa fenyőága,
Hintsél békét a világra!

Nagykarácsony éjszakája,
Krisztus születése napja,
Szűz Mária édesanyja,
Mely gondosan ápolgatja.

Beküldő: Zólyomi Renáta,
Alexandra, Letícia és Dominik

Gyermekeink a fa alatt

Ünnep... Ilyenkor, decemberben (meg különben is), mi jutna róla eszünkbe, mint a karácsony? Persze, s szerencsére, az ember életében, akár egyetlen esztendőben is, számtalan ünnepi esemény, alkalom, pillanat lehet... de talán a legmegindítóbb mind közül... mely leginkább *átlekesíti* az embert, s átmelegíti a szívét... keresztény kultúrkörünkben a karácsony. Talán mert már egészen kicsi gyermekkorunkban elhozta – a fenyőfa illatával, a díszek s fények, gyertyák csillogásával, a karácsonyi dalok zenéjével, az ilyenkor asztalra kerülő finomságok illatával, s ajándékaink tárgyi valóságával – egyszerre foglalkoztatva mind az öt érzékünket – a varázslatot, s kiemelve minket a hétköznapi valóságából, kitekinthetünk létünkéből ama transzcendens ablakon, melyen át a valóságon túli valóságokra látni rá...

De lehet, épp ezért igyekeznek ma egyre többen – bár mindig is volt rá törekvés – elvenni tőlünk a karácsony(ok) – karácsonyaink – varázsát, annak megindító élményét, hogy az ember több lehet – s másokkal lehet több – önmagánál, ami együtt adott közösséghez, közösségekhez (családhoz, embertársaihoz) is köti őt és... – akár vallásos, akár nem – végső soron Istenhez... Hiszen ha valami igazán emlékezetes lehet (maradhat) kicsi gyermekkorunkból, az első... vagy valamegyik karácsonyunk... Amely végigkísér(het) bennünket egész életünkben, s amelybe erőnk fogytán is belekapaszkodhatunk...

Most azonban, ha legemlékezetesebb karácsonyaimat kellene felidézni, mégsem a gyermekkoromból hoznék példát rá.

Azokat említeném inkább, amelyeket kicsi gyermekeimmel, életük első óráiban, éveiben tölthettem. Óráiban? –

tamáskodhatna valaki. Pontosan fogalmaztam mégis, hiszen abban a kitüntető szerencsében részesítettem ugyanis annak idején, hogy három gyermekem közül kettő is decemberben született, és karácsonyra jöttek haza a szülészetről. Hát persze, hogy odakerültek – mindkét *kisded* – a fa alá! Hisz lehetett volna a sorsomtól szebb karácsonyi ajándékom (ajándékunk) náluk, s szebb karácsonyom, mint velük?!

Érdekes viszont, döbbenek rá hirtelen, hogy fényképalbumaim ezernyi fotója közt talán egy sincs, amely karácsonykor, illetve a fa alatt készült volna szeretteimmel... Mintha valahogy, tudat alatt, sose lett volna összeegyeztethető számomra a karácsony bensőségessége, melege, misztériuma a fényképezés külsőségével, hideg-

ségével, hívságával, teatralitásával... Ennek ellenére, mégis nagyon eleven képeim vannak elmúlt – elmúlt? sosem múlt! – karácsonyaimról: a fejemben, szívemben. Igaz, ezeken viszont nem látom magamat, illetve: éppen magamat nem látom. Ami rendjén is lenne, hiszen ez az az ünnep, amely számunkra elsősorban nem magunkról, hanem mindig másokról szól... Ezért láthatom rajtuk magam helyett családom tagjainak arcát a (rég)múltak ködén átragyogni: nagyanyámét a messzi időkből, anyámét, amint rajtam pihenteti a szemét, lányaim tekintetét az ünnep varázslatától elbűvölten, s azokét az emlékeimben velem összeláncoltakét, akik nélkül nem lehetnék az, aki vagyok.

Sok szó esik manapság ünnepeink, így a karácsony kiüresedéséről is. Továbbá arról, hogy megkoptak-e mára az ünnepeink? Nos, akiknek kiüresedett a karácsony(uk), azok – hagyták kiüresedni. S aki úgy érzi, hogy megkoptak az ünnepeink – nem ő kopott meg inkább, nem benne kopott meg az idő múlásával valami? De ha még így is volna időnként, nemcsak abban, aki feledi s feladja magában a gyermeket, a gyermekit? Életfeltétel ugyanis, hogy mindvégig megőrizzünk magunkban

valamit abból a gyermekből, aki valaha voltunk. Ha nem felejtünk el játszani, s örülni a legcsekélyebb dolgoknak is, ha nem hagyjuk veszni magunkban a huizingai *homo ludens*, azzal tulajdonképpen azt a képességünket őrizzuk meg, hogy időről időre ki tudjunk lépni az időből, semlegesíteni tudjuk magunkban az idő múlását is.

Őszintén szólva, nem irigylem azokat, akik saját, ezerfelől megszabott idejük foglyai. Hiszen az ünnepek, ünnepeink

épp azt segítik – ha pillanatokra, percekre, órákra is – feledni nekünk, hogy bizony múlik az időnk. S ez az, ami megtaníthat bennünket nem feladni az ünnepeinket. Magam például minden karácsonykor (újra) gyermek vagyok, akit valami titok odaállított a fához, és minden karácsonyfá(nk)ra úgy nézek, hogy most látok először ilyen szépet! És így volt ez akkor is, amikor a körülményeim úgy alakultak, hogy a szentestét kénytelen voltam egyedül töltenem. Az ünnepet természetesen ilyenkor is megtartottam, mondhatni: a lelkemet

ilyenkor is *ünnepebe* öltöztettem... minden előkészületével és rituáléjával együtt – fenyővel, faöltöztetéssel, hallal, ajándékkészítéssel távollévő gyermekeimnek, szüleimnek –, s mindehhez ünneplő ruhát is öltöttem, gyertyát és csillagszórókat gyújtottam, karácsonyi dalokat hallgattam, és gyermekkorom izgalomával bontottam ki a karácsonyi ajándékomat, még ha azt magam vettem is magamnak, éjfélkor pedig megvártam a Kisjézus születését (olykor éjfél misére is elmentem, noha nem vagyok templomjáró ember)... És hazudnék, ha azt mondanám, hogy ezen alkalmakkor nem volt szép karácsonyom. Az volt, ha az enyéim ölelő jelenléte hiányzott is belőle... De igazi ünnepek voltak a számomra ezek is, mert a misztériumot mi magunk teremtyük, s magunkban hordjuk egy életen át. Hiszen a misztérium, a titok mi magunk vagyunk – elejétől végig.

A karácsonyaim, karácsonyaink pedig a gyermekeinkben és az unokáinkban élnek tovább, s az ő átszellemült arcukat fényesítik meg. Mert mit is érnenk a misztériumok s lelkünk transzcendencia-igénye, transzcendensre való fogékonysága nélkül?

Emberek lennénk, emberek lehetnénk egyáltalán?

TÓTH LÁSZLÓ

Tóth László (Budapest, 1949): József Attila-díjas költő, író, szerkesztő, a Magyar Művészeti Akadémia tagja. 2006-tól (újából) Dunaszerdahelyen (Szlovákiában) él. Legutóbbi kötetei: Nagymama háza (válogatott gyermekversek, 2021); Hagyomány és identitás (válogatott tanulmányok, esszék, 2022), A világ közepe (válogatott kisprózá és drámák, 2022).

Könyvajánló

Matt Haig: A fiú, akit Karácsonynak hívnak

Vajon a Téliapó is volt kisfiú? Kik voltak a szülei? És hogyhogya nem öregszik? Miért titokban oszon be a házakba? És mióta repülnek a szarvasok?! Kik azok a koboldok, és egyáltalán, milyen egy Igazmondó Glimpi? Ha ezek a kérdések régóta fűrják a te oldaladat is, ez a könyv neked szól. Végre mindent megtudhatsz, méghozzá a leg-hitelesebb forrásból! Készen állsz, hogy megismerd Nikolas kalandokkal, hóval, csupa lehetetlennek hitt dologgal (és még több hóval) teli történetét?

Akkor kezdődjék a karácsonyi varázslat!

A regény alapján készült film a NETFLIX műsorának egyik leg-szebb karácsonyi filmje.

Matt Haig: A lány, aki megmenti a karácsonyt

Ahol a fiú, akit karácsonynak hívnak véget ért, ott kezdődik ez a könyv.

Szenteste van, ám minden a lehető legrosz-szabbul alakul. Ádáz úr dologházba zárja Ameliát, a remény fénye egyre halványab-ban pislákol, Karácsony apó pedig tudja, hogy meg kell találnia a kislányt, különben veszélybe kerül az ünnep csodája.

A nehéznek ígérkező küldetésben azon-ban nem marad magára: nemcsak a koboldok, a rénszarvasok, hanem maga az angol királynő, sőt egy macskakedvelő, Charles Dickens nevű férfi és egy önzetlen, tiszta szívű konyhasasszony is a segítségére siet, hogy meg tudja menteni Ameliát.

Csakhogya mindeközben Koboldfalván a feje tetejére áll a világ. A meseglimpi ármányt szőnek, felbujtják a trollokat, Bohó pe-dig mit sem sejtve a vesztébe rohan...

Lindsay Galvin: Barátom, az oktopusz

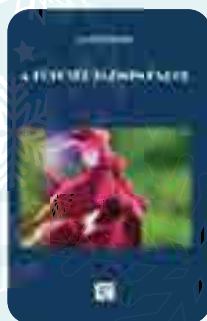
A tizenkét éves Vinnie Fyfe miközben Pá-rizsban dolgozó kalapkészítő anyja vissza-térését várja, a brightoni akvárium mellett dolgozik egy teázóban. Egy óriási polip érkezése örökre megváltoztatja az életét. Vinne, művészi adottságát felismerve, rajzolni kezdi a hatalmas állatot. Hamaro-san rájön, hogy színek segítségével képes kommunikálni a lábasfejűvel, és - miközben egy izgalmas rejtélyt kezd tisztázódni - felfedezi, hogy mi az igazi bátorság...

Nagy karácsonyi játékkönyv – 8 mesés társasjáték kivehető figurákkal!

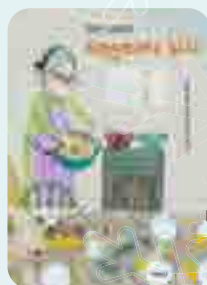
Éld át a karácsony hangulatát kedvenc tár-sasjátékaid segítségével!

A gyönyörű képvilágú, különleges könyv nyolc ismert táblás társasjáték karácsonyi változatát tartalmazza dupla oldalakon. A játékosok, miután elkészítették a könyv vé-gén található, kipattintható alkotóelemekből a dobókockát és a játékgurákat, a dupla oldalak alján található szabályleírásokat követve egy parti libafutamra, kígyók és létrák játékra, Ki nevet a végén?-re stb. hívhatják ki barátaikat, családtagjaikat a varáz-slatos Karácsonyfalva különböző helyszínein.

Lajtos Nóra: A tölcserjázmin éneke

Lajtos Nóra istenes verseinek elsődleges forrása a létezés mindennapi tapasztala-ta. Megszenvedett ez az istenélmény, a keresés kínjától terhes. Az olvasó számára mégsem nyomasztó ezen a kereső, tapo-gatózó úton végigmenni, mert a plasztikus, láttató erejű képek, egy-egy telitalálatyszerű megfogalmazás, a forma öröme kárpótol. (Lakatos-Fleisz Katalin)

Tóth László: Nagymama háza

Ki ne akarna néha Ákombákom országban lakni! Ott, ahol minden van, zene és bona, hercegnő és török basa, lehet ördögökkel találkozni, halakkal a Dunában versenyt úszni, de akár egy szekrénybe is bele lehet bújni, s onnan lehet nézdegélni kifelé vagy befelé, egy másik ország vagy nagymama háza felé...

Nos, lessünk be ebbe a csodabirodalomba!

A kötet reprezentatív gyűjtemény, egy gazdag alkotói pálya gyermekeknek szóló legjobb lírai darabjait tartalmazza. Egyben a modern szlovákiai magyar gyerekversek sokszínűségét is reprezentálja.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A korábbi pályázat nagy sikerére, valamint az elmúlt években jelentősen megváltozott világhelyzet-re való tekintettel, a családi- és emberi kötődés és gondoskodás erősítése céljából a Nagycsaládosok Országos Egyesülete pályázatot hirdet „Gyermekeink ajánlják – nagycsaládosok meséi II.” címmel.

„A gyermek és a neki mesélő szülő között olyan kapcsolat teremődik, amely nélkül nem érdemes élni, és azt a szülőt, aki nem tudja, milyen fontos ez, rá kellene kényszeríteni arra, hogy meséljen a gyermekének.” – Lázár Ervin szavai kapcsán feltehetjük a kérdést, hogy mit érdemes mesélni a gyermekeknek. A nagy meseírók művei mellett nagyon sok szülő maga is talál ki történeteket, meséket, amiket aztán több gyermekének is mesél az évek során. Ezeket szeretnénk megismerni: a gyermekek által kedvelt saját meséket.

Pályázati témakör:

Korosztálytól függetlenül gyermekek számára írt meséket várunk, amelyek alkalmasak arra, hogy azt szülők lefekvés előtt, szabad délutánokon, esős nappalokon, hétvégén, vagy bármikor elmondhassák, felolvashas-sák gyermekeiknek.

Pályázók köre:

Természetes személyek, anyák, apák, idősebb testvérek egyaránt pályázhatnak (Nem csak a NOE tagjai!)

Beadható pályázatok száma:

Pályázónként egy pályázat (egy családtól többen is pályázhatnak)

Beadás módja:

elektronikusan a noe@noe.hu e-mail címre várjuk a pályázatokat

Formátum:

Géppel írt dokumentum esetén maximum 20 A/4-es oldal, 12-es betűméret, 1,5-es sorköz formátumban. (Kézzel írt pályázatokat nem fogadunk el!)

Beadási határidő: 2023. január 15. (vasárnap)

Eredményhirdetés: 2023. február. 28 (kedd)

További tudnivalók:

A beérkezett műveket szakmai Bíráló Bizottság bírálja el.

A legjobb három mű díjazása:

1. helyezett: bruttó 400 000 Ft; 2. helyezett: bruttó 200 000 Ft; 3. helyezett: bruttó 100 000 Ft

A legjobb pályaművek közlésre kerülnek a NOE Levelek című kiadványban.

A pályamű kizárólag a Pályázó (szerző) saját alkotása, szellemi terméke lehet. A Pályázó tudomásul veszi, hogy pályázata benyújtásával a pályamű felhasználási jogát automatikusan átadja a Támogatónak, azt a Támogató a Pályázó külön, továb-bi engedélye nélkül nyilvánosságra hozhatja (terjesztés), a nyilvánosság számára bármilyen módon hozzáférhetővé teheti, illetve a szerző nevének feltüntetése mellett átdolgozhatja (fordítás, színpadi feldolgozás).

Budapest, 2022. november 14.

Kardosné Gyurkó Katalin
Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke

NEMES ATTILA

Szívvvel-lélekkel – és szakmailag

Beszélgetés szorgalomról, anyai melegről, gyermekekről, munka és család egyensúlyáról, sportról, családszervezetekről, a változásról, hivatali örökségről, pénzügyekről és elképzelésekről Hornung Ágnes családpolitikáért felelős államtitkár asszonnyal.

– Talán nem lesz meglepetés a nagycsaládosok lapjától az első témafelvetés: meséljen egy kicsit a családjáról, illetve arról, hogy milyen mintákat hozott magával otthonról!

Egy testvérem van, egy öcsém, aki két évvel fiatalabb nálam. Szüleim az építőiparban dolgoztak, édesapám mint építész, valamint igazságügyi-, ingatlanforgalmi szakértő és értébecslő, édesanyám pedig mint árelemző. Sajnos édesanyám kiskoromban megbetegedett. Ezt követően már nem tudott aktívan munkát vállalni, aminek voltak előnyei és hátrányai is. Előnye, hogy anyu emiatt otthon volt velünk, ő adta az otthon melegét, mindig lehetett rá számítani. A rossz oldala pedig az volt, hogy apu nagyon sokat dolgozott, hiszen egy fizetésből éltünk. Én úgy ismertem meg a szüleimet, hogy anyu a melegség, az otthon, apu pedig az, aki szorgalmasan dolgozik és mindig ég az íróasztalánál a lámpa. Megpróbálok én is továbbadni gyermekeim részére azt, amit a családomtól kaptam, hiszen az apukámtól kaptam elkötelezettséget, szorgalmat és odaadást, valamint az anyukám által nyújtott meleget és biztonságot nélkül ma nem tarthatnék itt.

– A szorgalom a tanulmányai során is jellemző volt Önre?

Alapvetően jó tanuló voltam, plusz sportoltam világeletemben, ami körülbelül az ötödik osztályig sokkal előrébb való volt számomra a tanulásnál. Ötödik osztályban félévkor volt négy hármas a bizonyítványomban és ekkor a szüleim, a nagyszüleim és a szüleim hét testvére mind-mind elmondták nekem, hogy a sport fontos az életben, de csak akkor, ha nem megy a tanulás rovására. Nem tudom, hogy az intelem hatott-e ennyire, vagy csak meguntam a folyamatos okítást, de ettől kezdve mindig kitűnő volt a bizonyítványom, és év közben is csak egy-egy négyes akadt.

– Azóta is ennyire hallgat a családjára?

Teljesen törvényszerű, hogy az ember életében felnőttként a hangsúly áttevődik a szüleiről a saját családjára. Természetesen máig fontos a szüleim véleménye, de már a férjemmel beszéljük meg a fontos dolgokat és együtt döntünk.

– Kislányként sportoló szeretett volna lenni. Milyen sportágban, és milyen szinten?

Gyerekként sokszor álmódta arról, hogy az olimpiai csapat tagjaként vonulok be egy nagy stadionba. Először a teniszben figyeltek fel rám, azonban a versenyszintű teniszezés a szüleim szerint nagyon sok elfoglaltságot jelentett volna, ezért csak hobbi szinten játszottam. Kicsit később az úszásban mondták, hogy ha komolyan csinálnám, sikeres versenyző lehetnék. Azonban sajnos az úszást már későn kezdtem el, plusz szintén hatalmas kööttséget jelentett volna a tanulás rovására, így – bár az úszás mai napig szerelem maradt –, úszóként sem vonultam be a sporttörténelembe. Később számos egyéni és csapatsportban is kipróbáltam magam, végül a teljesen amatőr triatlon mellett tettem le a voksomat, amit nagyon élveztem.

– Mi fontos a sportban, a győzelem érzése?

Régen a győzelem volt fontos, de ez az ember életében idővel változik. Ahogyan az előbbiekből kiderül, nagyon szeretem a monoton sportokat, ezzel együtt alapvetően csapatjátékosnak tartom magam. A gimnáziumban imádtam kosárlabdázni és röplabdázni, tagja voltam a gimis csapatnak is. Ma már úgy érzem, hogy gólpasszt adni vagy kosarat dobni szinte ugyanolyan jó érzés.

– Gólpasszt kapott, amikor felkérték, hogy vállalja el a családokért felelős államtitkári pozíciót? Ön eddig más területeken dolgozott, a Pénzügyminisztériumban pénzügyekért felelős államtitkárként, azt megelőzően Magyarország Állandó EU-képviselőtén, ahol szintén adóügyekkel, pénzügyekkel foglalkozott. Hogyan élte meg a mostani felkérést?

Nagyon nagy megtiszteltetés volt. Nem titok, hogy két kisgyermek édesanyjaként picit később terveztem a visszatérést a munka világába, azonban van olyan kérés, amit érdemes megfontolni. Sok-sok mérlegelés után végül elvállaltam a feladatot. A pénzügyes múltam minden nap segít abban, hogy jól tudjam végezni ezt a munkát, hiszen a családtámogatások a „nap végén” mindig a pénzügyekről szólnak. Plusz annak köszönhetően, hogy már van két gyermekem és ezzel átélhetem az anyaság érzését is, úgy érzem, tényleg hitelesen tudom képviselni a családpolitikát.

– Korábban volt kapcsolata a családpolitikával? Éppen a családi adókedvezmények és más családbarát intézkedések kidolgozásának időszakában dolgozott a Pénzügyminisztériumban.

Igen, volt. Novák Katalin mostani köztársasági elnök asszonnyal is sokat egyeztetünk annak idején, hiszen a két terület, a családokért felelős államtitkárság és a pénzügyminisztérium akkori csapata és vezetői közösen dolgozták ki többek között a ma ismert CSOK-ot, azaz a családi otthonteremtési kedvezményt. Ez volt az egyik, talán a legfontosabb közös munka és kapcsolódási pont. Ezen túl is sok közös téma volt, hiszen fontos, hogy a családpolitika és pénzügypolitika kiegészítse egymást.

– Az államtitkári teendőik nem a napi nyolcórás munkavégzésről szólnak, sőt a hétvégét is gyakran fel kell áldozni. Hogyan viseli ezt a családjá, férje és a két gyermeke?

Ahogy említettem, mindent megbeszélünk a férjemmel, így természetesen vele együtt hoztam meg a döntést a családokért felelős államtitkári pozíció elvállalásáról is. Nem is tudnám nélküle végezni ezt a munkát, sok otthoni feladatot átvesz tőlem, úgyhogy tényleg maximális támogatást kapok. A gyermekek? Mint minden gyereknel, ha változás történik a saját vagy a szülei életében, valamilyen módon lecsapódik a viselkedésben. Amikor elkezdtem a munkát, ezt más-más formában mindkét gyereknel éreztem. Ám szerencsére mostanra megszoktuk az új helyzetet, és mindenki visszatért önmagához. Ráadásul a területnek köszönhetően a munkaidőn túli vagy hétvégi események egy részén a családommal együtt tudok részt venni, így nem annyira megterhelő. Legutóbb például, amikor a Magyar Természettudományi Múzeum Családi Napján az esemény fővédnökeként mondtam beszédet, én hivatalból voltam jelen, de a rengeteg gyermekprogramot kínáló eseményen a családom is jól érezte magát. Ugyanígy voltunk

már a NOE vagy más szervezetek rendezvényén, ahova ugyan-csak elkísérték a gyerekek is. Főként a négyéves nagyfiam élvezi ezeket a programokat, hiszen már részt tud venni rajtuk. Úgyhogy szerencsésnek érzem magam, hogy ebben az életciklusban olyan munkát végezhetek, ami ugyan sok feladattal jár, mégis jól beleilleszthető az életünkbe.

– Nem csupán a gyermekei, illetve a családja életében történtek változások az elmúlt években, hanem az energetikai helyzetben, egyáltalán az európai gazdasági életben is. Ön egy nagyon komoly örökséget vett át, nagyon hosszú ideig tartó építkezés után. Hogyan értékeli az elmúlt időszakot és milyen tervei vannak, figyelembe véve a megváltozott gazdasági környezetet?

Akik igazán átlátják a helyzetet, tudják, hogy most ebben a háború és szankciók sújtotta helyzetben nehezebb továbbvinni az eddigi dinamikát. A legfontosabb a gyermekes családok szempontjából is, hogy a munkahelyeiket megvédjük. Ezzel együtt a családtámogatások továbbra is kiemelt szerepet töltenek be a kormány politikájában. Próbálunk úgy finomhangolásokat végezni a családtámogatási rendszeren, hogy a három fő célunk megvalósuljon. Ilyen cél az, hogy az első gyermek minél korábban megszülethessen, mert így nagyobb valószínűséggel lesz majd testvére, ami a demográfia szempontjából is fontos. Fontos célkitűzésünk továbbá, hogy például a rezsi- és árszankciók okozta áremelkedésektől, válságtól és ha lehet, a családok vagyoni helyzete tovább javuljon, és a gyerekvállalás ne jelentsen terhet számukra. Ezek mellett feladatunk, hogy biztosítsuk a választás szabadságát annak érdekében, hogy a szülők megteremthessék a minőségi kapcsolatot a munka és a családi élet között.

– Milyen tapasztalatai voltak eddig a családszervezetekkel? Összintén mondhatom, nagyon kellemes tapasztalat volt mind a minisztériumi, mind a háttérintézmények és az együttműködő szervezetek mögött álló csapatot megismerni. Mindenki pontosan tudja, hogy mi a feladata, és azt elszántan, jól csinálja. Mindenkinek megvan a saját szerepe, és hatékonyan dolgozik együtt a közös célért. Szerintem minden területen az a legfontosabb, hogy legyen egységes elképzelés, mindenki mindenkivel beszéljen meg mindent. Így alakulhat ki a kompromisszum, amely az összes fél számára a legjobb. Én úgy érzem, hogy a családszervezetek ezt maximálisan jól csinálják.

– Lapszámunkban a kisállatokkal foglalkozunk. Milyen szerepet játszanak az Ön életében?

Gyermekkoromban nagyon vágytam egy kiskutyára. Aztán egyszer találtam egy kutyát, aki valószínűleg átugrott egy kerítésen, és gazdátlanul bókászott. Sikerült rávenni a szüleimet, hogy befogadjuk. Ám két hét után valószínűleg ugyanúgy, mint korábban, átugrott a mi kerítésünkön is, és tovább vándorolt. Később nem lett újabb kutyánk, és jelenleg sincs otthon háziállatunk. Ezzel együtt a gyerekeinknek folyamatosan átadjuk az élőlények szeretetének fontosságát, és gyakran járunk állatkertbe, vadasparkba.

NEMES ATTILA

Egy állatorvos egy napja

Hétfő reggel van, 5.40, az órák jelez. Szívesen visszalökném legalább 5 perc szundi funkcióra, de nem lehet. Felkelek, elkészítem a reggelit és a tízórait a gyerekeknek, a nagyobbakat útnak indítom, a kicsit én viszem az oviba. Sietnem kell, mert a GLS futár már a rendelőm kapujában toporog, hozott egy nagy csomag gyógyszert. Átveszem, és ha már itt vagyok, el is pakolom és nekiülök, hogy bevigyem a nyilvántartó programba. 46 évesen saját vállalkozásom van, a munkám a hobbim, és csak napi 3 óra a fix rendelési idő a rendelőmben. Irigylésre méltó, nem? A magam ura vagyok, ott az egész nap előttem, én osztom be az időmet, nincs főnököm.

Ahogy ott ülök a gyógyszer adminisztrációval, egy kutyasétáltató gazdi látja, hogy nyitva van az ajtó, hát benéz, nem adnék-e neki szívféreg elleni tablettát, mert már pár hónapja elfelejtett venni. Nem, sajnos nem lehet – ha nem adja minden hónapban, akkor tesztelni kell, nincs-e szívféreglárva a vérben. Ha esetleg van, akkor nem lehet „csak úgy” adni a tablettát, mert ahogy hirtelen kiirtjuk a lárvákat, attól rosszul lehet a kutyus. Nem örül neki, de megérti, akkor délután visszajön a rendelésre, beírom időpontra. Közben telefonál egy cicatulajdonos, hogy most épp hazament a Mirci, MOST tudja behozni, mert már így is egy hónapja aktuális lett volna az oltása. Rendben, megvárom, ezen ne múljon! Megérkezik a méltatlankodó szőrgombóc, megvizsgálom, beoltom, most újabb egy évig békén hagyhatjuk.

Mennem kell, mert elfogyott a veszettség oltáskor az oltási könyvbe ragasztandó hologramos matrica. Persze megrendelhetném postán is, de az egyrészt jelentős plusz szállítási költség, másrészt meg nehéz kiszámítani, mikor hozzák ki – nem mindig tudok ott lenni a rendelőben átvenni. Ezért inkább elmegyek magam, jó messzire, a XIII. kerületbe.

Utána elmegyek egy gyógyszer-nagykerbe, mert a vakcinákat nem szeretem kiszállítással rendelni, volt már, hogy nem figyeltek rá oda eléggé, és felmelegedett az oltóanyag – úgy pedig tönkremegy.

Ha már itt járok Budapesten, arra kanyarodom, és inkább szállítom magam. Előtte még bekapok valami ebédet egy kis bisztróban.

Közben ketten hívnak időpontot egyeztetni, beírom őket a naptárba.

Most a lányom csörög: - Anya, elmaradt a biosz óránk, úgy-hogy hazamehetünk előbb.

Rendben, útközben felveszem a lányomat, majd visszük a vakcinákat és a matricákat a rendelőbe. Hazaviszem őt – szerencsére már egyedül is otthon maradhat.

Meg sem állok, kimegyek egy idős házaspárhoz. A németjuhászuakat nem tudják behozni a rendelőbe, így háznál oltom. Fiatal, egészséges kutya, szerencsére nincs sok gond vele. Bezzeg amikor az ivartalanítás volt... Előtte vért kellett venni tőle, hogy megfelelően alvad-e a vére (egy hasúri műtétnél jobb nem kockáztatni), jó-e a vérképe, jól működik-e a mája, veséje. Ez utóbbiak az altatás miatt fontosak. Sokan azt hiszik, egy idős kutyát nem lehet altatni – dehogynem, önmagában a kor nem akadály, csak tudjuk, mire kell figyelni vele kapcsolatban: pl. máj- vagy vesefunkciós zavara van-e, esetleg szívelégtelenség fennáll-e. De Reni kutyus fiatal, és egyikkel sem volt probléma, inkább csak az okozott némi fennakadást, hogy a gazdik nem tudták megfogni a vérvételhez sem. Ezért inkább kivittem magammal egy asszisztenst, ő ügyesen lefogta, és így a vér is hamar a laborba kerülhetett. Aztán a műtéthez is mi szállítottuk, meg utána, amikor már felébredt, haza is. Mindig németjuhászu volt, ezért választották ezt a fajtát. Valahol megértem, de azért át kellene

gondolni ilyenkor, hogy egy ilyen kölyköt vagy 15 évre választ az ember. Már most sem tudják fegyelmezni, és ehhez a fajtahoz kemény kéz kell... Az oltásnál kikötik a teraszon, és én egyedül vizsgálom, oltom. Kedves kutya, kicsit tart tőlem. Vagyis inkább tisztel, és ez jól jön az ilyen beavatkozásoknál.

Elköszönök, és sietek a vonatállomásra, a fiamért. Őt is hazaviszem, csinálók nekik gyorsan uzsonnát, mert éhen akarnak halni, aztán megyek a rendelőbe műteni. Ilyenkor hétfőn egy kolléganőm rendel, de ha műtét van, azt én csinálom. Most egy cica kerül sorra. Rutinműtét, mondhatnánk, de - ilyen nincs. Amikor egy élő szervezetet mély alvás állapotába kell hoznunk úgy, hogy ne érezzen fájdalmat, de ugyanakkor utána minden komplikáció nélkül felébredjen, közben pedig felvágjuk a hasát és eltávolítunk egy szervet – nos, én nem szeretem ezt a szót, hogy rutinműtét. Hiába van már mögöttem többezres nagyságrendben ilyen beavatkozás, akkor sem az. Minden eset egyedi - ahogy ez is. A cica nagyon fél, ezért támad, a hordozójából sem tudjuk könnyen kivenni. Egy különleges, feromonos spray-vel befújok egy törülközőt (ez nyugtatólag hat rá), leveszem a doboza tetejét, és ezzel letakarom. Szinte érezni, ahogy másodpercről-másodpercre egyre nyugodtabb. Így már meg tudom fogni, és az altatót is egy mozdulattal beadom neki. Hamar elalszik, résen kell lennünk, mert ha nem kanulálom be szinte azonnal, nemso-kára a vérnyomáscsökkenés miatt már nehezebb megtalálni a vénáját. De gyors voltam, hamar bent van a kanul, már borotváljuk is a hasát, tesszük a műkönyt a szemébe (nyitott szemmel alszanak ilyenkor – nehogy kiszáradjon a szaruhártyája), és már csöpög is az infúzió. Lefertőtlenítyük a bőrt 3x, majd steril fólia kerül rá. Én bemosakszom, és kezdjük is a műtétet. Ekkor derül ki, hogy gyulladt a méhe, így azt is eltávolítjuk. Szerencséje volt: ha nem kerül műtétre, sokkal rosszabb lett volna a helyzet később, amikor már a gyulladás miatt nagyon leterhelődik a szervezete. Normál esetben csak a petefészkeket távolítjuk el, de most a méhet is el kell. Nem lesz tőle semmi baja, picit nagyobb csak a műtéti seb.

Ébresztjük a cicát, adunk rá kis ruhát, hogy ne nyalja szét a sebet. Általában nem szokták, de inkább biztosra megyünk, mert ha viszont igen, akkor nem csak, hogy kiszedheti a varratokat, de be is fertőződhet a seb a nyálában lévő baktéri-

umoktól. Lehetne gallért is a nyakára tenni, de ezt a ruhát valamivel jobban viselik. A varratszedésig ezt kell viselnie.

A cica hamarosan felébred, békésen nézelődik a hordozójában, bár kissé szédeleg. Ez ilyenkor természetes, majd a dobozban kell maradnia addig, amíg teljesen ki nem tisztul a tudata. Már jön is érte a gazdája. Megnézem a telefonon, 6 nem fogadott hívás volt, amíg műtöttem. Az egyik egy múlt héten műtött kutya gazdija. Visszahívom, azt mondja, vér szivárog a műtéti sebből. Sokkol a hír, és nem is értem – műtét után másnap még el tudok képzelni belső vérzést, de több nappal utána?! Volt egy másik állatorvosnál közben, mert megijedtek, ő azt mondta, nincs nagy gond, jöjjenek hozzám másnap.

Elmegyek a kislányomért az oviba. Az agyam viszont folyamatosan kattog, hogy miért vérezhet az a seb. Nem bírom ki, kimegyek hozzájuk. A lányommal együtt. Lizi farkcsóválva fogad a lépcső tetején. Szinte hallani, ahogy leesik a nagy kő a szívemről. Megvizsgálom, kiderül, hogy csak egy kis savó, nem is vér, és abból is csak minimális mennyiség. Adok neki azért egy injekciót, ami segít a regenerálódásban, de már nyugodtan alhatok. Hazafelé a kislányommal együtt hangosan énekeljük a rádióban szóló dalt, az ablak leengedve, felszabadult érzés jár át!

Hazaérünk, készítém a vacsorát. Közben néhányan telefonálnak, időpontot egyeztetünk, tanácsot kérnek, mit tehetnek otthon, ha egy kisebb seb keletkezett a kutyán. A fiam meg is jegyzi:

– Anya, tudod, miért nem leszek állatorvos? Mert annak állandóan csörög a telefonja!

Igaza van, ez nálam így megy. Sokat segít, hogy a rendelőben az asszisztensem veszi fel a telefonomat, de a rendelési

időn kívül nekem kell. És ez így van jól: máshogy nem tudnám ilyen hatékonyan rendezgetni a rendelő időbeosztását, és ellátni a kis pácienseimet.

Este elalvás előtt még meseolvasás, bújás van. Beszélgetünk az állatokról a gyerekekkel. Nagyon szeretnék egy kutyát, és egyébként én is. De megbeszéljük, hogy sajnos most nem fér bele az időbeosztásunkba, hogy naponta 2-3 órát sétáltassuk, hétvégente kutyaiskolába járjunk vele, márpedig csak azért nem veszünk kutyát, hogy „legyen”. Egy állatnak igényei vannak, és itt nem csak az eleségre gondolok. Nem beszélve a jelentős költségről, amivel a tartása jár. Én állatorvosként valószínűleg kapnék kedvezményt egy kollégától, ha mondjuk egy rossz mozdulat miatt elszakad a térdében a kereszteződő szalag, de még így is elég sokba kerülne, úgyhogy érdemes lenne biztosítást kötni rá, a nem várt kiadások miatt. De az állandó „rezsije” is tetemes: minőségi eleség, bolha-, kullancs- és szívféreglárva elleni védekezés havonta, féreghajtás, oltás, kutyaiskola, nyáron ha magunkkal visszük, a kutyás szállás, ha nem, akkor a kutyapanzió. Egy kutyának nem az ára a legnagyobb költség, hanem a fenntartása. Ezt fontos átgondolni, mielőtt az ember négylábú barátot választ magának.

A gyerekek elalszanak, a férjemmel csak most tudok leülni beszélgetni. Ő nem állatorvos, de neki is ezerfelé van dolga. Ha ő nem lenne ilyen végtelenül toleráns a szakmámmal, nem tudnám ilyen odaadással csinálni.

46 évesen saját vállalkozásom van, a munkám a hobbim, és csak napi 3 óra a fix rendelési idő a rendelőmben. Irigylésre méltó... Említettem már, hogy a hétfő a szabadnapom?!

DR. DEMJÉN ZSÓFIA

ÁLLATORVOS

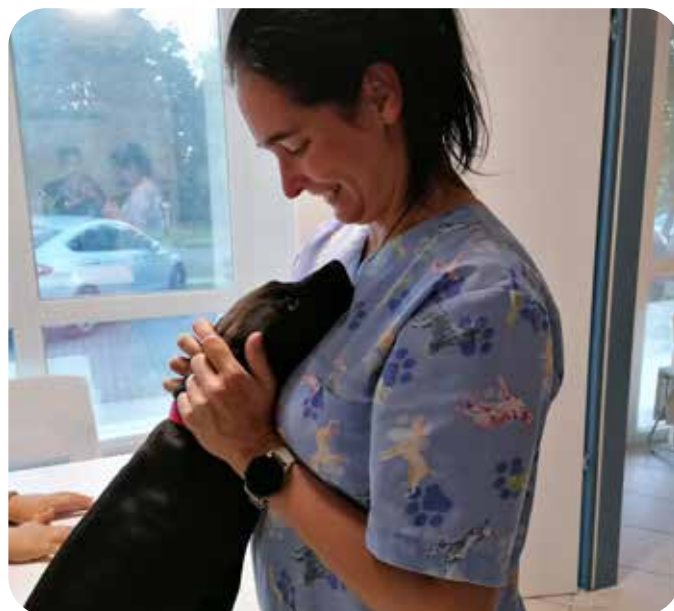
2019. ÉV ÁLLATORVOSA

3 GYERMEKES ÉDESANYA

A rendelő elérhetőségei: Arivet Kisállatrendelő, 2051 Biatorbágy, Szily Kálmán út 8.

www.arivet.hu

A fotókat készítette: Vadócz Dávid

Kedves Egyesületi Tagtársunk!

Az év vége közeledtével óhatatlanul tervezzük az új esztendőt. Reméljük, hogy számos olyan programot és lehetőséget tudunk kínálni, amely a családok erősítését szolgálja.

Az éves tagdíjjal Te és családod is hozzájárul egyesületünk létezéséhez, a családok érdekében végzett közös munkánkhoz, melyet ezúton is nagyon köszönünk!

Egyesületünk **2023.** évi tagdíja **8 000 Ft**, melyet kérünk, ha még nem tetted meg legkésőbb 2023. január 31-ig fizessétek be. A tagdíj befizetése után postázzuk az érvényesítő matricát.

Rendezett tagdíjjal tudtok csak élni az üdülési lehetőségekkel, a kultúra listánk ajánlataival és számos kedvezménnyel, ami megtalálható a honlapunkon.

Amennyiben elmaradásotok van, az összeadódik a jövő évi tagdíjjal. Kérjük, hogy rendezzék a hátralékot, mert csak így őrizhetitek meg tagságotokat.

Tagdíjfizetés módja

Átutalással a 11705008-20474210 számlaszámra a közlemény rovatban a **tagsorszámszámok feltüntetésével** tudjátok rendezni. **(a tagsorszám a kártyán szereplő egy betű és négy szám kombinációja pl: A0001, B0001, C0001, D001.**

Akinek E betűvel kezdődik a tagsorszám, annak az adott taggyűléshez kell utalnia)

A tagsag.noe.hu oldalon már bankkártyával is tudtok fizetni. A belépéshez a tagsorszámra és egy jelszóra van szükségetek. Az ehhez szükséges kezdeti jelszót már korábban elküldtük. Kérünk beneteket, hogy éljetez ezzel a lehetőséggel. Ha a jelszó nem lenne meg, írjatok a **nagy.erika@noe.hu** címre, s kaptok segítséget.

Tagsághoz kapcsolódó lehetőségek

A tagsági igazolvánnyal számos termék, szolgáltatás kedvezményes igénybevétele jár együtt, valamint jogosultak vagytok kulturális és üdülési ajánlataink igénybevételére is.

Ezeket a www.noe.hu és a www.edc.hu oldalon, illetve esetenként a NOE Levelekben találjátok meg.

(a kulturális ajánlatokra jelentkezni e-mail útján a tagsorszám megadásával lehet a benedek.szilvia@noe.hu címen.)

A családi adó- és járulékkedvezmények miatt tagjaink többsége már nem tud 1%-os felajánlást tenni, ezért nagy örömmel fogadunk anyagi támogatást (<http://www.noe.hu>).

Biztatunk, hogy legyetek Ti is aktív részesei a NOE életének!

Családod minden tagjának – Kicsiknek és Nagyoknak – örömeiben gazdag, békés Karácsonyt és boldog Új Évet kívánunk!

FORGÁCS LAURA

Közös ügyünk az állatvédelem

„Nincs olyan helyzet, amire ne lehetne megoldást találni. Nekünk az a feladatunk, hogy azt minél gyorsabban felderítsük és megoldjuk.” – vallja Ovádi Péter, országgyűlési képviselő, az állatvédelmi cselekvési terv kidolgozásáért és megvalósításáért felelős kormánybiztos, akivel együttműködve, a közelmúltban felmértük a nagycsaládosok állattartási szokásait. Vele beszélgettünk az állatvédelem kihívásairól, feladatairól és céljairól.

– **Úgy tűnik, a magyar kormány egyre nagyobb hangsúlyt fektet az állatvédelemre. Miért van erre szükség? Esetleg gond van a magyar állattartókkal?**

Büszkén mondhatom, hogy az elmúlt években mérföldkhöz érkeztünk az állatvédelmet illetően. A Kormány kiemelt figyelmet fordít az állatok védelmére, és mindezt bizonyítja, hogy számos kezdeményezés valósult meg és van jelenleg is folyamatban. Természetesen van még hová fejlődni, vannak kihívások, azonban hiszem azt, hogy a megfelelő szemléletformálással elérhetjük azt, hogy egyre többen felelős állattartóvá váljanak. Ezt a szemléletformálást már gyermekkorban érdemes elkezdni, így erre is fókuszálva célunk, hogy minden korosztályt megszólítsunk. Azt gondolom, hogy az állatvédelem közös ügy, függetlenül a pártpolitikai hovatartozástól, ezért olyan üzeneteket kell megfogalmaznunk, amelyekkel ösztönözhetünk mindenkit, hogy felelősséget vállaljon az állatokért. Hazánkban felmérések bizonyítják, hogy míg 20 évvel ezelőtt az emberek túlnyomó része házörzökként tekintett kutyájára, napjainkra ez teljesen átfordult, és elmondható, hogy a háziállatot tartók több mint 90%-a társként, családtagként tekint házi kedvencére. Úgy gondolom, hogy ez is bizonyítja, hogy állatbarát nemzet vagyunk, és az sem elhanyagolható adat, hogy minden második háztartásban van kutya. Büszkék lehetünk arra, hogy a társként tartott állatok tekintetében Európa élmezőnyébe tartozunk, és bízom abban, hogy a jövőben tovább fejlődünk.

Azt valljuk, hogy a legjobb kóbor állat az, amelyik meg sem születik. Az igazi megoldás az ivartalanítás, éppen ezért mindent megteszünk annak érdekében, hogy az ivartalanítás fontosságára és szükségességére felhívjuk a figyelmet. Többek között ennek támogatására és népszerűsítésére idén májusban 500 millió forint keretösszegű pályázat került

kiírásra, a siker pedig hatalmas volt: 205 szervezet nyújtott be pályázati kérelmet, amelyből 187 nyertes részesül 500 ezer forint és 10 millió forint közötti összegben.

– **Melyek az állatvédelemben eddig elért eredmények?**

Azt valljuk, hogy állatot tartani életre szóló felelősség, nem egy ünnepre, egy szünidőre fogadunk társat magunknak. Úgy gondolom, állatvédelmi kormánybiztosként és egyben állatszerető emberként is, hogy ha egy állat bizalmat szavaz nekünk, azzal nem élhetünk vissza. Az eddig elért eredményeink kapcsán szeretném kiemelni, hogy mindegyikről büszkén beszélek, hiszen olyan célokat valósítottunk meg, amelyek példa nélküliek. Az állatvédelemben csak akkor érhetünk el előrelépést, ha megkérdezzük az emberek véleményét, mi-ben várnának változást. Ebből kifolyólag 2021. februárjában elindítottuk az állatvédelemről szóló online konzultációkat, amelyet több mint negyed millió töltöttek ki. A válaszadók 98,5%-a egyetértett azzal, hogy a hatóságok minden rendelkezésre álló eszközzel, szigorúan lépjenek fel a nem megfelelő állattartás ellen.

Ez is megerősítette azt, hogy a Büntető Törvénykönyv állatvédelemre vonatkozó szigorítása szükségszerű volt, annak módosításait az Országgyűlés egyhangúan megszavazta. A Btk. új rendelkezései értelmében szigorúbban tudunk fellépni az állatkínzók ellen, a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az állatkínzást szaporítással összefüggő haszonszerzési cél érdekében, tíznél nagyobb számú kedvtelésből tartott állatra, a jó gazda gondosságának elmulasztásával követik el. Fontos megemlíteni, hogy az állatviadalok szervezői mellett már a résztvevők is büntethetők, vagyis bárki, aki jelen van, elkövetőnek számít, ráadásul letöltendő börtönbüntetés jár érte január óta. Ez csak néhány példa a

teljesség igénye nélkül. Az említett jogszabály-módosítások január 1-től hatályosak, ez azt jelenti, hogy a bűncselekmények elkövetői csak akkor büntethetők az új törvény által, ha a büntetendő cselekményt január 1. után követték el.

Kiemelt intézkedés volt, hogy 2021-ben a Kormány 1,5 milliárd forintos pénzügyi forrást biztosított az állatvédelemnek az állami fellépés hatékonyságának fokozása érdekében. Tavaly a Magyar Falu Program keretében a felelős állattartás jegyében kiírt 500 millió forintos pályázati forrásból 18 000 kutya és macska ivartalanítása valósult meg. 2021-ben megszületett a kóbor állat rendelet, ami egy, a kóbor állatok csökkentésének támpontja lett. Elstartolt a Gazdijogi képzés, amit online bárki elvégezhet, és bízunk abban, hogy ez a jövőben kibővül majd macskákra, egzotikus állatokra vonatkozóan is. A legfrissebb eredmények között van a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány létrehozása, amit az Országgyűlés a közelmúltban megszavazott. Az Alapítvány egy híd lesz majd az államigazgatás és a civil szervezetek között, segítve az állatvédők működését,

– **A parlament a közelmúltban megszavazta a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány létrehozását. Mit jelent ez a gyakorlatban? Hogyan érinti ez a magyar állattartókat?**

Valódi mérföldkő és nagy öröm a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány létrehozása. Az Alapítvány megteremti a lehetőséget annak, hogy az állatvédelem területén megkezdett eddigi sikeres munkát a jövőben még eredményesebben folytathassuk. Az alapítvány olyan szakmailag elismert tagokból fog állni, akiknek tudása megkérdőjelezhetetlen, elsődleges feladatuk pedig az állatok védelme, a felelős állattartás és az állatvédelem népszerűsítése, valamint az állatvédelemmel foglalkozó civil szervezetekkel való együttműködés megerősítése lesz.

Célunk, hogy az Alapítvány egy olyan kommunikációs csatornát működtessen, ahol országos szinten naprakész, hiteles információkat tudunk közölni mindenkivel, aki érdeklődik az állatvédelem iránt.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy az állatvédelem gerincét a civil szervezetek adják, nélkülük nincs igazi állatvédelem. Önzetlen és fáradhatatlan munkájukat ezúton is köszönöm. Egyre több pozitív visszajelzést kapok a civil szervezetektől, ez csak megerősít abban, hogy jó úton járunk, hiszen további eredményeket csak kölcsönös támogatással és segítségnyújtással érhetünk el.

– **Hálás feladat ma az állatvédelmi cselekvési terv kidolgozásáért és végrehajtásáért felelős kormánybiztosának lenni? Hogyan éli meg a pozícióval járó örömeket és nehézségeket?**

2022. májusában neveztek ki állatvédelmi kormánybiztosnak, amit nagy megtiszteltetésnek érzek, ezt megelőzően miniszteri biztosként végeztem az állatvédelmi tevékenységet az Agrárminisztérium keretén belül. Jelenleg az Igazságügyi Minisztériumban végzem a munkámat, ahol minden szakmai és erkölcsi támogatást megkapok. Azt gondolom, hogy az állatok érdekében folytatott munka egy kifejezetten felelősségteljes feladat, és semmiképpen sem átlagos. Ez nem egy olyan küldetés, ami a megszokott, jól behatárolt keretek között végezhető. Egy olyan elhivatottságot és kreativitást igénylő kötelességről van szó, ami a politikai különbözőségeket is képes áthidalni és egyfajta összefogást teremteni. Arra törekszem, hogy minden szereplővel, aki részt vesz az állatok védelmének alakításában – gondolkodok itt a civil szervezetekre és a hatóságokra is egyaránt – jó viszonyt ápoljunk és közösen lépünk fel a kihívások ellen, megoldva a felmerülő problémákat. A kérdés második fele nagyon helytálló, ugyanis valóban nagyon sok örömmel, de egyben nehézséggel is jár ez a feladat. Öröm, amikor segítünk az állatok jólétének növelésében, de kifejezetten nehéz, amikor olyan esetek vannak, amire nincs ráhatásunk. Mégis inkább úgy gondolom, hogy a nehézségek ellenére ez egy nemes feladat, és minden tölem telhető megteszek a sikerek érdekében.

Szeretném itt is megköszönni a Nagycsaládosok Országos Egyesületének a közös munkát a nagycsaládosok állatvédelmi magatartásáról szóló kérdőív lebonyolításában. Remek kérdéseket tettünk fel a nagycsaládosoknak és az eredmények ismeretében igyekszünk minden segítséget megadni, amire szükség van.

Bízom benne, hogy a közös munka eredményeként növelhetjük a felelős állattartók számát és újabb szintet léphetünk az állatvédelemben, hiszen közös ügyünk az állatvédelem!

FORGÁCS LAURA

Nagycsaládban élni jó – a háziállatoknak is! ...avagy mit tudtunk meg az állattartó családjainkról?

Az Állatvédelmi cselekvési terv kidolgozásáért és végrehajtásáért felelős kormánybiztosi titkársággal összefogva felmértük a nagycsaládosok állattartási szokásait. Az ezzel kapcsolatos online kérdőívünket több, mint ezren töltötték ki, így a kutatás reprezentatív minőségű. Ami pedig talán még ennél is jobb hír, hogy a felmérés eredményei igazolták azt, amiben titkon már előre hittünk: a nagycsaládosok törekednek a felelős állattartásra és nem csupán a gyermekek tekintetében befogadók. Az alábbiakban a kutatás néhány izgalmas eredményét közöljük.

Online vásárlási kedvezmények

Mindannyian tudjuk, hogy a karácsony varázsa nem az ajándékokban, az adventi időszak varázsa pedig nem a féktelen vásárlásokban rejlik. Természetesen nem szükséges a „mindent vagy semmit” elvét követnünk. Semmi rossz nincs abban, ha szeretneink az ünnep közeledtével ajándékot vásárolunk, mindaddig, amíg tudatában vagyunk, hogy ez csupán a készülődés és az ünnep egy kiegészítő kelléke, nem pedig a célja és lényege.

A Covid-időszak alatti lezárások átalakították vásárlási szokásainkat. Rájöttünk, hogy mennyivel, egyszerűbb, gyorsabb és kényelmesebb online vásárolni. Míg normális körülmények között az online vásárlási piac ilyen szintű felpörgése egy körülbelül 10 éves folyamat lett volna, a pandémiának köszönhetően 2-3 év alatt elértük a jelenlegi szintet. És hogy mi is a jelenlegi szint? A tavalyi évben, mi magyarok bruttó 1200 milliárd forintot költöttünk el az online vásárlásaink során és idén több, mint valószínű, hogy meghaladjuk ezt az összeget.

Mi továbbra is szeretnénk benneteket a tudatos vásárlásra ösztönözni, éppen ezért gyűjtöttünk össze számotokra néhány olyan webáruházat, amely lehetőséget biztosít arra, hogy NOE tagokként kedvezményesen szerezzétek be a karácsonyi ajándékokat.

PindurPalota Játék Webáruház

Cím: 2120 Dunakeszi, Weöres Sándor utca, 5

Érdeklődni: +36 30 826 7928

Weboldal: <https://pindurpalota.hu>

Kedvezmény mértéke: 8% a nem akciós termékekre

Részletek: <https://pindurpalota.hu/rolunk/kedvezmenykartyak>

Bemutakozás: A PindurPalota webáruházban széles egyedi játékok, és ajándék kínálat vár. Országos házhozszállítás, személyes átvételi lehetőség, vagy csomagponti átvétel. Utánvét, vagy bankkártyával, utalással is lehet vásárolni. Gyors kiszállítás, expressz összekészítési lehetőség.

Katica Játék Kft.

Cím: 1003 Budapest, Budapest Szentendrei út. 89-93. Katica Raktár

Érdeklődni: +36309899288

Weboldal: <https://katica.hu/>

Kedvezmény mértéke: 5 %

Megjegyzés: A kedvezmény az 5.000,- ft feletti vásárlásokra vehető igénybe. A NOE2022, vagy az igazolvány számának megjegyzésbe írásával a számlából vonjuk le.

Bemutakozás: A több mint 32 éve vásárlói bizalmát élvező Katica Játék Kft. egy magyar tulajdonú családi vállalkozás (dolgozóinknak, össz. 12 gyereke és 18 unokája van). Célunk, hogy a gyermekek testi, lelki és érzelmi fejlődését elősegítő, kiváló minőségű játékokat kínáljunk. Minden gyermek egyéni fejlődési utat jár be, ezért széles palettán kínáljuk fejlesztő-oktató, kiváló minőségű alapanyagokból készült, és nem utolsósorban szemet gyönyörködtető termékeinket megvásárolhatják a webáruházunkban.

Budai Zöld Fine Wine Service

Cím: 1118 Budapest, Szüret utca 23.

Érdeklődni: +36308484824

Weboldal: <https://www.budaizold.hu>

Kedvezmény mértéke: 10%

Bemutakozás: A Budai Zöld Fine Wine Service okleveles nemzetközi borbácsos által szelektált, prémium minőségű borokkal kereskedik. Több, mint 100 hazai és külföldi pincével állunk kapcsolatban, hogy kiválasszuk tőlük a legjobb tételket. Esküvőkre, bármely magán vagy céges összejövetelre, amikor a minőség igazán számít. 10% kedvezményt tudunk nyújtani nagycsaládosoknak és nagycsaládot tervezőknek, hiszen szintén nagycsaládosként velük igazán együtt érzünk!

Újbútorshop webáruház

Cím: 1239 Budapest, Ócsai út 1-3.

(nem bemutatóterem)

Érdeklődni: +36205880662

Weboldal: <https://ujbutorshop.hu/>

Kedvezmény mértéke: 15% kedvezmény a webáruházunkban megtalálható minden készleten lévő bútorra. Kupon kód: NOE22 A kedvezmény a mindenkor kiskereskedelmi árból kerül levonásra, más akcióval nem vonható össze!

Bemutakozás: Újbútorshop.hu - az otthon lelke!

Találja meg nálunk nappalija, hálósobája, konyhája, gardróbja, vagy étkezője berendezését és valósítsa meg álmait otthonát a mi segítségével. Mi az Újbútorshop.hu-nál arra törekszünk, hogy vásárlóként érezze, valóban fontos a számunkra. Célunk, hogy kiváló minőségű és esztétikailag is szép bútorokat kínáljunk, emellett pedig, hogy partneri együttműködést alakítsunk ki vásárlóinkkal, épp ezért nagy örömmel segítünk, ha ügyfélszolgálatunkhoz fordul. Termékeinket lapra szerelten országosan szállítjuk házhoz! Csak webáruházal rendelkezünk!

WAOO - Póló Neked!

Cím: 2315 Szigethalom, Kolozsvári utca 43/A/1.

Érdeklődni: +36208073270

Weboldal: <https://wao.hu>

Kedvezmény mértéke: 10% - A „kosár” oldalon a „kuponkód”-hoz írd be: noenagycsalad2022

Bemutakozás: Szeretjük az egyedi dolgokat és ezt próbáljuk átvenni a pólókra is úgy, hogy viselője büszkén hordhassa a kiválasztott grafikát, formát. Jó minőségű, puha tapintású, minőségi pólókra kerülnek fel a minták, amivel a tulajdonosaiak hosszú ideig tudják viselni azokat. Ha megtetszett valamelyik termékünk, de a saját grafikát, logódat vagy fényképet látnád szívesen rajta, keress bátran minket és segítünk a megvalósításban. Célunk nem csupán öltöztetni, hanem egyedivé tenni.

Babzsákos.hu

Cím: 1031 Budapest, Tündérvirág utca 25.

Érdeklődni: +36 70 224 3533

Weboldal: <https://www.babzsakos.hu/>

Kedvezmény mértéke: 10% kedvezmény babzsák fotelekre 10 000Ft értékű vásárlás felett. Használja a NOE2021 kuponkódot.

Bemutakozás: Szuper kényelmes babzsák fotelek, különböző méretben, fazonban és színben.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Kata Konyhája – Karácsonyi Kedvencek

Karácsonykor nálunk mindenki kérhet egy-egy sütit, persze van sok olyan, ami mindenkinek a kedvence, de néha túlbuzognak. És bizony olyan is volt már, hogy a két ünnep között újra ki kellett találnom valamit, mert sip-sup elfogytak a sütemények. Ezek a sütemények mindig elkészülnek karácsonykor. A recepteket kivétel nélkül számomra kedves, fontos emberektől kaptam, miután én magam is kóstoltam náluk. Éppen ezért névhez kötöttek és így is szeretném továbbadni.

Könnyen elkészíthető receptek

Yvonne kókuszgolyó
(Yvonne a gyermekeink keresztanyukája)

Hozzávalók:

- 50 dkg darált háztartási keksz
- 62.5 dkg kristálycukor
- 30 dkg darált dió
- 7.5 evőkanál kakaó
- opcionálisan 3 evőkanál rum (én az lkrek miatt gyakran el is hagytam)
- 4.5 dl tej
- kókuszreszelék

Elkészítés:

Elsőnek a keksz, kristálycukor, dió, kakaó (por állagú) hozzávalókat keverem össze, utána adom hozzá a tejet és a rumot, majd fél napot állni hagyjuk, hogy a cukor elolvadjon. Ezután a masszából golyókat formázunk és kókuszreszelékben megforgatjuk.

Erzsi Mama pogácsája

receptfüzetben csak Anyós pogi néven szerepel (Erzsi mama az anyósom)

Hozzávalók:

- 60 dkg liszt
- 30 dkg margarin
- 2 kiskanál só
- 2,5-3 dkg élesztő, pici tejben, cukorral megfuttatva
- 2 dl tejföl

Elkészítés:

A hozzávalókat összegyúrjuk, majd fél órát pihentetjük. Ezután ujjnyi vastagra nyújtjuk a tésztát kiszaggatjuk, (van aki a nagyobb pogácsákat szeretni, én pici szaggatóval szaggatom és az alját megsodrom hogy mag-

sabb legyen) majd 170-180 fokon 15 perc alatt készre sütjük. Mama gázsütőben süti, kicsit le szokta kapni az alját, az nagyon finom. Én légkeveréses sütőben sütöm.

Közepes nehézségű receptek

Anikó mézeskalácsa

Jó pár mézeskalácsreceptet kipróbáltam már, nálunk ez a befutó. Nem túl fűszeres és bár sütés után kemény, mint a kő, másnapra pont megfelelően puha lesz.

Hozzávalók:

- 25 dkg margarin
- 22 dkg porcukor
- 2 tojás
- 2 dl méz (folyósra melegítve mérem)
- 2 mokkáskanál 10%-os ecet
- 76 dkg liszt
- 2 mk szódabikarbóna
- 2 mk gyömbérpor

Elkészítés:

A puhára olvasztott vaját a cukorral és a tojással kikeverjük, hozzáadjuk a langyos mézet és az ecetet.

Egy másik tálban a lisztet összekeverjük a szódabikarbónával és a fűszerekkel, majd beleöntjük a vajas masszát. Összegyúrjuk, fél napot pihentetjük, majd kezdődhet a játék a gyerekekkel, szaggatjuk és sütőpapírral bélelt tepsiben készre sütjük. 180 fokon, nagyon gyorsan sül, ha sötétbarna akkor már megégett.

- 2 mk őrölt fahéj
- 1 mk őrölt szegfűszeg

Drótos Gyöngyi cukormáza

A legjobb cukormáz receptjét Zalaszántón Drótos Gyöngyitől, a Mézeskalács múzeum tulajdonosától tanultam

Hozzávalók:

- 2 ek tojásfehérje
- porcukor

Elkészítés:

Két evőkanálnyi tojásfehérjét egy kisebb tálkába teszünk és folyamatos simára keverés mellett elkezdjük hozzáadni a porcukrot. Néha csepppróbákat végzünk, akkor jó, ha a tányérra cseppentve megtartja az alakját.

Egy papírboltban is kapható 5x10 cm-es erősebb tasak sarkát levágjuk sniccerrel és ebből készítnék írókát, amivel könnyen tudunk díszíteni.

Marika méteres receptje

(magyarcsanádi Marika)

Mindenki úgy fél a méteres sütitől, pedig nagyon egyszerű, igaz hívhatnánk „lusta” méteresnek is az enyémet, mert nem szelentenként kenegetem, hanem egyszerűen háromfelé vágom az őzgerinc formában sült tésztát. Komámuram többször szóvá tette, ez nem is méteres, csak harminc centis. A móka kedvéért nagyobb családi eseményeken

dupla adag készül, vettem egy 120 cm-es polc léceket és így már tényleg egy méter méteres kerül az asztalra. Na jó, kicsit több, de gyorsan lefaragják harminc centire.

Hozzávalók

a tésztához:

- 6 tojás
- 40 dkg cukor
- 1 dl langyos víz
- 1 dl olaj
- 30 dkg liszt
- 1 csomag sütőpor

a krémhez:

- 20 dkg porcukor
- 20 dkg vaj
- 1 csomag pungs ízű pudingpor
- 4 dl tej
- 4 ek rum

a csokoládémázhoz:

- 7 ek. kakaópor
- 7 ek. cukor
- 2 dl tej
- 10 dkg vaj

Elkészítés:

Piskóta

A tojásokat szétválasztjuk, majd a tojássárgáját a cukorral habosra keverjük. Közben kanalanként hozzáadunk 1 dl langyos vizet, 1 dl olajat, majd a lisztet, a csomag sütőport és a tojások felvert habját.

A tésztát két részre osztjuk, felét az egyik őzgerincformába öntjük (a teteje alatt kb. egy ujjnyival kell megállni, mert emelkedik a tészta) a másik felébe 2 evőkanál kakaót, 2 evőkanál olajat, 2 evőkanál langyos vizet keverünk és a másik formába öntjük. Kivajazott őzgerincformát használok. Lassú tűznél (légkeveréses sütőben 140 fokon kb. 1 óra alatt készre sütjük.) Még forrónk érdemes kiborítani a formából, mert hidegen szétforgácsolódik.

Krém

A porcukrot a vajjal habosra keverjük. A pungs pudingot, a tejjel és a rummal megfőzzük, kihűtjük, majd a vajas habbal összedolgozzuk.

Ha kihűlt a két piskóta, három részre vágjuk mind a két színt. A középső piskótalapokat kicseréljük és így kenjük meg a krémekkel. A végén csokoládémázzal vonjuk be.

Csokoládémáz

(Ezt nagyon sok alkalommal elrontottam, de attól még nagyon finom, csak ragad.)

A kakaóport a cukorral és a tejjel összekeverve megfőzzük (csak egy picit forrjon mert nagyon könnyen odaég), majd ha kihűlt szobameleg vajjal fényesre keverjük. (Ha meleg a krém, elolvad a vaj és a máz mint egy sűrű csoki lefolyik, ha hideg, darabos marad benne a vaj és pettyes lesz, ha pont jó akkor nagyon szép sűrű csokimázt kapunk, amivel bevonjuk a két tésztát, egy éjszaka alatt dermed meg, vagy az sem baj, ha nem - akkor általában lenyaljuk az ujjunkat.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

MESTERECSET

pályázat

150.000 Ft
értékű fődíj

RAJZ

FESTMÉNY

FOTÓ

KOLLÁZS

KÉPREGÉNY

MAKETT

DIGITÁLIS RAJZ

KINCSET ÉRŐ ALKOTÁSOK

Mutasd meg tehetséged a nagyvilágnak!

Pályázat feltöltése:

a Kincstárweben

Az állatok nyelvén értő lány

Hol volt, hol nem, túl az Óperencián élt egy lánygyermek, akit Tündér Júliának hívtak. Azért nevezték el Tündérnek, mivel születésétől fogva értett az állatok nyelvén. A kislány az erdő közepén élt a szüleivel egy apró házikóban. Nem voltak gazdagok, azt ették, amit az erdő termett nekik. De szerencsére az állatok ellátták őket minden jóval: a mókások mogoróval, a méhecs mézzel, a madarak bogycsok hoztak nekik, a medvebocscok pedig elvezették őket a legfinomabb málnabokrokhoz.

Teltek-múltak az évek, békességben éldegéltek, miközben a lány nőtt-növekedett. Egy napon vadászok érkeztek az erdőbe. Az ország királya küldte őket, hogy a legközelebbi lakomára ejtsenek el néhány nagyvadat. Az uralkodó szeretett vadászni, sok-sok trófeája volt, és az állatokat nemcsak azért lőtte le, hogy legyen a palotában mit enniük, hanem mert szerette üldözni őket. Gyakran kötött fogadásokat más országok királyaival, hogy ki ejti el a legtöbb vadat.

Amikor megérkeztek a király emberei, nagy riadalom támadt az állatok között! Az őzikék, vaddisznók, de még a nagy medvék is mind rettegtek a vadászok puskájától. Tündér Júlia is tudta ezt. Neki az erdő állatai mind olyanok voltak, akár a testvérei, így elhatározta, hogy megvédi őket. Néhány szarvast megkért, hogy csalják be a vadászokat egy szurdokba, ahonnan nincs kiút, azután szólt a madaraknak, és azok kiragadták az emberek kezéből a puskákat. A kijáratot pedig elállták a medvék és a farkasok, így a férfiak fogságba estek, és elfogta őket a félelem. Ekkor a lány előlépett, és nem engedte az állatoknak, hogy bántsák a vadászokat. Megmondta a férfiaknak, hogy többé ne térjenek vissza, cserébe megkímélik az életüket. Így aztán a vadászok üres kézzel tértek vissza a királyhoz, aki nagy haragra lobbant. Elmondták neki, hogy él egy lány az erdőben, aki beszél az állatok nyelvén, és azok hallgatnak rá, ezért nem sikerült egyet sem elejteniük.

– Hiszem, ha látom – szólt a király. – Hozzátok elélem azt a lányt! Ha valóban ilyen erős, akkor jobb, ha itt tartjuk fogságban! Még csak az kellene, hogy ránk uszítsa az összes állatot!

Majd kiadta a parancsot, hogy készülődjenek a katonák, és induljanak el a vadászokkal Tündér Júliáért. Kihallgatta ezt a holló, és már repült is Júliáék házához. Elkárogta a lánynak, hogy veszedelem közeleg feléjük. Júlia megijedt, de biztos volt benne, hogy kell lennie megoldásnak. Gyorsan összehívta az erdőben lakó összes állatot, és tanácsot kért tőlük:

– A király és az emberei azt hiszik, hogy gonosz vagyok! El akarnak fogni, mert nem örülnek annak, hogy beszélni tudok veletek, és megvédelek benneteket.

Az állatok tanakodni kezdtek. De bárhogya törte a fejét a bagoly, akárhogya gondolkodott a nyúl és töprengett a farkas, nem jutottak semmire. Ekkor előlépett egy öreg patkány, aki már sok mindent látott.

– Én azt javaslom neked, Tündér Júlia, hogy szerezd meg a három bölcsességet. Ha birtoklod őket, minden akadályt képes leszel legyőzni.

– Mi az a három bölcsesség? – kérdezte tőle a leány.

– Az egyik a Nap, a másik a Hold, a harmadik pedig a csillagok. Először a Nap palotáját kell megtalálnod. Többet ennél nem mondhatok. Most pedig siess, mielőtt megérkeznek a király katonái!

A lány könnyes búcsút vett szüleitől, megkérte őket, hogy rejtőzzenek el, azzal útra kelt. Miközben járta a világot, megkérdezte a madarakat, hogy látták-e a Nap palotáját. A madarak közül egyedül a gólya hallott róla.

– Én láttam. Egy messzi országban, túl a Nagy-tengeren áll egy aranyból készült kastély. Ott él a Napkirály. Lehet, hogy ő az, akit annyira keresel.

Júlia megörült a jó hírnek, és rögvest elindult a Nagy-tenger irányába. Azonban a víz óriási volt, ő pedig nem talált hajót, amely átvitte volna a túlpartra. Ekkor a halak összegyűltek és a segítségére keltek. A hátukra vették a lányt, és átúsztak vele a tengeren. A lány megköszönte nekik a segítséget, és folytatta az útját.

Hamarosan megérkezett abba az országba, amelyről a gólya mesélt. Ezen a vidéken hatalmas hőség uralkodott. Mindenfelé homokot fújt a szél, és itt-ott oázisok zöldelltek az út mentén. Júlia messziről meglátta a szikrázó aranypalotát. Amikor közelebb ért, felfedezte, hogy egy csodálatos kert veszi körül, a kertben pedig egy szökőkút csobogott. A palota kapui szó nélkül kitérültek előtte. A lány beljebb lépett, és megpillantott két vitét, akik egymással viaskodtak.

Testvérek lehettek, mert a megszólalásig hasonlítottak egymásra, azonban nagyon haragudhattak egymásra, mert látszott, hogy életre-halálra vívnak. A lány nem akarta tovább nézni, hogy mindjárt lekasabolják egymást, de elmenni sem bírta mellettük. Így csendben várta, hogy mi lesz a küzdelemből. Ekkor a vitézek is megpillantották őt. Júlia láttán megtorpantak, azután lassan leeresztették a kardjukat. A lány arcán mérhetetlen szomorúság ült, miközben rájuk nézett. Mély csend telepedett hármójukra. A két vitéz hol egymást nézte, hol a lányt, majd akaratlanul a földre süllyesztették a tekintetüket. Aztán az egyik férfi kinyújtott a kezét a testvére felé, és ezt mondta halkán, szégyenkezve:

egyikük mond igazat. Rá kell jönnöd, hogy melyikük az igazmondó és melyik kettő hazudik... Vigyázz, hogy jól dönts! – tette hozzá az ezüstruhás asszony, majd eltűnt Júlia szeme elől, és a lány felébredt. Nyomban szörnyű szomjúságot érzett, és elkezdett vizet keresni. Abban a pillanatban eléje ugrott három kisbéka. Az egyik piros-, a másik sárga-, a harmadik kékszínű volt.

– Szomjas vagy? – kérdezték. A lány bólintott. Erre egyszerre kezdtek el beszélni:

– Menj a forráshoz! – tanácsolta a sárga béka.

– Nem, nem! A tóból kell innod, mert csak az iható! – mondta erre a kék béka.

– A patakból igyál a kert végében – ellenkezett a piros.

Erre a három kis béka úgy összeveszett, hogy csak csuda. A lányt kérték meg, hogy döntsön közöttük. Júlia elgondolkodott. Mind a három béka mást mondott neki, így össze volt zavarodva. Pedig valami alapján döntenie kellett.

– Rendben – mondta. – Akkor én a forrást választom, mert onnan jöhet a legtisztább víz.

A sárga kisbéka elkezdte arrafelé vezetni. Azonban ekkor valaki elkezdte húzni a lány szoknyáját. Lenézett, és a piros béka volt az.

– Kérlek, ne igyál belőle! Nem iható!

– Még mit nem! – kiabált a sárga béka. – Ne higgy neki!

A lány a harmadik békára pillantott, a kék színűre. Úgy látsozott, őt nem zavarja a lány döntése. Ugyanakkor a piros béka teljesen kétségbe volt esve. Ekkor már tudta a lány, hogy kire kell hallgatnia.

– Mégsem iszom a forrásból, ti mindketten hazudtok nekem – mondta a sárga és a kék békának. Majd elindult a piros nyomában, és merített a patakból. Semmi baja nem lett a víztől. Ekkor újból megjelent a Holdasszony, és a kezében egy talizmánt tartott.

– Ez a jutalmad a jó döntésedért: a Hold talizmánja. Képes vagy az igazat külön választani a hamistól. Nagyon fontos tudás ez.

A lány megköszönte, és megkérdezte, hogy a csillagokkal hol találkozhat. Azonban erre a Holdasszony nem tudott felelni.

– Nincsenek egy helyen, folyton vándorolnak. Kivéve a Hajnalcsillagot. Próbáld meg őt megtalálni, hátha segíthet rajtad.

Így hát a lány ismét útnak indult. Ment, ment hegyeken-völgyeken át. Átszelt sok pusztaságot, aztán erdőn vitt keresztül az útja. Folyamatosan kérdezgette az állatokat, hogy látták-e a Hajnalcsillagot. Míg egy napon találkozott egy szarvassal. Sosem látott még ilyen szépet: hófehér volt a bundája, a patája, de még az agancsa is. Ő elmesélte a lánynak, hogy messze keleten, ahol született, van egy ház, ahol a Hajnalcsillag néha megpihen.

A lány nyomban útnak indult kelet felé. Sokat vándorolt, már nagyon elfáradt,

mire a fehér szarvas hazájába ért. Éppen pirkadt, amikor meglátott egy házat, amelynek az ablakain nagy fényesség szűrődött ki. Közelebb sietett, és pont abban a pillanatban lépett ki a Hajnalcsillag az ajtón, amikor odaért. Egy fiúcska volt, akinek a haja csak úgy ragyogott a fénytől. Mosolyogva nézett a lányra.

– Mi járatban vagy itt, Tündér Júlia?

– Te ismersz engem? – kérdezte a lány.

– Mindenkinek a nevét ismerem – felelte a fiú. – A szél pedig már azt is elsusogta, hogy mi járatban vagy. Gyere be a házba: egyél-igyál, pihend ki magadat. Hamarosan itt lesznek a testvéreim, a csillagok, mert idehívom őket a kedvedért. Szeretnék neked segíteni.

Júlia elfogadta az invitálást, és pihent egy kicsit a házban. Amikor megérkeztek a fiú testvérei, nagy hangzavar és fényesség támadt: mind ott voltak a csillagok az égről. A lány nekik is elmondta, hogy miért jött hozzájuk. A csillagok egy próba elé állították.

– Hogy a tiéd legyen a harmadik bölcsesség is, meg kell találnod engem – mondta neki a Hajnalcsillag. Az egész világon bárhol lehetek – tette hozzá, azzal már el is tűnt.

A lány nehéznek találta a feladatot, de nem esett kétségbe. Összehívta mind az állatokat, és szétküldte őket a négy égtáj felé, hogy segítsenek neki megtalálni a Hajnalcsillagot. Keresték a földön, a vakondok és hangyák a föld alatt, a madarak a levegőben, a halak a vízben. De nem találták sehol. A lány végiggon-dolta, mire jutottak:

– Bejártuk az egész földet, átszeltünk minden erdőséget, rónát, sivatagot és tengert. De nincs sem a földön, sem a földben, sem a levegőben, sem a vízben... Akkor csak egy hely maradt, ahol elbújhatott: a tűzben! – mondta a lány, és megkereste az összes vulkánt. A legnagyobbban végül megtalálta a Hajnalcsillagot! Volt nagy öröm, vele örvendeztek az állatok és a csillagok is. Ezután Hajnalcsillag egy gyűrűt adott neki.

– Valahányszor bajba kerülsz, forgasd meg, és segítünk rajtad. Mindig hordjad, hogy emlékeztessen ránk.

Júlia megköszönte a gyűrűt, és sietett vissza az országába. Megtalálta a szüleit, akik az erdőben bujkáltak. Nagyon szomorú lett, és eldöntötte, hogy mindenképpen beszélni fog a királlyal. Nem akarta, hogy bántsa azokat, akiket szeret. De mi tévő legyen? Feltette a Nap koronáját, és nyomban támadt egy bátor gondolata: beöltözik egy fontos személynek, így álruhában bejuthat a palotába, és közelebb kerülhet a királyhoz. De honnan tudna szerezni ruhát? Hiszen semmije sem volt, csak amit

magán hordott. Ekkor megforgatta az ujján a gyűrűt. Rögtön meghallotta a csillagokat.

– Mit szeretnél Tündér Júlia?

– Be kell jutnom a palotába, de nincsen szép ruhám, amelyben beengednének.

– Egyet se félj! A fényünkből olyan ruhát készítünk neked, hogy bárki látja, elámul rajta.

Úgy is lett. Az ajtónállók azonnal beengedték, mert azt hitték, valamilyen messzi földről érkezett királylánnyal van dolguk. Júlia egyenesen a királyhoz kért bebocsátást. Az uralkodó éppen a trónteremben tartózkodott. Amikor Júlia belépett a terembe, a király még fel is állt tisztelettel a helyéről, annyira meglepődött. Ezután a lány elmondta, hogy ő Tündér Júlia, akit a király üldözött, mert megvédte az állatokat.

– Szívesen elhinném neked, hogy te vagy Tündér Júlia, de először bizonyítsd be!

– Melyik a felséges király legkedvesebb madara? – kérdezte a lány.

– A feketerigó! – felelte a király. Júlia megkérte, hogy nyissák ki az ablakot. Egyet szólt csak, és rögtön tíz szépséges madár röppent be az ablakon: feketerigók voltak! Lett nagy álmélkodás! Akik látták, már nem kételkedtek benne, hogy a lány valóban ért az állatok nyelvén.

– Tehát te vagy Tündér Júlia! – mondta a király. – A tehetséged valóban lenyűgöző. Először nem hittem a vadászaimnak, de most már kétség sem fér hozzá, hogy valóban élsz. Azonban azt mi bizonyítja – kérdezte a király –, hogy nem fogod az állatokat ránk uszítani? Csak az igazán bölcs emberek képesek jól bánni ekkora hatalommal.

Ekkor a lány feltette a Nap koronáját, és a szoba szikrázni kezdett a napfénytől. Majd megmutatta a nyakában lógó talizmánt, és a Hold mindent beragyogott. Végül felemelte a kezét, amelyen megcsillant a gyűrű.

– A három bölcsesség! – sóhajtott fel a király. – Életemben csak egy emberről tudtam, hogy birtokolja ezeket: az apám, az öreg király volt az. Ő is magán viselte ezeket a jeleket. Sajnos már régen meghalt. Nála bölcsőbb és jóságosabb uralkodó azóta sem élt a földön – tette hozzá.

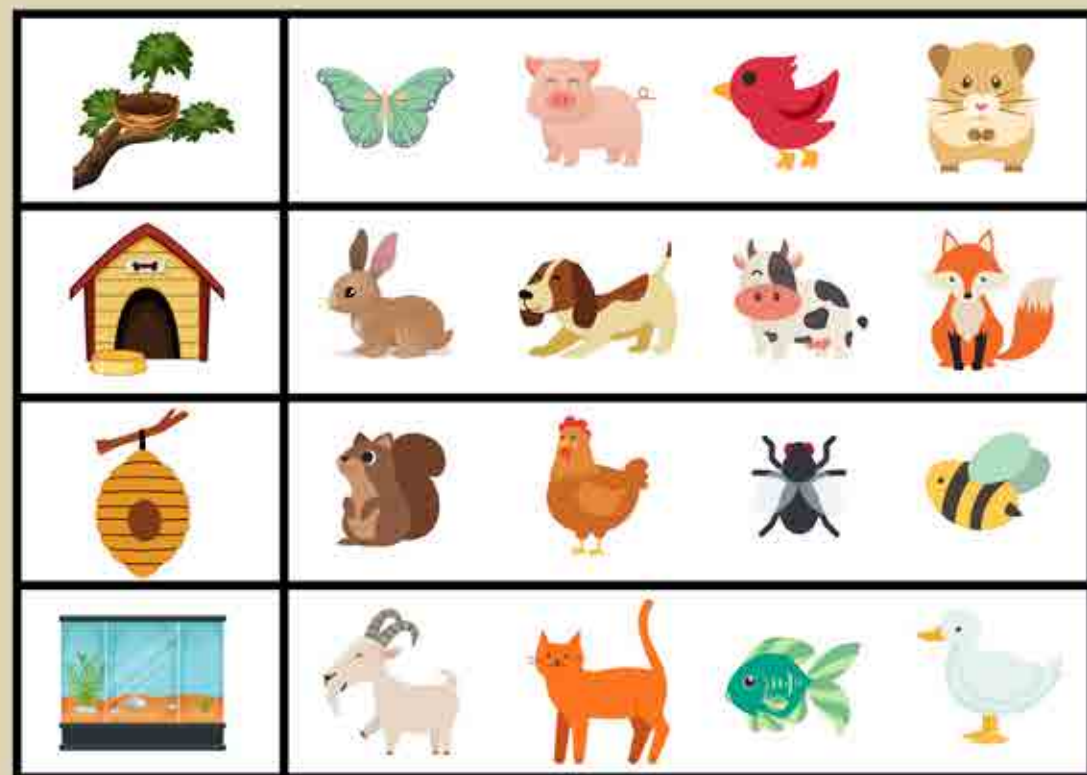
Most már ő is hitt a lánynak, és teljesítette a kérését. Megígérte, hogy nem vadászik többé abban az erdőben, ahol a szülei él. Azt is megfogadta, hogy ezentúl csak annyi állatot ejt el, amennyire szüksége van, és nem fogad senkivel, hogy ki tudja a legtöbb vadat lelőni. A lány szíve fölött megmozdult a Hold talizmánja, ebből tudta, hogy a férfi igazat beszél.

A király megkérte Juliát, hogy legyen az udvari tanácsadója, és ezután a lány segített neki is jobb döntéseket hozni és jobb uralkodóvá válni. A lány szülei is a palotába költöztek. Tündér Juliához pedig messzi földről jártak a királyfiak és királylányok, a tudósok, a kereskedők és az orvosok, akik nem csupán kedveségét és bölcsességét csodálták, hanem tanácsot is kértek tőle. Az emberek tisztelték és szerették.

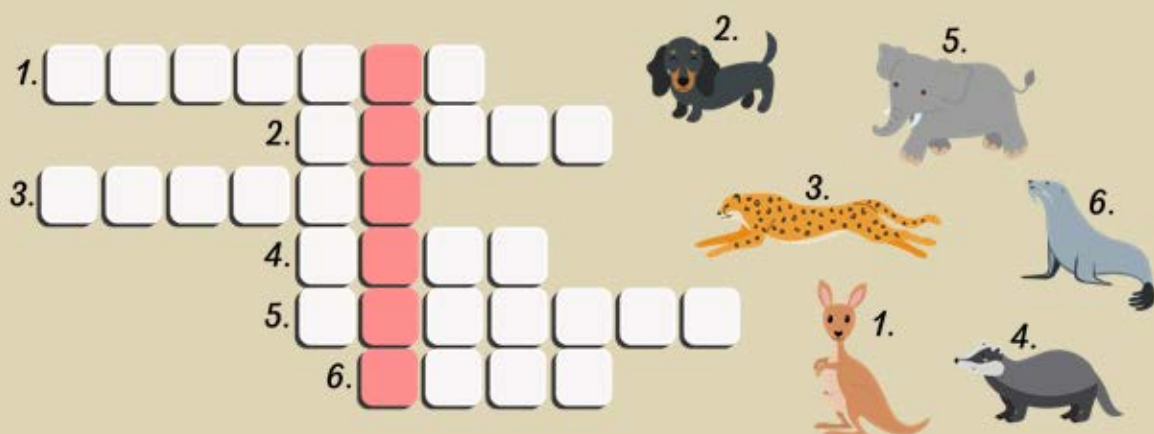
A király be szeretne volna bizonyítani, hogy megváltozott, így a palota köré egy nagy kertet építtetett, amely tele volt állatokkal. A mai napig élnek, ha meg nem haltak. Itt a vége, fuss el véle!

HORNISCH ALÍZ

Melyik állat otthonát látod a sor elején?
Karikázd be!

Töltsd ki a keresztrejtvényt, hogy a piros oszlopban
megkapd a Mikulás egyik segítőjének nevét!

Megfejtés:.....

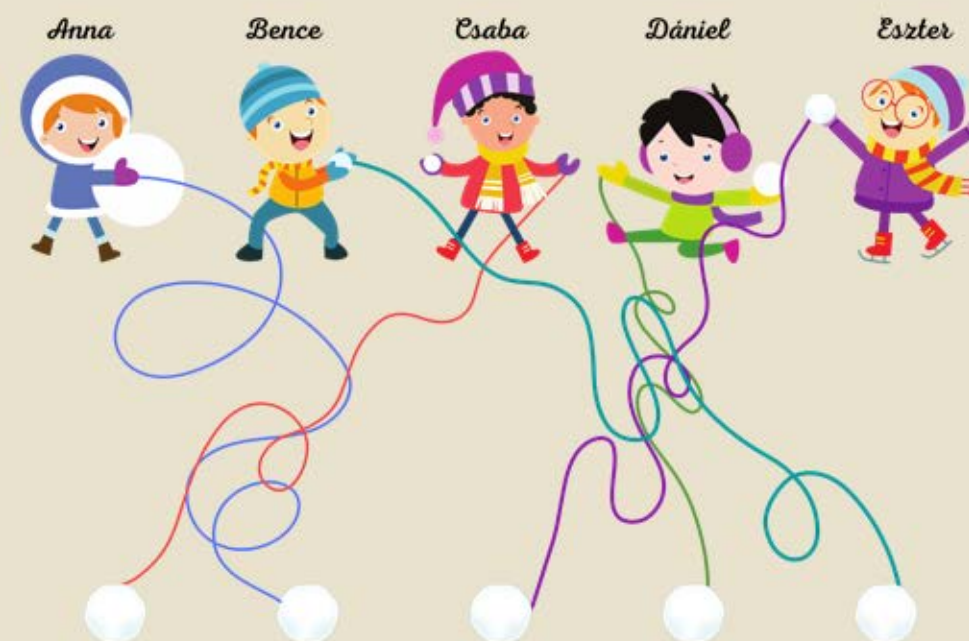
Melyik díszből hányat látsz a karácsonyfán?
Írd a megoldást a négyzetekbe!

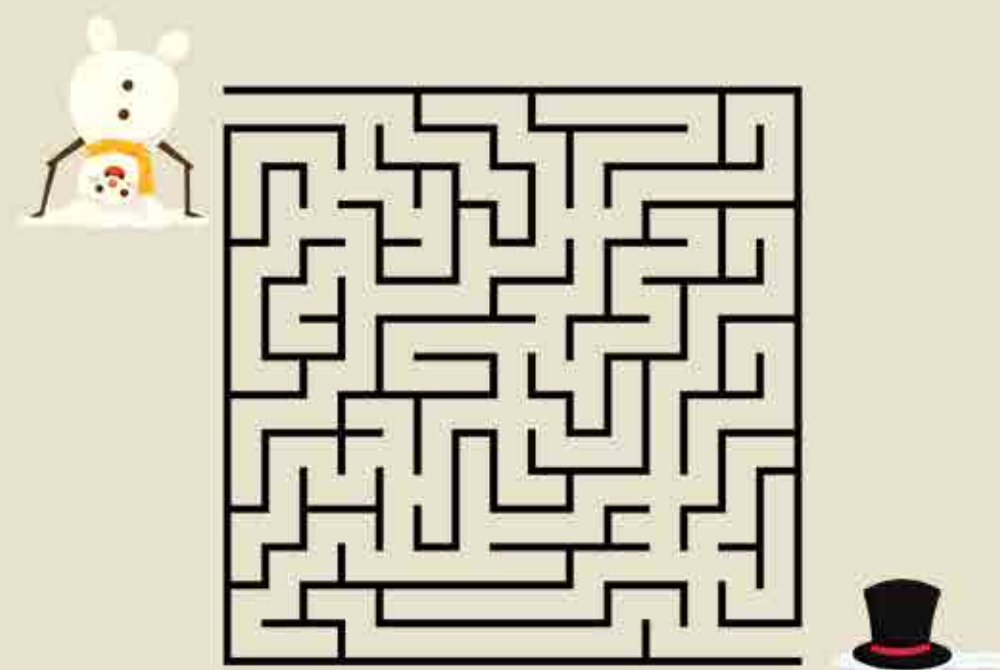
Megtalálod a 10 különbséget a két kép között?

Ki dobta el a hógolyót?
Írd a hógolyóra a nevének kezdőbetűjét!

Segíts a hóembernek megtalálni a kalapját!

Ünnepre hangolva

Ha minden évben elhatározod, hogy ezúttal nem egy nagy rohanás lesz az egész karácsonyi készülődésed, és minden évben kudarcba fullad ez a terved, akkor ezt a cikk Neked szól. Igyekeztem ugyanis olyan karácsonyi kézműves ötleteket gyűjteni, amelyek kevés alapanyagból, gyorsan elkészíthetők akár gyermekek bevonásával is. Minden ötlet igazán egyszerű és nagyszerű. Nem szükséges hozzájuk különös ügyesség, így azok is bátran belevághatnak, akik korábban nem jeleskedtek a kézműves foglalkozásokon.

Vattapamacs pingvin

Hozzávalók:

- kartonpapír vagy habpapír (fekete, narancssárga)
- vattapamacs
- olló, ragasztó
- googly szemek (opcionális)

Elkészítés:

A karton- vagy habpapírra rajzoljuk fel, majd vágjuk ki a pingvin testét, lábait, csőrét (ha nincs googly szemünk a fekete kartonból vágunk ki két apró kört is). Ezután a vattából formázzunk kisebb méretű gölyőket. Amikor elegendő mennyiségű vattagolyót készítettünk, kezdjük őket egyesével felragasztani a pingvin hasára. Amikor végeztünk a vattagolyók felragasztásával, szintén a ragasztó segítségével rögzítjük a pingvin lábait, csőrét és a szemeit.

(kép forrása: pinterest)

Dió-dísz

Hozzávalók:

- dió
- fehér, matt akrilfesték
- ecset
- pillanatragasztó vagy ragasztópisztoly
- karácsonyi, szalag és/vagy zsinór
- karácsonyi mintás lyukasztó (opcionális)
- színespapír

Elkészítés:

Válasszunk néhány szép nagy és formás diót, majd az akrilfestékkel fessük őket fehérre. (Érdemes lehet a fenti puhább részébe egy fogpiszkálót szúrni, így könnyebb lesz minden oldalát befesteni, anélkül, hogy mindenünk csupa festék lenne.) Ezután a szalagból készítsünk masnit, kössük át a zsinórral (ez lesz az akasztó) és a ragasztópisztoly segítségével rögzítsük a dióhoz. Ezután, ha szeretnénk, még ragaszthatunk rá különböző formákat, melyeket lyukasztó segítségével készítünk. (kép forrása: <http://kiflieslewendula.blogspot.com/>)

Mézeskalács cukortartó

Hozzávalók:

- 2 kisebb méretű cserép
- ragasztópisztoly
- olló
- akrilfesték
- fekete alkoholos filctoll
- ecset
- zsenília drót
- szalag

Elkészítés:

A cserepeket fessük barnára, majd hagyjuk megszáradni. Ezután a képen látható minta alapján fessük meg rá a mézeskalács díszítést, illetve rajzoljuk meg az arcot az alkoholos filctoll segítségével. Miután teljesen megszáradt a minta, a ragasztópisztollyal rögzítsük egymáshoz a két cserepet, a zsenília drót kezét, pedig rögzítsük a mézeskalács-babánk hátához. Végezetül kössünk egy szalagot a nyakába és töltsük meg kedvenc finomságunkkal. (kép forrása: <https://www.craftymorning.com/>)

Rágógumi automata – karácsonyfadísz

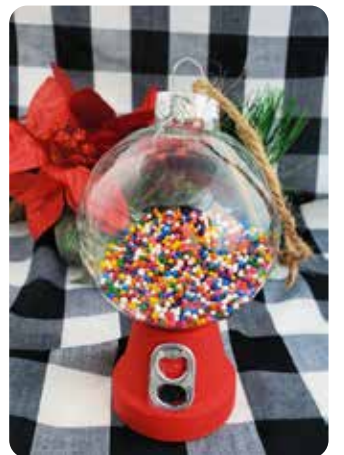
Hozzávalók:

- 1 db kisebb méretű cserép
- 1 db átlátszó karácsonyfagömb
- 1 db dobozos üdítő nyitója
- piros és fekete akrilfesték
- ecset
- ragasztópisztoly
- színes gyöngyök
- erősebb madzag

Elkészítés:

A cserepet fessük pirosra, majd hagyjuk megszáradni. Miután teljesen megszáradt ragasszuk hozzá a dobozos üdítő nyitóját a képen látható módon, majd az alsó lyukat fessük feketére. A karácsonyfagömb tetejét szedjük le és öntsük bele a színes gyöngyöket (nem baj, ha nincs teli), majd zárjuk vissza. Ezután a ragasztópisztoly segítségével rögzítsük a gömböt a cseréphez. A gömb eredeti akasztóját cseréljük le egy vastagabb madzagra, ami jobban bírja a súlyt.

(kép forrása: <https://www.craftymorning.com/>)

Toboz fenyő

Hozzávalók:

- toboz
- nagyobb méretű gyöngy
- csillag (lehet kartonpapírból kivágott is)
- fakorong
- fehér akrilfesték (opcionális)
- ragasztópisztoly

Elkészítés:

Ez a karácsonyi dísz teljes mértékben kimeríti az egyszerű és nagyszerű kategóriát. Nincs más dolgunk, mint a ragasztópisztoly segítségével felragasztani a gyöngyöket és a csúcsdíszet a tobozra, majd az egészet rögzíteni a fakoronghoz, melyet, ha szeretnénk, előtte fehérre festhetünk. Kiváló dekorációja lehet otthonunknak ez a kis fenyő-dísz. (kép forrása: pinterest)

Örömhír

2022. május 30-án megérkezett a Rajki család legkisebb lánya, **Rajki Natasa Rella** (49 cm, 3080 g). Szülei és testvérei már nagyon várták az új jövevényt.

Nagy örömmel adjuk hírül, hogy 2022. június 16-án, a budapesti Szent Margit kórházban megszületett negyedik babánk, **Tisza Boglárka**.

Terjék Zejnep (45 cm, 2350 g) mozaik családjunk ötödik gyermekeként, 2022. október 28-án jött a világra 35+3 hétre, sürgősségi császármetszéssel.

Harmadik kisfiunk, **Sztropnik Bálint** 2021. november 23-án érkezett közénk. Két nagyobb testvére (Bazsi, 6 és Bence, 4) nagyon várták már. Bálintunk hamarosan ünnepli első születésnapját, és már most nagyobb csibész, mint a testvérei.

Örömmel adjuk hírül, hogy 2022. október 11-én megszületett ötödik gyermekünk, **Kovács Mirijam** (51 cm, 3220 g).

A Bíró család hatalmas boldogságára 2022. szeptember 2-án megszületett **Bíró Nolen Áron**. Isten éltesse az egész családot!

Határtalan örömmel tudatjuk, hogy 2022. május 18-án világra jött kisfiunk, **Páldi Lóránt**. Karolina és Fruzsina lányunk után pici fiunk megszületése által lett teljes az életünk és váltunk igazi nagycsaláddá.

2022. február 18-án érkezett **Láng Hunor András** (55 cm, 3350 g). Testvére, Zalán Máté (3) azóta is nagy szeretettel veszi körül.

Plósz Levente (50 cm, 3500 g) 2021. február 25-én született, jól megvárta minket. Négy testvére, Angéla, Bence, Regina és Dominik öröme határtalan.

2022. március 25-én Londonban született **Benjamin Gergő Doma** (3400 g). Ursula Doma Borowska és Doma Gergő első gyermekeként. A Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete két oszlopos tagjának, Doma Miklósnak és Dománé Gáll Zsuzsának 5. unokája. Szeretettel gratulálunk!

2022. március 17-én megérkezett a Wascher család harmadik gyermeke, **Dorka Rozina** (56 cm, 3690 g). Két bátyja, Zsombor és Bertold, valamint szülei már nagyon vártak.

2022. október 5-én megszületett **Zoltán**, aki Szikszai Katica (legfiatalabb tagunk) első gyermeke és Csajka Gizella első unokája. A Szolnoki Egyesület jó egészséget kíván a kis családnak!